

**Výchovný ústav, základní škola, střední škola a středisko
výchovné péče,
Velké Meziříčí, K Rakůvkám 1**

K Rakůvkám 1, Velké Meziříčí, 594 01, tel. 566523132, e-mail: velmez@vuvvm.cz

Školní vzdělávací program

Cesta k úspěchu

Platnost: od 1. 9. 2023

č.j.: VM /1175/2023

Mgr. Jana Dvořáková
vypracovala

Mgr. Martina Hladíková
ředitelka

Obsah

1	Úvodní identifikační údaje.....	3
2	Charakteristika školského zařízení	4
2.1	Vybavení školy	5
2.2	Charakteristika pedagogického sboru.....	6
2.3	Charakteristika žáka.....	6
2.4	Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce	7
2.5	Spolupráce s rodiči a jinými subjekty.....	7
3	Charakteristika školního vzdělávacího programu.....	8
3.1	Zaměření školy	8
3.2	Výchovné a vzdělávací strategie	8
3.3	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	13
3.4	Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných	20
3.5	Zabezpečení distanční výuky.....	21
3.6	Začlenění průřezových témat.....	21
3.7	Rozpracování průřezových témat (2. stupeň)	22
4	Učební plán	27
4.1	Učební plán pro žáky základní školy – podle RVP ZV	27
5	Hodnocení žáků a vlastní hodnocení školy.....	29
5.1	Hodnocení žáků	29
5.2	Stupně hodnocení prospěchu	30
5.3	Hodnocení chování žáků ve škole	34
5.4	Komisionální a opravná zkouška.....	36
5.5	Průběh a způsob hodnocení výsledků vzdělávání při distanční výuce	38
5.6	Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	38
5.7	Průběh a způsob hodnocení ve vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu 39	
5.8	Seznámení žáka a zákonných zástupců s hodnocením	39
6	Postup žáka do vyššího ročníku.....	39
7	Vlastní hodnocení školy.....	40
7.1	Plán vlastního hodnocení školy	41
8	Učební osnovy	43
8.1	Jazyk a jazyková komunikace – Český jazyk a literatura.....	43
8.2	Jazyk a jazyková komunikace – Anglický jazyk.....	75
8.3	Jazyk a jazyková komunikace – Německý jazyk	82
8.4	Matematika a její aplikace	94

8.5	Informatika	111
8.6	Člověk a společnost – Dějepis	121
8.7	Výchova k občanství.....	130
8.8	Člověk a příroda – Fyzika.....	149
8.9	Člověk a příroda – Chemie	158
8.10	Člověk a příroda – Přírodopis.....	166
8.11	Člověk a příroda – Zeměpis.....	181
8.12	Umění a kultura – Hudební výchova	191
8.13	Umění a kultura – Výtvarná výchova	198
8.14	Člověk a zdraví – Výchova ke zdraví.....	202
8.15	Člověk a zdraví – Tělesná výchova	213
8.16	Člověk a svět práce – Pracovní činnosti	222
8.17	Sociální dovednosti.....	228

1 Úvodní identifikační údaje

Název: **Výchovný ústav, základní škola a střední škola, Velké Meziříčí, K Rakůvkám 1**

Adresa: K Rakůvkám 1, 594 01 Velké Meziříčí

IČO: 48895440

RED IZO: 600031055

Ředitelka: Mgr. Martina Hladíková

Tel.: 566 523 132

e-mail: velmez@vuvm.cz

web: www.vuvm.cz

Právní forma: příspěvková organizace

Školské zařízení sdružuje:

1. Výchovný ústav	IZO: 103 031 626	kapacita 82 dětí
--------------------------	------------------	------------------

Sdružuje 4 pracoviště:

Velké Meziříčí, K Rakůvkám 1 594 01 Velké Meziříčí tel: 567 523 132, e-mail: velmez@vuvm.cz	kapacita 42 dětí
--	------------------

Odloučené pracoviště Janštejn 588 52 Horní Dubenky, Janštejn 138 tel: 567 374 275, e-mail: janstejn@vuvm.cz	kapacita 24 dívek
--	-------------------

Odloučené pracoviště Žďár nad Sázavou 591 01 Žďár nad Sázavou, Veselská 32 tel: 566 624 635, e-mail: zdar@vuvm.cz	kapacita 16 chlapců
--	---------------------

Středisko výchovné péče Velké Meziříčí 594 01 Velké Meziříčí, Náměstí 3 tel.: 778 546 210, e-mail: valkova@vuvm.cz	
--	--

2. Základní škola	IZO: 181 020 084	kapacita 18 žáků
--------------------------	------------------	------------------

3. Střední škola	IZO: 150 033 923	kapacita 48 žáků
-------------------------	------------------	------------------

4. Školní jídelna	IZO: 103 255 184	kapacita 60 strážníků
--------------------------	------------------	-----------------------

5. Středisko výchovné péče	IZO: 181 064 294	ambulantní služby
-----------------------------------	------------------	-------------------

Zřizovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Karmelitská 7, 118 12 Praha 1
IČO: 0002298
web: www.msmst.cz

2 Charakteristika školského zařízení

Výchovný ústav, základní škola a střední škola je školské zařízení poskytující komplexní péči, kterou by jinak poskytovali rodiče nebo jiné osoby zodpovědné za výchovu, dětem ve věku 15 (12) – 18, resp. 19 let, u nichž byla nařízena ústavní výchova, uložena ochranná výchova nebo předběžné opatření. Plní úkoly výchovné, vzdělávací a sociální. Účelem školského zařízení je předcházet vzniku a rozvoji negativních projevů v chování dítěte a zmírňovat příčiny a důsledky již vzniklých poruch chování. Při výchovném ústavu je zřízena střední škola, která poskytuje vzdělání a profesní přípravu po ukončení povinné školní docházky, dětem, u nichž není možné vzdělávání v běžných typech škol. Vzhledem k tomu, že střední škola při výchovném ústavu vzdělává žáky s poruchami chování a emocí, vyznačuje se výchovně vzdělávací proces mnoha specifiky.

Hlavním cílem výchovně vzdělávací práce ve výchovném ústavu je vedení dítěte a žáka k tomu, aby získalo takové kompetence, které mu umožní co možná nejlepší zařazení a návrat do společnosti. S každým jedincem pracuje tým pedagogických pracovníků, který vzájemně spolupracuje na dosahování stanovených cílů. V této souvislosti nelze oddělovat vzdělávání ve škole a mimoškolní výchovně vzdělávací aktivity a činnosti, ale jde o vzájemně provázené složky celého výchovně vzdělávacího procesu.

Cílem výchovné práce v zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy je vytvoření trvalého prostředí, které by dítěti umožnilo uspokojování základních materiálních, citových i speciálních potřeb, a které by zajišťovalo vhodné rozvíjení vědomostí, dovedností a návyků s přihlédnutím k zájmům a zvláštnostem každého dítěte. Důležitá je podpora vzdělávacího působení školy, ale i uspokojování potřeb v oblasti rekreace a zábavy. Součástí výchovné práce i vzdělávání ve škole je vedení dětí k sebeobsluze, pracovním a sociálním návykům tak, aby po ukončení ústavní nebo ochranné výchovy se mohly úspěšně zapojit a uplatnit ve společnosti.

Jak již bylo zmíněno, vzdělávání ve škole při výchovném ústavu vykazuje mnoho zvláštností a specifik, které je nutné zmínit v úvodu ŠVP, každého oboru vzdělávání k pochopení zvláštností při organizaci výuky jako celku i v organizaci jednotlivých předmětů.

Žáci jsou do učebního oboru přijímáni především k počátku školního roku, ale není výjimkou příchod žáka během školního roku z diagnostických ústavů, dětských domovů, či z jiných typů škol. V těchto případech bývá časté zanedbání předchozí školní docházky, nechť ke vzdělávání a další potíže. Snahou vyučujících při zařazení žáka do oboru vzdělávání je navázání vztahu a motivace žáka ke vzdělávání. Podstatnou roli zde hraje individuální přístup k žákům, individuální pomoc a podpora je naprosto nezbytná pro dosažení úspěchu. Ve výchovně vzdělávacím procesu je také častým problémem vysoká absence žáků z nejrůznějších důvodů. Tato záležitost je řešena individuální výukou, doučováním a individuálním doplňováním zanedbaného učiva. Z výše popsaného vyplývá, že vyučující je nucen aktuálně výuku přizpůsobovat konkrétní situaci, stavu ve třídě a skupině žáků, aktuálnímu rozpoložení ve třídě a úrovni žáků. Vždy se jedná o vysoce individualizovanou výuku.

Všichni pedagogičtí pracovníci musí velmi dobře znát individuální zvláštnosti, osobní diagnostiku a sociálně kulturní zvláštnosti každého žáka, aby lépe pochopili jeho projevy a problémy a mohli tak volit vhodné metody při výchovně vzdělávací práci. Důležitá je motivace, poskytování zpětné vazby o chování a výkonu žáka. Nedílnou součástí výchovně vzdělávacího působení na žáka je týmová spolupráce všech vyučujících, vzájemná spolupráce

s vychovateli a dalšími odbornými pracovníky výchovného ústavu (speciální pedagog, sociální pracovníce, psycholog, vedoucí vychovatel, výchovný poradce a další). Nejde pouze o rozvíjení osobnosti žáka po stránce odborné v daném učebním oboru, ale o všestranné působení na rozvoj jednotlivce s poruchami chování, kde je nutné zvážit celou řadu souvislostí a okolností, které ovlivňují výchovně vzdělávací proces.

2.1 Vybavení školy

Prostorové a materiální podmínky

Škola při výchovném ústavu ve Velkém Meziříčí je zřízena na dvou místech. Ve Velkém Meziříčí v samostatné nově zrekonstruované budově na ulici Nad Sýpkami, kde jsou vyučovány především učební obory. Jde o budovu se čtyřmi učebnami, cvičnou kuchyňkou, počítačovou učebnou, učebnou ručních prací, K dispozici je keramická dílna, víceúčelové hřiště a tělocvična. Dále výuka probíhá na odloučeném pracovišti Janštejn, kde je realizována výuka základní školy. Škola na odloučeném pracovišti Janštejn je zřízena v pronajatých prostorách zdravotního střediska. Zde jsou k dispozici tři kmenové učebny, učebna ručních prací, učebna informatiky, cvičná kuchyňka s jídelnou, gymnastický sál a dílna pro realizaci výuky praktických činností. Učebny jsou vybaveny vhodným nábytkem. Pro výuku slouží počítače a notebooky s připojením k internetu. Ve třídách k je k dispozici televizor s DVD přehrávačem, rádio s CD přehrávačem, data projektor.

Pro výuku tělesné výchovy je škola vybavena různými druhy míčů, bruslemi, běžkami, sjezdovými lyžemi, koly, a dalšími sportovními pomůckami. Ve Velkém Meziříčí i na odloučeném pracovišti Janštejn slouží škole také keramická pec.

Škola je vybavena učebnicemi, pracovními listy, slovníky pro výuku cizích jazyků a encyklopediemi a dalšími odbornými učebnicemi, které jsou dle potřeb doplňovány a obnovovány a dle úrovně žáků i upravovány. Škola poskytuje žákům veškeré pomůcky potřebné ke vzdělávání (sešity, učebnice, psací potřeby, papíry, pastelky, barvy apod.).

V budově školy ve Velkém Meziříčí i na Janštejně učitelům slouží sborovna a kabinet učebních a školních pomůcek. Každý učitel má svůj pracovní stůl, má k dispozici počítač, a multifunkční zařízení (tiskárna, kopírka, skener), které využívá k přípravě na vyučování, k činnostem souvisejícím s chodem školy a k samotnému vyučování. Učitelům jsou k dispozici odborné publikace především z oblasti speciální pedagogiky. Dále pokračují v dalším odborném vzdělávání ve formě účasti na různých vzdělávacích akcích, seminářích, kurzech.

Do školy přichází žáci v doprovodu učitelů, kteří si je přebírají od asistentů, po ukončení výuky jsou žáci předáváni vychovatelům nebo si vychovatelé pro žáky přichází do školy dle rozpisů. Dozor nad žáky v době přestávek a oběda vykonávají vyučující dle předem stanoveného harmonogramu.

Škola ve Velkém Meziříčí má dobré prostorové i materiální vybavení. Na odloučeném pracovišti je škola v poněkud stísněných prostorách, které nejsou zcela ideální, ale dále se snažíme o doplnění a rozšíření vybavení.

Podmínky pro bezpečné vzdělávání žáků

Režim školy je dán rozvrhem hodin. V době přestávek dozoruje nad dětmi učitel, žáci mohou využívat všechny prostory školy, počítače a připojení k internetu využívají žáci se souhlasem učitele. V době velké přestávky žáci dostávají svačinu a nápoj, k relaxaci mohou

využívat i venkovní prostory. Možnost napít se mají každou přestávku. Všichni žáci jsou seznámeni se svými právy, povinnostmi, vnitřním řádem a školním řádem a pravidly BOZ a PO ihned po příchodu do výchovného ústavu, třídním učitelem, kmenovým vychovatelem a speciálním pedagogem – etopedem. S pravidly bezpečnosti při jednotlivých činnostech (dílna, cvičná kuchyňka, tělesná výchova, lyžařský výcvik apod.) jsou seznámeni na začátku školního roku, popř. při nástupu do školy a před začátkem činnosti příslušným vyučujícím. Před každou společnou akcí, exkurzí, výletem apod. jsou žáci opakovaně poučeni o pravidlech BOZP vyučujícím, který akci organizuje. Ve sborovně učitelů je lékárnička vybavená prostředky k poskytnutí první pomoci a k ošetření drobných úrazů. Vyučující absolvovali školení k poskytnutí první pomoci. Všichni učitelé jsou poučeni o postupu při vzniku úrazu, pro zavolání RZS je k dispozici telefon. V případě úrazu vyučující zapíše vzniklý úraz do knihy úrazů, která je umístěna na internátě. V předepsaných intervalech probíhají revize el. přístrojů a spotřebičů. Ve škole je zakázáno kouření, požívání alkoholu, návykových látek a takových látek, které svým tvarem napodobují návykové látky, případně evokují jejich chuť či vůni.

Veškeré dokumenty a předpisy BOZP jsou k dispozici vyučujícím na sdílených dokumentech.

2.2 Charakteristika pedagogického sboru

Vzdělávání žáků zabezpečuje 1 vedoucí učitelka – působí i pro školu na odloučeném pracovišti Janštejn. Výuku v učebních oborech ve Velkém Meziříčí zabezpečuje 6 vyučujících, na odloučeném pracovišti Janštejn 3 vyučující, na obou pracovištích působí ve výuce 1 asistent pedagoga. Na obou pracovištích působí speciální pedagog – etoped, se kterým škola úzce spolupracuje při řešení výchovných problémů. Předpokladem pro výkon práce učitele v naší škole je speciálně pedagogické vzdělání. Učitelé, kteří tento předpoklad nesplňují, jsou motivováni k doplnění kvalifikace. Výchovný ústav umožňuje a podporuje další vzdělávání učitelů formou školení a seminářů. Funkci výchovného poradce vykonává vedoucí učitelka a metodika sociálně patologických jevů vykonává speciální pedagog – etoped – na obou pracovištích. Na odloučeném pracovišti Janštejn pro základní školu řeší otázky dalšího vzdělávání a profesní přípravy s dětmi třídní učitel, etoped a vedoucí pracoviště ve vzájemné spolupráci. Učitelé úzce spolupracují s ostatními pedagogickými pracovníky (vychovatelé, asistenti pedagoga), významným prvkem při výchově a vzdělávání dětí umístěných ve výchovném ústavu je jednotné výchovné působení. V otázkách diagnostických a metodických učitelé spolupracují s etopedem, vedoucí vychovatelkou a ředitelkou. Vzhledem k psychické i fyzické náročnosti pedagogické práce v tomto typu zařízení je velmi obtížné najít při obsazování volného pracovního místa plně kvalifikovaného člověka, který zároveň disponuje vhodnými osobnostními předpoklady.

2.3 Charakteristika žáka

Škola je součástí zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy. Spádová oblast Diagnostický ústav Brno Veslařská, je kraj Jihomoravský a kraj Vysočina. Školu navštěvují i žáci z jiných krajů.

Nejčastějšími důvody soudního nařízení a následného umístění dítěte do našeho domova a školy jsou:

- dlouhodobé záškoláctví
- toulky, útoky z domova, nerespektování rodičovské autority

- slovní a fyzické napadení spolužáka
- slovní a fyzické napadení učitele
- šikana
- páchání trestné činnosti (drobné krádeže v obchodech, supermarketech, majetková trestná činnost, loupežná přepadení)
- zneužívání návykových látek (alkohol, marihuana, pervitin, heroin)

Všechny děti k nám umístěné, jsou dětmi s poruchami chování, různého charakteru, druhu a různé závažnosti. Časté jsou problémy psychického charakteru, mnoho dětí je v péči dětského psychiatra. Dalšími nejčastějšími diagnózami jsou: specifická porucha učení, lehké mentální postižení, hyperaktivita, ADHD, agresivita, citová deprivace, zvýšená afektivní dráždivost, emoční labilita či jiná psychiatrická zátěž (např. sebepoškozování či závislost na návykových látkách). Děti umístěné ve výchovném ústavu jsou často z odlišného sociokulturního prostředí a také děti zatížené náročnou sociální situací v rodinách.

Při výuce a vzdělávání dětí u nás umístěných je třeba mít na paměti, že jsou to žáci, co „neobstáli v běžných školách“; jsou problémoví a nemají náhled na své chování; mají jiný žebříček hodnot než jejich vrstevníci; překračují „hranice“ správného a slušného chování, mnohdy i zákona; vzdělávání a školní docházku vnímají často negativně; chybí jim pozitivní zkušenost.

2.4 Dlouhodobé projekty a mezinárodní spolupráce

Škola není zapojena do žádného dlouhodobého projektu. Mezinárodní spolupráce není realizována.

2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Spolupráce s rodiči

Rodiče dětí jsou v pravidelných intervalech (každé pololetí) informováni o hodnocení chování a prospěchu svého dítěte písemnou zprávou, kterou zpracovává kmenový vychovatel ve spolupráci s třídními učiteli. S většinou rodičů jsme v častém telefonickém kontaktu, konzultujeme s nimi výchovné i výukové problémy dětí, konzultujeme průběh dovolenek v rodině apod. V případě nenadálé situace (úraz, nemoc, útěk apod.) jsou rodiče telefonicky nebo písemně informováni sociální pracovníci. S rodiči vycházejících žáků projednáváme výběr učebních oborů, možnost přechodného ubytování mimo zařízení, poskytujeme jim metodickou i praktickou pomoc při zajišťování dalšího vzdělávání dětí. I přes snahu o prohloubení spolupráce s rodiči dětí se však poměrně často setkáváme s jejich nezájmem.

Spolupráce s jinými subjekty

Intenzivně spolupracujeme s diagnostickými ústavy, příslušnými OSPOD, sociálními kurátory jednotlivých dětí, pediatrem, psychiatrem, pedagogicko-psychologickou poradnou. Dále spolupracujeme se školami zaměřenými na přípravu pedagogů a sociálních pracovníků na vykonávání stáží a odborných praxí studentů. Na velmi dobré úrovni je spolupráce s Policií ČR a Probační a mediační službou. Dále spolupracujeme s různými subjekty při naplňování výchovně vzdělávacích cílů – exkurze, besedy v rámci vyučování: Probační a mediační služba, Úřad práce, Oblastní Charita, K-centrum, Vysočina, Úřady práce apod. Při škole

pracuje školská rada, která se skládá ze tří členů – zástupce určený zřizovatelem, zástupce rodičů a zletilých žáků, zástupce pedagogického sboru.

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

Motivační název školního vzdělávacího programu „Cesta k úspěchu“ vychází ze vzdělávacího záměru školy – připravit žáky, kteří měli problémy se vzděláváním v běžných typech základní školy co nejlépe na integraci do společnosti, umožnit zkušenost pozitivních prožitků spojených se vzděláváním a uvědomit si nezbytnost vzdělávání, naučit je porozumět školnímu životu, orientovat se v základních životních situacích a účelně je řešit.

3.1 Zaměření školy

Škola je zaměřena především na vzdělávání žáků v posledních ročnících povinné školní docházky (7., 8., 9), s cílem doplnit chybějící učivo, úspěšně dokončit povinnou školní docházku, připravit žáka na další vzdělávání a přípravu v souvislosti s volbou budoucího povolání. Ve škole jsou dvě třídy základní školy. Ve třídách žáci jsou z různých ročníků, přichází s velmi rozdílnou úrovní vědomostí a dovedností. Každému žákovi je po příchodu do školského zařízení zpracován Plán pedagogické podpory, na základě informací z původní školy, zpráv z PPP, diagnostického ústavu a na základě prvotního sledování vyučujících. Dle tohoto plánu pak probíhá další vzdělávání žáka. V případech potřeby dále škola spolupracuje s příslušným poradenským pracovištěm. (Každý žák před nástupem do naší školy by měl mít již zprávu PPP).

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Vzhledem k dispozicím našich žáků je prvotním cílem navození takové situace, aby byl žák schopen se výuky zúčastnit. Učitel musí porozumět projevům dětí, které vyplývají z traumatických zážitků a z jejich celkového dosavadního vývoje (pocit strachu a zlosti, nedůvěra, rezignace, deprese, sebepodceňování, agresivita, nerespektování autorit, neochota spolupracovat, obtížné navazování kontaktů, dlouhodobé záškoláctví apod.). Vytvoření vztahu důvěry mezi učitelem a žákem, aktivní naslouchání jeho potřebám, srozumitelnost, jasné formulace a vymezení „mantinelů“, je pro žáka vnitřní jistotou a pomáhá mu rozvíjet schopnost adekvátně zvládat životní situace a aktivně hledat řešení. S přihlédnutím k úrovni psychosociálního vývoje žáka má učitel možnost přizpůsobit mu obsah, tempo, metody a formy práce, aby došlo k podpoře žákova sebevědomí, získal pozitivní prožitek ze školní práce a motivaci pro další učení.

Základními principy, které jsou východiskem pro úspěšné naplňování cílů vzdělávání jsou:

Učitel

- je flexibilní, osobně interesovaný a ochotný naslouchat
- věří v žákův úspěch, povzbuzuje a motivuje ho
- respektuje soukromí žáka, nezklame jeho důvěru
- podílí se na vytváření pro žáka srozumitelného a přehledného prostředí
- poskytuje žákovi zpětnou vazbu
- pomáhá žákovi v situacích, které to vyžadují
- hledá a oceňuje žákovi silné stránky

- úzce spolupracuje s ostatními učiteli a pedagogickými pracovníky výchovného ústavu, dodržuje zásadu jednotného výchovného působení

Žák

- vnímá a respektuje učitele jako osobnost, která se mu snaží pomoci
- je alespoň minimálně motivovaný pro školní práci

3.2.1 Klíčové kompetence

Klíčové kompetence	Výchovné a vzdělávací strategie
Kompetence k učení • umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	• klademe důraz na práci s textem, vyhledávání informací a čtení s porozuměním • učíme žáky pochopit, propojit a využít získané informace • rozvíjíme komunikační dovednosti, umění spolupracovat využíváme vhodných učebnic, učebních textů a učebních pomůcek • povzbuzujeme a motivujeme žáky ve školní činnosti • podněcujeme aktivitu a tvořivost žáků • posilujeme sebedůvěru žáků, využíváme sebehodnocení • vedeme žáky k umění poznat a navrhnout své potřeby • využíváme osobního příkladu • respektujeme individuální schopnosti a potřeby žáků • klademe důraz na smysluplné učení – praktické příklady, využití v životě
Kompetence k řešení problému • podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	• vedeme žáky k dovednosti rozpoznat a pochopit problém, promyslet a naplánovat jeho řešení • učíme žáky využívat osvědčené postupy řešení, vlastní zkušenosti, obhájit svůj způsob řešení a ověřovat jeho správnost • rozvíjíme volní vlastnosti – nenechat se odradit nezdarem, vytrvalost • učíme žáky umění pořádat o pomoc a radu a přijímat důsledky svých rozhodnutí • učíme žáky, jak problémům předcházet • podporujeme týmovou práci
Kompetence komunikativní • vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	• rozvíjíme komunikační dovednosti v českém i cizím jazyce • vedeme žáky k účinné a kultivované

	komunikaci, k souvislému a výstižnému vyjadřování • učíme žáky prezentovat výsledky vlastní práce • podporujeme toleranci, ohleduplnosti a respektování názoru ostatních • podporujeme zapojování se do diskuse a učíme žáky vhodně argumentovat a obhájit svůj názor • učíme žáky porozumět a vhodně používat neverbální komunikaci
Kompetence sociální a personální • vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	• vytváříme jasně daná a srozumitelná pravidla • vedeme žáky ke spolupráci, práci v týmu, podílení se na vytváření týmových pravidel, jejich dodržování a přijímání různých rolí • podporujeme ohleduplnost a respekt k činnosti jiných lidí • učíme žáky znát a respektovat etické normy a pravidla chování • vedeme žáky k sociálnímu cítění • podporujeme koedukaci, soužití a spolupráci národnostních menšin a žáků s různým druhem postižení či znevýhodnění • soustavně sledujeme a korigujeme skupinové vztahy • rozvíjíme dobré vztahy mezi učiteli a žáky
Kompetence občanské • připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	• vedeme žáky k sebeúctě a k respektování postojů ostatních • vedeme žáky k uvědomění si svých práv a k plnění povinností • učíme žáky vhodně projevovat své emoce a porozumět svým prožitkům • podporujeme citové vazby k rodině • vedeme žáky rozpoznávání rizikových situací, aktivní ochraně svého fyzického a duševního zdraví • netolerujeme projevy rasismu a xenofobie • vyhledáváme a postihujeme prvky šikany a zneužívání psychotropních látek • učíme žáky účinně poskytnout pomoc v situacích ohrožujících život a zdraví

	• zapojujeme žáky do kulturních a sportovních aktivit • učíme žáky dodržovat základní požadavky na ochranu životního prostředí
Kompetence pracovní • pomáhat žákům rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	• učíme žáky orientovat se v nabídce různých profesí – výběr povolání • připravujeme žáky na reálný život • vedeme žáky k poznání a uvědomění si svých reálných možností a schopností • umožňujeme žákům pozitivní prožívání při vytváření vlastních výrobků • vyžadujeme dodržování pravidel BOZP a plnění povinností
Kompetence digitální • pomáhat k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, pro aktivnímu uplatnění ve společnosti a na trhu práce	• vyhledávání - žáci potřebují vědět, jak správně vyhledávat na internetu pomocí vhodně volených klíčových slov. • digitální občanství - žáci se musí stát platnými členy online komunity, která je nedílnou součástí současné lidské společnosti. Na prvním místě je dodržování pravidel netikety. • spolupráce a učení online - sdílení výsledků práce, spolupráce na tvorbě digitálních dokumentů apod. • řešení technických problémů- díky všudypřítomným technologiím je třeba, aby běžné technické problémy uměl žák řešit. • vlastnictví dat - žáci musí porozumět tomu, proč je důležité chránit svá osobní data a jak to správně dělat. • využití sociálních médií - orientace v prostředí sociálních sítí. Žáci potřebují vědět, jak se chránit a sama sebe prezentovat, jak vytvářet pozitivní sociální vazby a jak je používat ke spojení a spolupráci s ostatními. • autorská práva - díky snadnému přístupu k obsahu musí žáci rozumět pravidlům a zákonům o autorských právech, to znamená vědět, jak správně začlenit práci někoho jiného do svého vlastního díla a citovat zdroj. • správa softwaru a aplikací - důležitou součástí digitální kompetence je schopnost

	udržovat funkční sestavu aktuálních aplikací potřebných k realizaci úkolů, které žák řeší. • bezpečnost - počítačová bezpečnost a kyberbezpečnost. • dáváme žákům prostor ke čtení elektronických textů s hlubším porozuměním, včetně porozumění významu obrazných symbolů (piktogramů), • vedeme žáky ke zjištění, které čtenářské strategie jsou vhodné i pro digitální čtení, a k využívání grafických organizérů pro třídění a uspořádání informací, • učíme žáky využívání navigace v různých prostředích obrazovky (např. šipky, mapy stránek, nelineární navigace), • klademe důraz na hodnocení důvěryhodnosti digitálních informací, které žáci vyhledají, a na ověřování informací z více zdrojů, • podporujeme žáky v získání dovedností a návyků spojených s psaním na dotykovém displeji a v orientaci v rozložení jednotlivých znaků, velkých a malých písmen, číslic a symbolů na klávesnici vedeme žáky k dodržování základních hygienických návyků při práci s digitálními technologiemi, • učíme žáky vybírat vhodné technologie s ohledem na zvolený formát sdělení (SMS, e-mail, chat) a pro sdílení výsledků samostatné nebo společné práce, • motivujeme žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti, • vedeme žáky k využívání online aplikací pro seznámení s reáliemi, které se týkají probíraných témat, • vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s online aplikacemi a zásad ochrany osobních údajů • klademe důraz na osvojení cizího jazyka při současném využívání digitálních
--	---

	technologií, učíme žáky vyhledávat informace v daném cizím jazyce a tyto informace vyhodnocovat a dále zpracovávat. • umožňujeme žákům využívání online slovníků (slovník spisovné češtiny, slovník cizích slov), • vedeme žáky k odlišení vlastního a cizího obsahu, k vnímání problematiky autorství. • vytváříme modelové situace, které žákům umožňují si uvědomit, že není vhodné zveřejňovat své osobní údaje a že každá činnost v online prostředí zanechává digitální stopu, kterou lze jen obtížně odstranit, • vedeme žáky k respektování autorských práv, např. při využívání obrázků, fotografií, videí a informací při řešení zadaných úkolů a při práci na individuálních i společných projektech, • nabízíme žákům příležitosti, aby vhodně využívali digitální technologie při provádění a zaznamenávání průběhu (např. pořizováním vlastních fotografií, časosběrných videí) • při využívání digitálních technologií pravidelně zařazujeme relaxační činnosti a vedeme žáky k tomu, aby si uvědomovali zdravotní rizika dlouhodobého používání digitálních technologií; prakticky žáky učíme, jak jim mohou předcházet.
--	--

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.

Jedná se především o žáky se:

- **zdravotním postižením** (mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, vady řeči, souběžné postižení více vadami, autismus a vývojové poruchy učení nebo chování)
- **zdravotním znevýhodněním** (zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc nebo lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování, které vyžadují zvýhodnění ve vzdělávání)

- **sociálním znevýhodněním** (rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými vlivy, nařízená ústavní výchova nebo uložená ochranná výchova, nebo postavení azylanta)

3.3.1 Vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Podpůrná opatření se dle náročnosti dělí do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení poradenského pracoviště. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení.

Žáci zařazení v naší škole budou mít všichni stanoven plán pedagogické podpory PLPP se stanovenými podpůrnými opatřeními prvního stupně. Dle dalších potřeb na základě podkladů a doporučení poradenského pracoviště mohou být přiznány další stupně podpůrných opatření. V takovém případě již škola vypracuje pro žáka individuální vzdělávací plán ve spolupráci a na základě podkladů z poradenského zařízení.

V případě podpůrného opatření spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů pro žáky s LMP od třetího stupně podpory bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů. Minimální doporučená úroveň, která je stanovena v RVP ZV pro 3., 5. a 9. ročník, bude na základě Doporučení školského poradenského zařízení rozpracována pro konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpůrným opatřením. Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště.

Škola vytváří prostor pro rozvíjení osobnosti každého žáka, Pro jejich zdárný rozvoj využíváme intenzivní spolupráce všech zainteresovaných pedagogů, výchovného poradce, speciálního pedagoga - etopeda (který zároveň plní funkci metodika prevence sociálně patologických jevů), psychologa a psychiatra.

Základní obecné podmínky pro vzdělávání dětí se **přiznanými podpůrnými opatřeními** v naší škole jsou:

- spolupracovat s psychologem, psychiatrem, speciálním pedagogem -etopedem, popř. jinými zdravotnickými zařízeními a lékaři (neurolog, logoped, PPP, SPC apod.)
- udržovat vysokou míru vzdělanosti všech pedagogů v oblasti péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami, zajišťovat pravidelné interní vzdělávání pedagogů v rámci pedagogických rad a porad
- vhodně organizovat výuku, zařazovat relaxační chvíle
- respektovat zdravotní stav žáků, jejich individuální potřeby a osobnostní zvláštnosti
- v případě potřeby využívat alternativní pomůcky
- zohledňovat druh, stupeň a míru postižení žáků při jejich hodnocení
- v případě potřeby vypracovat individuální vzdělávací plán (ve spolupráci s PPP, dítětem a rodiči), dodržovat a naplňovat jeho obsah
- po skončení adaptačního období (měsíc po nástupu dítěte) zpracovat individuální plán rozvoje kompetencí
- motivovat žáky k dosahování vyšších cílů ve vzdělávání, zaznamenávat jejich pokroky a úspěchy a dávat jim dostatek pozitivních zpětných vazeb

3.3.2 Systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními

Zabezpečení výuky žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními - jedná se o žáky s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, o žáky s vadou řeči či více vadami, dále jde o žáky autistické a žáky s poruchou učení a chování.

Žáci s lehkým mentálním postižením jsou vzděláváni dle IVP stanoveného na základě doporučení školského poradenského zařízení, s podpůrnými opatřeními třetího stupně a úpravami vzdělávacích obsahů, popřípadě nahrazením předmětu druhý cizí jazyk předmětem sociální dovednosti, zahrnujícím především speciálně pedagogickou podporu a péči.

Žáci s tělesným, zrakovým, sluchovým či kombinovaných postižením (případně žáci s autismem) jsou odesíláni na vyšetření do pedagogicko – psychologické poradny popř. do speciálně pedagogického centra a na základě výstupní zprávy je zpracován individuální vzdělávací plán. Dle potřeby jsou pak ve spolupráci se speciálně pedagogickými centry pořizovány speciální kompenzační pomůcky.

Žáci s vadou řeči jsou (také dle potřeby) v péči odborníka, který má kvalifikaci pro výkon práce logopeda.

Žáci s poruchou učení a chování patří do skupiny žáků se zdravotním postižením (pokud se jedná o střední a těžší formy) nebo do skupiny žáků se zdravotním znevýhodněním (lehčí formy). S těmito žáky pracujeme na základě závěrečné diagnostické zprávy z dětského diagnostického ústavu, nebo diagnostického ústavu pro mládež, popř. na základě zprávy z pedagogicko – psychologické poradny.

Všichni žáci zařazení do naší školy jsou žáky s diagnostikovanou poruchou chování. Cílem je speciálně-pedagogickými (etopedickými) přístupy, s důrazem na individualitu žáka a jeho základní osobnostní charakteristiky minimalizovat dopad těchto poruch chování na budoucí život dítěte, pokud možno co nejrychleji nastartovat proces resocializace s cílem vzbudit u něj zájem o vzdělávání a přispět tak k zodpovědnějšímu přístupu při volbě budoucího povolání.

3.3.3 Strategie pro vzdělávání s přiznanými podpůrnými opatřeními

- zadávat kratší úkoly takové úrovně, aby je žák byl schopen zvládnout
- respektovat žákovo pomalé pracovní tempo
- při zápisech na tabuli nebo žákovi do sešitu psát čitelně a přehledně
- pro lepší orientaci v textu (hledání informací, odpovědi na otázky apod.) nabídnout žákovi pastelky, zvýrazňovače atp.
- všechny učební pomůcky musí být pro žáka z hlediska nových informací zpracované
- zdatnější žák může pomáhat slabšímu (nesmí to však být na překážku jeho vlastnímu získávání vědomostí a dovedností)
- vést žáka k osvojení si dovednosti poučit se z vlastních chyb, učivo si opakovat nahlas i myslet nahlas
- u každého žáka preferovat takový způsob ověřování vědomostí, který mu dělá menší potíže, při kterém je úspěšnější (pokud učitel zcela upustí od písemného ověřování znalostí, je toto zapsáno v PLPP nebo IVP žáka)
- vést žáka k angažovanému učení (více mluvit o učení se, o jeho aktivitě)
- krokování a individualizace dílčích vzdělávacích cílů.
- diferenciaci důležitosti učiva (určení priorit, dílčích kroků).
- využití odlišné formy výkladu.

- individualizace času potřebného ke zvládnutí úkolu/dílčího cíle.
- posílení názorně demonstračních a praktických metod výuky
- individualizované propracování obsahu učební látky (obsah „na míru“).
- opakované vrácení se ke klíčovým pojmům a dovednostem.
- prodloužený výklad a procvičování.
- častější individuální kontrola během výuky.
- častější kontrola plnění zadaného úkolu a nastavení způsobu kontroly plnění.
- tolerance odlišného pracovního tempa, úrovně pozornosti a motorického neklidu, s následným zapojením do společné práce.
- nastavení dílčích cílů vzdělávání tak, aby žák mohl prožívat dílčí úspěchy.
- podpora zaměření žáka na úkol, nikoliv na riziko neúspěchu.
- podpora pozitivních strategií při práci se žákem.
- využití vhodných pomůcek.
- volba vhodné formy komunikace se žákem.
- podpora kompetence, samostatnosti a odpovědnosti žáka

3.3.4 Vzdělávání žáků s priznanými podpůrnými opatřeními ve vzdělávacích oblastech

- respektovat aktuální úroveň čtenářských dovedností (např. nechat dítě slabikovat)/nerespektováním dítě fixuje nesprávné postupy a špatné návyky
- nevyvolávat na hlasité čtení, nenechat ostatní negativně reagovat
- respektovat pomalejší tempo, nehodnotit to, co nestihne, zkrátit požadovaný úkol
- při opisu a přepisu průběžně kontrolovat, zda dítě správně přečte předlohu
- při opravě diktátu nechat delší čas na kontrolu, pomoci žákovi se čtením
- při ověřování znalostí písmem volit jednoduchá kratší zadání, pomoci s přečtením instrukce, ověřit, zda žák rozumí instrukcím
- upřednostnit ústní ověřování, doplňovací cvičení
- při učení naukovým předmětům využívat sluchových postupů
- hlasité učení, diktafon, audiozáznamy, počítač. Programy, práce s tablety a s interaktivní tabulí
- citlivě upozorňovat na chyby (ne: máš to špatně, ale: oprav si...)
- multisenzorický přístup – zapojení co nejvíce smyslů v kombinaci se slovem, pohybem, rytmizací: dítě si tak lépe zapamatuje, uchová a vybavuje
- nesrovnávat s ostatními spolužáky (ne výkonnostní tabulky), ani s dětmi s SPU
- pomáhat dítěti přijímat omezení, které porucha přináší
- podporovat nejen výkon, ale i snahu, drobné dílčí úspěchy
- délku a náročnost domácí přípravy přizpůsobit obtížím dítěte
- vyjádřit podporu, nabídnout pomoc, zajistit reedukaci
- mít přehled o zvládnuté úrovni čtení v rámci reedukace
- při čtení respektovat aktuální. úroveň (volit texty dle toho)
- umožnit používání pomůcek (čtecí okénko, záložka s výřezem)
- využívat speciální publikace, metody, postupy
- k domácí přípravě zadávat pouze přiměřený text – respektovat stupeň reedukace
- instruovat rodiče (vychovatele) – aby postupy ve škole i doma byly v souladu (číst krátce a často)
- nechat číst krátké texty, obtížnější slova procvičit předem,

- využívat členité texty s jasnou strukturou – vyhovující jsou DYS čítanky, se zásadou krátce a častěji,
- cvičit orientaci v textu

Jazyk a jazyková komunikace

Žák se učí

- kontrolovat vlastní práci, nacházet chyby a následně je opravovat
- pracovat s přehledy gramatiky, s pravidly apod.
- rozvíjet komunikační dovednosti

Učitel

- při ověřování pravopisu využívá spíše doplňovačky, hodnotí pouze to, co žák stihl vypracovat, zadává kratší úkoly
- k nácviku čtení používá kratší texty, kde je ale zachován obsah
- nenutí žáka číst nahlas před celou třídou

Matematika a její aplikace

Žák se učí

- rozvíjet předčíselné představy (klasifikace, třídění, dovednost tvořit skupiny, párové přiřazování)
- utvářet a automatizovat matematické pojmy (číselné představy – pojem číslo, kladná a záporná čísla, zlomky, desetinná čísla, ...)
- zapisovat čísla
- řešit základní matematické operace a slovní úlohy
- rozeznávat geometrické tvary
- orientovat v čase
- převádět jednotky

Učitel

- využívá názorných pomůcek, které usnadňují chápání
- a provádění matematických operací
- povolí žákovi používání kalkulačky, tabulek apod.

Ostatní vzdělávací oblasti (naukové předměty)

Zápisy v sešitech mohou mít jinou formu než u ostatních žáků (kresby a náčrty místo psaní dlouhého textu, vlepování obrázků, zápis základních pojmů v bodech, nalepení ofoceného textu se zvýrazněnými základními údaji apod.).

Žák se učí

- vyhledávat nové poznatky (encyklopedie, internet, sdělovací prostředky, videoprojekce apod.)
- vypracovávat přehledy pojmů a dat
- vypracovávat samostatně zápisy tvořené základními pojmy

Učitel

- používá co nejvíce názorných pomůcek

- využívá dosavadních vědomostí žáka a na těch staví
- sleduje, zda žák porozuměl pojmům

Práce s textem

Žák se učí

- podtrhávat nebo vypisovat důležité informace
- tvořit si vlastní poznámky
- při čtení textu s porozuměním odpovídat na dané otázky ústně

Učitel

Předpokládá, že orientace v textu dělá žákovi obtíže, ukazuje mu cestu jak s textem pracovat, staví na jeho znalostech a dovednostech, účinně žáka motivuje pro práci s textem.

3.3.5 Zabezpečení výuky žáků se zdravotním znevýhodněním

Jedná se o žáky se zdravotním oslabením, dlouhodobou nemocí nebo lehčími zdravotními poruchami vedoucími k poruchám učení a chování. V případě těchto žáků je na prvním místě spolupráce s příslušným zdravotnickým zařízením či pediatrem a samozřejmě s pedagogicko-psychologickou poradnou. Na základě jejich doporučení pak volíme a realizujeme nezbytné kroky vedoucí ke zkvalitnění výuky těchto dětí. V tomto případě nelze opomenout děti přicházející do našeho zařízení s nastavenou psychiatrickou medikací, která často určitým způsobem ovlivňuje proces vzdělávání – děti zvýšeně unavitelné, spavé. Problematiku tohoto typu řešíme ve spolupráci s naším psychiatrem. Snažíme se díky pravidelným konzultacím zvolit takovou míru medikace, která by řešila primární problém dítěte, ale zároveň by neovlivňovala jeho možnosti účastnit se vyučování.

3.3.6 Zabezpečení výuky žáků se sociálním znevýhodněním

V tomto případě se jedná o všechny žáky navštěvující naši školu. Jde o děti pocházející z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožené sociálně patologickými vlivy, s nařízenou ústavní či ochrannou výchovou. Většina dětí naší školy vyrůstala v rodinách závislých na sociálních dávkách, v nevhodných bytových podmínkách, v rodinách s přítomností domácího násilí, týrání, zanedbávání apod. Díky působení všech pedagogů se snažíme vytvořit dětem dobré a stabilní zázemí, kde je na prvním místě především pěstování kvalitního vztahu mezi lidmi. Velký důraz je kladen na schopnost respektovat druhé a být jimi respektován.

Protože jedním z úkolů našeho zařízení je plné přímé zaopatření dětí k nám umístěných, nejsou patrné vnější charakteristické znaky dětí zanedbávaných či pocházejících z materiálně slabých rodin. Všechny děti mají stejné školní vybavení a také stejné možnosti, jak např. trávit svůj volný čas. V rámci výuky i v rámci mimoškolní výchovy zařazujeme zátěžové akce sportovně turistického charakteru. Děti ohrožené nejrozličnějšími sociálně patologickými vlivy jsou pod zvýšeným dohledem speciálního pedagoga - etopeda, který plní funkci preventisty sociálně patologických jevů. Veškeré aktivity z této oblasti se týkají především prevence šikany, kyberšikany, rasismu a zneužívání návykových látek. Bližší informace o těchto aktivitách obsahuje minimální preventivní program.

3.3.7 Obecné zásady pro práci s žáky s obtížemi v chování

- spolupracovat,
- předvídat problémy, které dítě může mít,
- opakovat pokyny,
- často dítě chválit,
- zaměřit se na odměňování dítěte,
- používat okamžité, časté a odpovídající postupy,
- předvést pravidla,
- rozdělit úkoly do menších celků, které dítě zvládne,
- poskytnout únikovou cestu, například klidné místo,
- udržet přiměřenou hladinou stimulace, tj. nabídnout řadu alternativních činností,
- dodržovat předem známý rozvrh,
- jasné vymezení očekávání.

3.3.8 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení Plánu pedagogické podpory a Individuálního vzdělávacího plánu žáka se speciálními vzdělávacími potřebami

PLPP - plán pedagogické podpory sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu, popřípadě třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností.

PLPP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce po nástupu žáka do naší školy, je zpracován na základě informací, podkladů a zpráv z původní školy, popř. na základě doporučení poradenského zařízení. Jednotlivý vyučující vzájemně spolupracují při výchovně vzdělávacím procesu s dalšími pracovníky zařízení především vychovateli a speciálním pedagogem při naplňování stanovených cílů.

PLPP pro podpůrná opatření prvního stupně sestavuje třídní učitel ve spolupráci s jednotlivými vyučujícími.

V případě stanovení podpůrných opatření druhého stupně je vytvářen IVP na základě doporučení školního poradenského pracoviště.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů. Minimální doporučená úroveň, která je stanovena v RVP ZV, bude na základě Doporučení školského poradenského zařízení rozpracována pro konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpůrným opatřením. Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště.

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole zařazeny podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory předmět speciálně pedagogické péče - Sociální dovednosti. Vzdělávací obsah tohoto předmětu přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními v rámci IVP. Jedná se především o začlenění průřezových témat a zaměření a doplnění obsahu vzdělávání v předmětech kde má žák největší nedostatky.

3.4 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Škola si je vědoma značného rozpětí v nadání jednotlivých žáků, ale i faktu, že někteří žáci mohou být mimořádně nadaní pouze v jedné oblasti a toto nadání je pak u řady z nich vyvažováno nezájmem či nižšími schopnostmi v oblasti jiné. Rozvoj mimořádně nadaných dětí je nezbytnou součástí individuálního přístupu ke všem žákům. Zároveň jsme si vědomi, že jejich vzdělávání vyžaduje od pedagogů náročnější přípravu na vyučování, a to ve všech předmětech.

Škola si klade za cíl vyhledávat a rozvíjet talent a mimořádné nadání u žáků. Při zjišťování tohoto mimořádného nadání vycházíme ze závěrečných diagnostických zpráv z dětského diagnostického ústavu a ze zpráv pedagogicko – psychologické poradny a z průběžné diagnostiky jednotlivých vyučujících a odborných pracovníků zařízení.

Specifikace podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků nadaných a mimořádně nadaných:

- vyučovat dle individuálního vzdělávacího plánu, který obsahuje informace o zajištění potřeb nadaných žáků
- využívat možnosti práce ve skupinách (nadanější žáci řeší náročnější úkoly nebo působí jako organizátoři skupinové práce)
- diferencovat náročnost zadávaných úloh, kdy principem není větší objem úloh určených nadaným žákům, ale jejich specifická
- vytvořit individuální plán práce v předmětech, kde to odpovídá individuálním potřebám žáků
- zařazovat projekty, realizovat projektové dny pro jednotlivé děti nebo pro celé skupiny
- motivovat žáky k účasti v soutěžích a olympiádách
- vést žáky k osobnímu rozvoji v oblastech, o které mají zájem (např. formou zpracovávání seminárních prací, referátů apod.)
- motivovat žáky k účasti v aktuálně nabízených zájmových kroužcích
- využívat možnost práce s doplňkovými učebnicemi (encyklopedie), počítačovými programy a jinými pomůckami

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavě IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Třídní učitel zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.

3.5 Zabezpečení distanční výuky

1. Škola poskytne distanční vzdělávání z důvodů uvedených v platné legislativě.
2. Vzdělávání distančním způsobem škola uskutečňuje podle příslušného školního vzdělávacího programu v míře odpovídající okolnostem.
3. Hlavním komunikačním kanálem mezi školou a žáky, případně zákonnými zástupci/rodiči, bude mail, SMS, telefon, popř. zasílání materiálů poštou. Žáci, rodiče/zákonní zástupci budou písemně informováni o všech zásadních krocích.
4. Distanční vzdělávání bude probíhat dle upraveného rozvrhu. Žáci a zákonní zástupci/rodiče budou s tímto rozvrhem seznámeni.
5. Distanční výuka bude probíhat on-line nebo off-line formou.
6. On-line výuka může probíhat jako a) synchronní (typicky videokonference, videochat), asynchronní (vyučující předává žákům materiály k samostudiu, žák pracuje dle svých časových možností a domluveným způsobem ve stanoveném termínu a ve stanoveném termínu vypracované zadání odevzdává učiteli).
7. Off-line výuka probíhá bez využití digitálních technologií, zejména u žáků, kteří nemají k digitálním technologiím přístup (žákům jsou poskytovány tištěné materiály pro samostudium, žáci plní úkoly z učebnic, učebních materiálů a pracovních listů). Konkrétní způsoby zadávání úkolů při off-line výuce budou vždy specifikovány dle aktuální situace a individuálních možností žáka.

3.6 Začlenění průřezových témat

Začlenění průřezových témat je rozvrženo do jednotlivých předmětů. Vzhledem ke specifickým podmínkám vzdělávání v naší škole (etopedické zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, přijímání a propouštění žáků v průběhu celého školního roku, příchody žáků do různých ročníků a z různých základních škol a především žáků posledních ročníků povinné školní docházky) je orientace na začleňování průřezových témat v jednotlivých předmětech kladen větší důraz v posledních ročnících povinné školní docházky a právě s ohledem na získání orientace ve společnosti.

Jako volitelný předmět je zařazen předmět sociální dovednosti, pro žáky s priznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory, který zahrnuje průřezové téma osobnostní a sociální výchova. Volením vhodných vyučovacích metod a forem práce usilujeme o pozitivní vývoj osobnosti žáka, učíme ho poznávat a korigovat své emoce a chování, navazovat mezilidské vztahy, účinně komunikovat a spolupracovat; rozlišovat a orientovat se v rizikových a problémových situacích a umět takové situace zvládat s ohledem na ochranu svého duševního a tělesného zdraví, i zdraví ostatních. Vedeme žáky k osvojení si dovednosti sebehodnocení a hodnocení spolužáků, respektovat názor a dílo druhého, požádat o pomoc a také ji poskytnout; určit si cíle a přijímat opatření, které povedou k jejich dosažení.

K realizaci využíváme především prostředků využívajících práci ve skupinách, např. skupinové kruhy, projekty, dramatizace. Mimo toto je obsah předmětu orientován na zařazení témat předmětů, ve kterých má žák největší problémy. Předmět je zařezován náhradou za druhý cizí jazyk.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co nejlépe, nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do jiných vyučovacích předmětů.

Zkratky vyučovacích předmětů:**ČJ** → Český jazyk a literatura**AJ** → Anglický jazyk**NJ** → Německý jazyk**M** → Matematika**INF** → Informatika**D** → Dějepis**Vo** → Výchova k občanství**F** → Fyzika**Ch** → Chemie**P** → Přírodopis**Z** → Zeměpis**Hv** → Hudební výchova**Vv** → Výtvarná výchova**Tv** → Tělesná výchova**Pč** → Pracovní činnosti**3.7 Rozpracování průřezových témat (2. stupeň)****Osobnostní a sociální výchova (OSV)****Osobnostní rozvoj***Rozvoj schopnosti poznávání*

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Čj, Aj, M, Inf, D, F, P, Z, Hv, Vv, Tv	Čj, Aj, Nj, M, Inf, D, F, P, Z, Hv, Vv, Tv	Čj, Aj, Nj, M, Ch, Inf, D, Vo, F, P, Z, Hv, Vv, Tv, Pč	Čj, Aj, Nj, M, Cm, Inf, D, Vo, F, Ch, P, Z, Hv, Vv, Tv, Pč

Sebepoznání a sebepojetí

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Čj, Aj, M, Inf, P, Z, Hv, Vv, Vk, Tv, Pč	Čj, Aj, Nj, M, Inf, D, Vo, P, Hv, Vv, Vk, Tv	Aj, Nj, M, Inf, Vo, Ch, P, Hv, Vv, Tv, Pč	Aj, Nj, M, Inf, Vo, Ch, P, Hv, Vv, Tv, Pč

Seberegulace a sebeorganizace

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Aj, M, Inf, F, P, Vo, Tv, Pč	Aj, Nj, M, Inf, Vo, F, P, Vk, Tv, Pč	Aj, Nj, M, Inf, Vo, F, Ch, P, Tv, Pč	Aj, Nj, M, Inf, Vo, F, Ch, P, Z, Tv, Pč

Psychohygiena

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Aj, M, Inf, Vk, Tv	Aj, Nj, M, Inf, Vk, Tv	Aj, Nj, M, Inf, Vk, Tv	Aj, Nj, M, Inf, Vo, Tv

Kreativita

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Čj, Aj, M, Inf, Vo, Hv, Vv, Vk, Tv, Pč	Čj, Aj, Nj, M, Inf, Hv, Vv, Tv, Pč	Aj, Nj, M, Inf, Vo, Hv, Vv, Tv, Pč	Čj, Aj, j, Nj, M, Inf, Vo, Hv, Vv, Tv, Pč

Sociální rozvoj*Poznávání lidí*

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Čj, Aj, Vo, Vk, Tv	Čj, Aj, Nj, Vo, Tv	Čj, Aj, Nj, Vo, Tv	Čj, Aj, Nj, Vo, Tv

Mezilidské vztahy

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Čj, Aj, M, Vo, Vv, Vk, Tv	Aj, Nj, M, D, Vo, Vv, Vk, Tv	Aj, Nj, M, D, Vo, Vv, Tv	Čj, Aj, Nj, M, D, Vo, Vv, T

Komunikace

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Čj, Aj, M, Inf, D, Vo, F, Z, Hv, Vv, Vk, Tv, Pč	Čj, Aj, Nj, M, Inf, D, Vo, F, Hv, Vv, Vk, Tv, Pč	Čj, Aj, Nj, M, Inf, D, Vo, F, Ch, Hv, Vv, Tv, Pč	Čj, Aj, Nj, M, Inf, D, Vo, F, Z, Hv, Vv, Tv, Pč

Kooperace a kompetice

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Aj, M, Inf, Vo, Z, Hv, Vv, Vk, Tv, Pč	Aj, Nj, M, Inf, Vo, Hv, Vv, Vk, Tv, Pč	Aj, Nj, M, Inf, Vo, Hv, Vv, Tv, Pč	Čj, Aj, Nj, M, Inf, Z, Hv, Vv, Tv, Pč

Morální rozvoj**Řešení problémů a rozhodovací dovednosti**

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Aj, M, Inf, Vo, F, Z, Vk, Tv, Pč	Aj, M, Inf, Vo, F, Z, Vk, Tv, Pč	Aj, Nj, M, Inf, D, Vo, F, Ch, Tv, Pč	Čj, Aj, Nj, M, Inf, D, Vo, F, Ch, P, Z, Tv, Pč

Hodnoty, postoje, praktická etika

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Čj, Aj, M, Inf, Vo, P, Z, Hv, Vk, Tv	Aj, Nj, M, Inf, D, Vo, P, Hv, Vk, Tv	Čj, Aj, Nj, M, Inf, D, Vo, Hv, Tv	Čj, Aj, Nj, M, Inf, D, Vo, Z, Hv, Tv

Výchova demokratického občana (VDO)**Občanská společnost a škola**

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Vo, Vk, Tv	Nj, Tv	Nj, Tv	Nj, Vo, Tv

Občan, občanská společnost a stát

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Inf, D, Vo, Vk, Tv	D, Tv	Aj, D, Vo, Z, Tv	Aj, Inf, D, Vo, Tv

Formy participace občanů v politickém životě

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Vo	D	D, Vo, Z	D, Vo

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Vo	D	D, Vo	D, Vo

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

Evropa a svět nás zajímá

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Čj, Aj, D, Vo, Z, Hv, Vv	Aj, Nj, D, Vo, Z, Hv, Vv, Tv	Čj, Aj, Nj, D, Z, Hv, Vv, Tv	Čj, Aj, Nj, D, Vo, Z, Hv, Vv, Tv

Objevujeme Evropu a svět

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Aj, Inf, D, Vo, Z, Hv	Čj, Aj, Nj, D, Z, Hv, Tv	Čj, Aj, Nj, D, Z, Hv, Tv	Aj, Nj, D, Vo, Z, Hv, Tv

Jsme Evropané

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Čj, D, Vo, P, Z, Hv, Vv	Nj, D, P, Z, Hv, Vv	Čj, Aj, Nj, D, P, Z, Hv, Vv	Čj, Aj, Nj, D, Vo, P, Z, Hv, Vv

Multikulturní výchova (MKV)

Kulturní difference

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Čj, Aj, Vo, Z, Hv, Vv	Čj, Aj, Nj, Vo, Z, Hv, Vv	Čj, Aj, Nj, Vo, Z, Hv, Vv	Aj, Nj, Vo, Z, Hv, Vv

Lidské vztahy

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Čj, D, Z, Hv, Tv	D, Vo, Z, Hv, Tv	D, Vo, Z, Hv, Tv	D, Vo, Z, Hv

Etnický důvod

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Čj, Aj, D, Z	Čj, Aj, Nj, D, Vo, Z	Aj, Nj, D, Vo, P, Z	Aj, Nj, D, Vo, Z

Multikulturalita

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Čj, Aj, M, Z, Hv, Vv	Čj, Aj, Nj, D, Vo, Z, Hv, Vv	Aj, Nj, D, Vo, Z, Hv, Vv	Aj, Nj, D, Vo, Z, Hv, Vv

Princip sociálního smíru a solidarity

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Z, D, Vo	D, Vo, Z	D, Vo, Z	D, Vo, Z

Environmentální výchova (EV)

Ekosystémy

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Čj, P, Z	Čj, Aj, P, Z	Čj, Ch, P, Z	P, Z

Základní podmínky života

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Aj, D, P, Z	Aj, D, P, Z, Vo	Aj, Nj, D, F, Ch, P,	Nj, D, Ch, P, Z

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
D, Vo, P, Z, Vv, Tv, Pč	Aj, D, Vo, P, Z, Vv, Tv, Pč	Aj, Nj, D, F, Ch, P, Z, Vv, Tv, Pč	Nj, D, Vo, Ch, P, Z, Hv, Vv

Vztah člověka k prostředí

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
D, Vo, P, Z, Hv, Vv, Vk, Tv	Čj, Aj, D, Vo, P, Z, Hv, Vv, Vk, Tv	Aj, Nj, D, F, P, Z, Hv, Vv, Tv	Nj, D, Vo, Ch, P, Z, Hv, Vv

Mediální výchova (MDV)***Tematické okruhy receptivních činností******Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení***

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Čj, Aj, M, D, Vv, Vo	Čj, Nj, M, Vo, Vv, Vo	Čj, Aj, Nj, M, Vv	Čj, Aj, Nj, M, Inf, Vo, Vv

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Aj, Vo, Vv	Nj, M, Vo, Vv, Vo	Aj, Nj, M, Vo, Vv	Aj, Nj, Inf, Vo, Vv

Stavba mediálních sdělení

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Aj	Čj, Nj	Aj, Nj	Čj, Aj, Nj, Inf

Vnímání autora mediálních sdělení

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Aj, Vo, Hv, Vv, Vo	Vo, Hv, Vv, Vo	Aj, Hv, Vv	Aj, Inf, Vo, Hv, Vv

Fungování a vliv médií ve společnosti

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Aj, Vo, Hv, Vv, Vo	Čj, Vo, Hv, Vv, Vo	Aj, D, Vo, Hv, Vv	Aj, Inf, D, Vo, Hv, Vv

Tematické okruhy produktivních činností***Tvorba mediálního sdělení***

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Čj, Aj, Vv, Pč	Aj, Nj, Vv, Pč	Čj, Aj, Nj, Hv, Vv, Pč	Čj, Aj, Nj, Inf, Hv, Vv, Pč

Práce v realizačním týmu

6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
			Inf

4 Učební plán

Do naší základní školy přijímáme žáky 2. stupně základní školy.

4.1 Učební plán pro žáky základní školy – podle RVP ZV

Vzdělávací oblasti/ vzdělávací obory (předměty)	6.	7.	8.	9.	Časová dotace	Dispon. hodiny	Celkem
<i>Jazyk a jazyková komunikace</i>							36
Český jazyk a literatura	4	4	4	4	15	+1	16
Anglický jazyk	3	3	3	3	12		12
Další cizí jazyk - Německý jazyk	1	1	2	2	6		6
<i>Matematika a její aplikace</i>					15		16
Matematika	4	4	4	4	15	+1	16
<i>Informatika</i>					4		8
Informatika	2	2	2	2	4	+4	8
<i>Člověk a společnost</i>					10		10
Dějepis	1	1	1	1	4		4
Výchova k občanství	2	2	2	2	6	+2	8
<i>Člověk a příroda</i>					20		20
Fyzika	2	2	1	2	7		7
Chemie	0	0	1	1	2		2
Přírodopis	2	2	2	1	7		7
Zeměpis	1	1	1	1	4		4
<i>Umění a kultura</i>					9		16
Hudební výchova	2	2	2	2	4	+4	8
Výtvarná výchova	2	2	2	2	5	+3	8
<i>Člověk a zdraví</i>					10		12
Výchova ke zdraví	1	1	1	1	2	+2	4
Tělesná výchova	2	2	2	2	8		8
<i>Člověk a svět práce</i>					3		4
Pracovní činnosti	1	1	1	1	3	+1	4
<i>Volitelné vyučovací předměty</i>							
¹ Sociální dovednosti	1	1	2	2	6		
<i>Disponibilní hodiny celkem</i>						18	
Časová dotace v ročníku	30	30	31	31			
Celková časová dotace							122

Poznámky k učebnímu plánu (2. stupeň, RVP ZV)

Disponibilní časová dotace je využita následovně:

- 1 hod. pro vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace → 1 hod Český jazyk a literatura
- 1 hod pro vzdělávací oblast Matematika a její aplikace, vzdělávací obor Matematika
- 4 hod pro vzdělávací oblast Informatika – Informatika
- 2 hod pro vzdělávací oblast Člověk a společnost – Výchova k občanství
- 7 hod pro vzdělávací oblast Umění a kultura - 4 hod Hudební výchova, 3 hod Výtvarná výchova
- 2 hod pro vzdělávací oblast Člověk a zdraví – Výchova ke zdraví
- 1 hod pro vzdělávací oblast Člověk a svět práce – Pracovní činnosti

¹**Sociální dovednosti** - předmět je zařazen v případě, že žák má přiznána podpůrná opatření od třetího stupně podpory. Předmět zahrnuje podpůrná opatření speciálně pedagogické péče a jsou v něm integrována průřezová témata především obsah tématu osobnostní a sociální výchova. Předmět je zařazen jako náhrada za předmět druhý cizí jazyk. Obsah předmětu je orientován na posílení vzdělávacích oblastí, ve kterých má žák největší nedostatky je třeba je podpořit.

5 Hodnocení žáků a vlastní hodnocení školy

5.1 Hodnocení žáků

Hodnocení žáků tvoří nedílnou součást výchovně vzdělávacího procesu. Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu o tom, jak pracuje (co umí, zná, dovede aplikovat apod.). Žák musí vědět, co bude učitel hodnotit, tzn. co je cílem výuky. Součástí hodnocení žáka je také návod a motivace od učitele, jak má žák postupovat, aby odstranil nedostatky.

Při hodnocení žáka učitel:

- přihlíží k individuálním vzdělávacím a osobnostním předpokladům žáka
- systematicky zaznamenává hodnotící informace (známky, body, práce, výrobky,...)
- hodnocení provádí tak, aby nenarušil sebedůvěru žáka a nesnižoval jeho důstojnost
- hodnotí žáka srozumitelně, podle jasně daných kritérií
- přistoupí k hodnocení až po dostatečném procvičení učiva
- věnuje zvýšenou péči žákovi, který nebyl úspěšný a umožní mu si hodnocení opravit
- do hodnocení zapojuje pochvalu a slovní ocenění jako důležitý prvek v motivaci žáka

Plán pedagogické podpory

Do měsíce od příchodu žáka do školy pro něj zpracuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli jednotlivých předmětů plán pedagogické podpory (dále jen PLPP). Podkladem pro vytvoření PLPP jsou vstupní testy ze všech předmětů (mimo výchov, volitelných a nepovinných předmětů). Cílem PLPP je zjistit ve vstupních testech dosavadní úroveň žáka, jeho znalostí a dovedností v jednotlivých předmětech a stanovit mu v rámci PLPP příslušná podpůrná opatření pro zvládnutí učiva daného ročníku popřípadě stanovit rozsah učiva, který je třeba zvládnout. Každý PLPP musí být schválen zástupkyní ředitele. Plnění PLPP se písemně hodnotí v pololetních cyklech (na konci I. a II. pololetí školního roku). PLPP a jeho hodnocení je součástí školní dokumentace žáka a může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku.

Individuální vzdělávací plán

V případě potřeby je pro žáka s podpůrnými opatřeními dle potřeb vypracován individuální vzdělávací program (dále jen IVP). Při jeho vypracování učitelé spolupracují s psychologem popř. speciálním pedagogem poradenského zařízení a se souhlasem zákonných zástupců žáka. IVP vychází ze vzdělávacího programu školy, individuálních potřeb žáka, závěrů a doporučení vyplývajících z odborných vyšetření. Zákonní zástupci žáka jsou s IVP seznámeni toto potvrdí svým podpisem. Třídní učitel ve spolupráci s poradenským pracovištěm vyhodnocuje dodržování postupů a opatření uvedených v IVP. IVP je součástí školní dokumentace žáka a může být doplňován a upravován podle potřeby v průběhu celého školního roku.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Jako podklad pro hodnocení žáka slouží klasifikace, kterou vedou učitelé jednotlivých předmětů systematicky celý školní rok. Učitelé jsou povinni napsat s žáky každé čtvrtletí velkou písemnou práci ze všech předmětů (mimo výchov, volitelných a nepovinných předmětů). Četnost „malých písemných prací, diktátů, pětiminutovek apod.“ je na zvážení každého učitele. Při hodnocení žáka v každém čtvrtletí ale musí mít k dispozici nejméně 4 známky u každého žáka z daného předmětu. Zohlednění při výuce a klasifikaci žáků se

specifickými vzdělávacími potřebami je zaznamenáno v PPP (IVP). Vstupní testy a velké (čtvrtletní) písemné práce jsou učitelé povinni archivovat do konce každého školního roku. Pokud bude žák osvobozen od písemného zkoušení, musí být toto uvedeno v PPP (IVP).

Kritéria pro hodnocení prospěchu žáků

Žáci jsou ve všech ročnících hodnoceni známkami. U žáka se specifickými vzdělávacími potřebami může ředitel rozhodnout, že žák bude hodnocen slovně. Zvláště v případech, kdy použitím klasifikačního stupně nelze dostatečně posoudit výsledky vzdělávání žáka v jejich vývoji a souvislosti, které ovlivňují jeho výkon. Při slovním hodnocení žáka na vysvědčení učitel postupuje tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka (v porovnání s odpovídajícím klasifikačním stupněm). Dále musí obsahovat posouzení výsledků vzdělávání v jejich vývoji a souvislosti, které ovlivňují výkon žáka, naznačení jeho dalšího rozvoje a doporučení, jak předcházet neúspěchům a jak je překonávat. To, že bude žák na vysvědčení hodnocen slovně, musí být zaznamenáno v PPP (IVP).

Při hodnocení žáka učitel hodnotí:

- rozsah získaných znalostí a dovedností
- aplikaci osvojených znalostí a dovedností při řešení úloh
- míru dovednosti vyhledávat, třídit a zpracovávat informace
- používání pomůcek
- komunikační dovednosti
- míru samostatnosti
- dovednost spolupráce
- zapojení do činnosti, snahu, přístup žáka ke vzdělávání

5.2 Stupně hodnocení prospěchu

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- 1 – výborný
- 2 – chvalitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatečný
- 5 – nedostatečný

Jestliže je žák z výuky některého předmětu v prvním nebo ve druhém pololetí uvolněn, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „**uvolněn(a)**“.

Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:

- A. předměty s převahou teoretického zaměření
- B. předměty s převahou praktických činností
- C. předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

A. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického vyučování

Při klasifikaci výsledků prospěchu žáků ve vyučovacích předmětech v teoretickém vyučování se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu
- kvalita výsledků činností
- osvojení účinných metod samostatného studia

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň „výborný“

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň „chvalitebný“

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti.

Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň „dobrý“

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň „dostatečný“

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový

a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň „nedostatečný“

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

B. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického vyučování

Při klasifikaci prospěchu žáků v praktickém vyučování – pracovní činnosti v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech
- kvalita výsledků činností
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, náradí a měřidel

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň „výborný“

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, náradí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň „chvalitebný“

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se

nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň „dobrý“

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň „dostatečný“

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, nářadí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň „nedostatečný“

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a nářadí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

C. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Vyučovací předměty s převahou výchovného zaměření (výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná a sportovní výchova).

Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace

- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti
- kvalita projevu
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň „výborný“

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební, branné a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus, tělesnou zdatnost a brannost.

Stupeň „chvalitebný“

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku, brannost a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň „dobrý“

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus, tělesnou zdatnost a brannost.

Stupeň „dostatečný“

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň „nedostatečný“

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

5.3 Hodnocení chování žáků ve škole

Sebehodnocení

Sebehodnocení žáka probíhá ve výuce v jednotlivých hodinách, vyučující vedou žáka k reálnému posouzení vlastního výkonu, k hodnocení vlastní práce. Sebekritickému pohledu na vlastní aktivitu, ale i k povzbuzení a pochvale a radosti ze svého úspěchu.

Hodnocení chování

Hodnocení chování žáka tvoří nedílnou součást činnosti učitelů. Vzhledem k dispozicím našich žáků využíváme ve škole dva druhy hodnocení chování. Jedná se o denní hodnocení, které je tvořeno souborem pravidel a nastavení „mantinelů“ pro děti umístěné do výchovného ústavu a řídí se pravidly pro hodnocení a vnitřním řádem zařízení. Dále jsou žáci hodnoceni každé čtvrtletí a každé pololetí na vysvědčení dle klasifikačního řádu.

Denní hodnocení

Hodnocení chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou probíhá každý den podle vnitřního řádu výchovného ústavu.

Čtvrtletní hodnocení

Při hodnocení chování žáka v průběhu roku (1., 2., 3. a 4. čtvrtletí) učitelé předkládají návrh hodnocení chování k projednání na pedagogické radě, na jejímž programu je hodnocení chování žáků. Všichni pedagogičtí pracovníci mohou k návrhu vyjádřit. Návrh hodnocení chování jednotlivých žáků schvaluje na této pedagogické radě ředitel. Při hodnocení chování žáka škola využívá těchto výchovných opatření:

a) pochvala ředitele školy nebo třídního učitele – uděluje se za aktivní plnění úkolů nad rámec školních povinností, iniciativní a samostatný přístup při plnění školních povinností, za dlouhodobou úspěšnou práci, za mimořádný projev lidskosti.

b) napomenutí třídního učitele – uděluje se za jednorázové drobné přestupky (vyrušování v hodinách, nesplnění úkolu, zapomenutí učebních pomůcek, neplnění povinností služby ve třídě, občasné vulgární vyjadřování).

c) důtka třídního učitele – uděluje se za opakované přestupky z bodu b) a dále za slovní napadání pedagogů a spolužáků, vyhrožování, jednorázové zneužití psychotropních látek, neomluvenou absenci v rozsahu 1 – 12 vyučovacích hodin.

d) důtka ředitele školy – uděluje se za opakované přestupky z bodů b) a c) a dále za ničení majetku školy a spolužáků, trestnou činnost, fyzické napadení pedagoga nebo spolužáka, šikanu, neomluvenou absenci v rozsahu 13-32 vyučovacích hodin.

Hodnocení žáka na vysvědčení

1. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se na vysvědčení hodnotí stupni prospěchu:
 - 1 – výborný
 - 2 – chvalitebný
 - 3 – dobrý
 - 4 – dostatečný
 - 5 – nedostatečný
2. Není-li možno žáka hodnotit z některého předmětu, uvede se na vysvědčení místo stupně prospěchu slovo „nehodnocen“.
3. Pokud je žák z některého předmětu zcela uvolněn, uvede se na vysvědčení místo stupně prospěchu slovo „uvolněn“.
4. Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se hodnotí na vysvědčení stupni:
 - 1 – velmi dobré

- 2 – uspokojivé
- 3 – neuspokojivé

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování:

Pokud je při hodnocení chování žáka v 1. nebo ve 3. čtvrtletí využito výchovné opatření napomenutí třídního učitele nebo důtka třídního učitele a žák se do konce I. nebo II. pololetí školního roku jen ojediněle dopouští méně závažných přestupků, bude jeho chování hodnoceno stupněm velmi dobré.

Pokud je při hodnocení chování žáka v 1. nebo 3. čtvrtletí využito výchovné opatření důtka ředitele školy a žák se do konce I. nebo II. pololetí školního roku se dále dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost, neplní školní povinnosti, slovně napadá spolužáky a pedagogy a jeho neomluvená absence je v rozsahu 33-180 hodin, bude na vysvědčení jeho chování hodnoceno stupněm uspokojivé.

Stupněm neuspokojivé bude hodnoceno chování žáka v případě ničení majetku a vybavení školy, napadení spolužáka či, trestnou činnost, fyzické napadení pedagoga nebo spolužáka, šikanu, neomluvenou absenci 180 a více vyučovacích hodin.

5. Celkové hodnocení žáka na konci prvního i druhého pololetí vyjadřuje výsledky hodnocení ve vyučovacích předmětech a hodnocení chování, nezahrnuje hodnocení v nepovinných předmětech.
6. Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:
PROSPĚL(A) S VYZNAMENÁNÍM – klasifikace žáka není v žádném předmětu horší než 2 průměrný, prospěch povinných předmětů není horší, než 1,5 chování je hodnoceno jako velmi dobré.
PROSPĚL(A) – klasifikace v některém povinném předmětu není vyjádřena stupněm 5.
NEPROSPĚL(A) klasifikace v některém povinném předmětu je vyjádřena stupněm 5 žák není hodnocen v některém povinném předmětu na konci 2. pololetí
NEHODNOCEN(A) – žáka není možno hodnotit v 1. pololetí z některého předmětu ani v náhradním termínu.

5.4 Komisionální a opravná zkouška

Komisionální zkouška

1. Komisionální zkouška se koná v těchto případech:
 - má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí,
 - při konání opravné zkoušky.
2. Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.
3. Komise je tříčlenná a tvoří ji:
 - předseda, kterým je ředitel školy, resp. zástupkyně ředitele školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
 - zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,

- přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
- 4. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.
- 5. O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy. Za řádné vyplnění protokolu odpovídá předseda komise, protokol podepíší všichni členové komise.
- 6. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
- 7. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.
- 8. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.
- 9. Třídní učitel zapíše do třídního výkazu poznámku o vykonaných zkouškách, doplní celkový prospěch a vydá žákovi vysvědčení s datem poslední zkoušky.

Opravná zkouška

1. Opravné zkoušky konají:
 - žáci, kteří mají nejvýše dvě nedostatečné z povinných předmětů a zároveň dosud neopakovali ročník na daném stupni základní školy,
 - žáci devátého ročníku, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů.
2. Žáci nekonají opravné zkoušky, jestliže neprospěli z předmětu s výchovným zaměřením.
3. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku, tj. do 31. srpna. Termín opravných zkoušek a konzultací žáků s příslušnými pedagogickými pracovníky stanoví ředitel školy na červnové pedagogické radě. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.
4. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.
5. Žákovi, který konal opravnou zkoušku, se na vysvědčení uvede datum poslední opravné zkoušky v daném pololetí.
6. Třídní učitel zapíše do třídního výkazu žákovi, který koná opravnou zkoušku:
 - Vykonání opravné zkoušky (třídní výkaz – poznámka)
 - Žák vykonal dne: opravnou zkoušku z předmětu: s prospěchem:
 - Nedostavení se k opravné zkoušce (třídní výkaz – poznámka)
 - Žák se bez řádné omluvy nedostavil k vykonání opravné zkoušky, čímž jeho prospěch v předmětu zůstává nedostatečný.

5.5 Průběh a způsob hodnocení výsledků vzdělávání při distanční výuce

1. Pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků v průběhu distančního vzdělávání budou přiměřeně aplikována pravidla hodnocení výsledků vzdělávání žáků zakotvená ve Školním řádu. Beze změn budou aplikována kritéria stupňů prospěchu definovaná ve Školním řádu
2. Pro průběžné hodnocení bude používáno zejména formativní hodnocení. Ve specifických případech je možno použít i sumativní hodnocení.
3. Souhrnné hodnocení žáků za období distančního vzdělávání bude provedeno sumativně. Tím bude žákům poskytnut konečný přehled o tom, jakých výkonů dosáhli v období distančního vzdělávání.
4. V případě, že bude distanční vzdělávání trvat souvisle více než 1 měsíc, bude sumativní hodnocení realizováno 1x měsíčně.

5.6 Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. Při klasifikaci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami klade učitel důraz na ten druh projevu žáka (písemný nebo ústní), ve kterém má předpoklady podat lepší výkon, nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl. Při hodnocení těchto žáků se vyučující řídí doporučením pedagogicko- psychologické poradny nebo speciálně pedagogického centra se kterým spolupracuje.
2. Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka.
3. Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zdůrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.
4. Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.
5. Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.
6. Dětem a žákům, u nichž je diagnostikována specifická vývojová porucha učení, je nezbytné po celou dobu docházky do školy věnovat speciální pozornost a péči.
7. Pro zjišťování úrovně žakových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Kontrolní práce a diktáty píše tento žáci po předchozí přípravě. Pokud je to nutné, nebude dítě s vývojovou poruchou vystavováno úkolům, v nichž vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům.
8. Klasifikace je provázena hodnocením, tj. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak mezery a nedostatky překonávat.
9. Při uplatňování všech možností hodnocení vyučující postupují velmi individuálně, s využitím všech dostupných informací, zejména informací z odborných vyšetření a ve spolupráci s rodiči.
10. Ředitel školy může povolit, aby pro dítě se specifickými poruchami učení byl vypracován pro kterýkoliv předmět příslušnými vyučujícími individuální výukový plán, který se

může radikálně lišit od výuky v daném postupném ročníku, přitom však bude poskytovat dítěti v příslušných předmětech ucelené a dítětem zvládnutelné základy.

11. Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají s rodiči a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je respektován.
12. V hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka a tím na podporu jeho poznávací motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.

5.7 Průběh a způsob hodnocení ve vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu

1. Ředitel školy může s písemným doporučením školského poradenského zařízení povolit vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu:
 - žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami,
 - žákovi s mimořádným nadáním na jeho žádost vzdělávání,
 - žákovi i z jiných závažných důvodů.
2. V individuálním vzdělávacím plánu povoleném z jiných závažných důvodů je určena zvláštní organizace výuky a délka vzdělávání při zachování obsahu a rozsahu vzdělávání stanoveného školním vzdělávacím programem.
3. Ředitel školy seznámí žáka a zákonného zástupce nezletilého žáka s průběhem vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu a s termíny zkoušek. Individuální vzdělávací plán, podepsaný ředitelem školy, žákem a zákonným zástupcem nezletilého žáka, se stává součástí osobní dokumentace žáka.

5.8 Seznámení žáka a zákonných zástupců s hodnocením

Žák je s hodnocením průběhu a výsledku vzdělávání a svého chování seznámen den následující po dni schválení návrhu hodnocení chování ředitelem na pedagogické radě. Seznámení provádí třídní učitelé.

Zákonní zástupci jsou s hodnocením svých dětí seznámeni prostřednictvím písemné zprávy, kterou třídní učitel ve spolupráci s kmenovými vychovateli vypracuje za každé pololetí. Informace zásadního charakteru jsou zákonným zástupcům předávány neprodleně v telefonickém kontaktu třídním učitelem nebo zástupkyní ředitele.

6 Postup žáka do vyššího ročníku

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn.

Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval. Tomuto žákovi může ředitel školy na žádost zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

7 Vlastní hodnocení školy

Na základě platných právních předpisů je škola povinna periodicky zpracovávat vlastní hodnocení školy. Toto hodnocení slouží jako podklad pro zhodnocení jednotlivých oblastí, které ovlivňují výchovně vzdělávací proces. Hodnocení nemá pouze popisnou funkci, ale jeho cílem je vyhledávat klady a nedostatky a vycházet z něj při zlepšování oblastí ovlivňujících proces vzdělávání.

Cíle vlastního hodnocení školy rozčleněné podle jednotlivých oblastí:

Oblast	Cíle
Podmínky ke vzdělávání	• Zlepšování stávajících podmínek – vybavení • Zvyšovat materiálně technické zabezpečení školy • Ověřovat ŠVP
Průběh vzdělávání	• Kvalitní průběh pedagogického procesu • Vztah učitel – žák • Zvyšování aktivity a iniciativy školy • Zařazování nových aktivit do výuky
Výsledky vzdělávání	• Připravit žáky co nejlépe na integraci do společnosti, na řešení běžných životních situací • Probudit u žáků zájem o vzdělání se zodpovědným přístupem při volbě budoucího povolání
Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání	• Prohloubit spolupráci s rodiči a jinými subjekty • Navazování častějších kontaktů • Zvyšování aktivní spolupráce s vychovateli • Zlepšit povědomí veřejnosti o škole při zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy
Řízení školy, kvality personální práce, kvalita dalšího vzdělávání ped. pracovníků	• Zkvalitňovat úroveň vedení a řízení školy • Odborný růst pedagogických pracovníků- • Profesně rozvíjet zaměstnance se zaměřením na speciálně pedagogické postupy, inovativní metody a formy práce na jejich kvalifikovanost
Úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům	• Účelně a správně nakládat finanční prostředky • Získávat jiné finanční zdroje • Klima školy – spokojenost žáků ve škole, vztah učitel- žák

Sbírání podkladů a zpracování evaluační zprávy je týmový proces, na kterém se podílí zástupce ředitele, učitelé a speciální pedagog – etoped. Evaluační zpráva je zpracována v intervalech daných platným právním předpisem, podklady pro vypracování zprávy jsou sbírány periodicky dle plánu.

K procesu autoevaluace škola využívá především těchto nástrojů:

- SWOT analýza

- Dotazník
- Zprávy kontrolních orgánů (ČŠI, zřizovatel, ...)
- Výsledky vnitřních kontrol
- Připomínky žáků a zákonných zástupců
- Náměty pedagogických pracovníků, školské rady
- Hospitační činnost
- Hodnocení pedagogických pracovníků
- Zpracování a hodnocení IPRK (IVP)
- Analýza hodnocení chování, absence – především neomluvené (útěky)
- Analýza DVPP
- Hodnocení minimálního preventivního programu
- Prezentace školy na veřejnosti, hodnocení www stránek

7.1 Plán vlastního hodnocení školy

Zaměření autoevaluace	Cíle	Kritéria	Nástroje	Časový harmonogram
Podmínky ke vzdělávání	Zlepšování stávajících podmínek- vybavení Zvyšovat materiálně technické zabezpečení školy Ověřovat ŠVP	Dostatek finančních zdrojů na zabezpečení školy Soulad ŠVP s RVP	Analýza, Rozbor Dokumentace	Průběžně
Průběh vzdělávání	Kvalitní průběh pedagogického procesu Vztah učitel – žák Zvyšování aktivity a iniciativy školy Zařazování nových aktivit do výuky	Postupné zkvalitňování pedagogického procesu, Práce jednotlivých vyučujících Výskyt sociálně patologických jevů Absence	Kontrola dokumentace, Hospitace, hospitační pohovor, Vedení přehledů, hodnocení a analýza aktivit školy a akcí	Průběžně, po uplynulém období
Výsledky vzdělávání žáků	Připravit žáky co nejlépe na integraci do společnosti, na řešení běžných životních situací Probudit u žáků zájem o vzdělání se zodpovědným přístupem při volbě budoucího povolání	Postupné zlepšování jednotlivých žáků Spokojený žák	Vědomostní testy, analýza žakovských prací, Analýza praktických činností- pozorování	Průběžně, pololetně, závěr šk. roku

Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání	Prohloubit spolupráci s rodiči a jinými subjekty Navazování častějších kontaktů Zvyšování aktivní spolupráce s vychovateli Zlepšit povědomí veřejnosti o škole při zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy	V rámci individuálních možností rodičů Snaha o navázání kontaktů Prezentace školy	Dotazník, rozhovor, Kontakty s pracovníky OSPOD, dny otevřených dveří, Hodnocení www stránek, prezentace žáků na veřejných akcích	Pololetní zpráva rodičům, jedenkrát ročně dotazník
Řízení školy, kvality personální práce, kvalita dalšího vzdělávání ped. pracovníků	Zkvalitňovat úroveň vedení a řízení školy Odborný růst pedagogických pracovníků- Profesně rozvíjet zaměstnance se zaměřením na speciálně pedagogické postupy, inovativní metody a formy práce na jejich kvalifikovanost	Řízení školy Kvalifikovanost Další vzdělávání ped. pracovníků	Delegování pravomocí, dotazník, hodnocení ped. prac. -školení, semináře	1-2x ročně dotazník Aktuálně dle situace monitoring
Úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům	Účelně a správně nakládat finanční prostředky Získávat jiné finanční zdroje Klima školy – spokojenost žáků ve škole, vztah učitel- žák	Účelné nakládání s finančními prostředky Interakce učitel- žák	Rozbor hospodaření, Hodnocení kontrolních orgánů, dotazník	Dotazník, pohovor

8 Učební osnovy

8.1 Jazyk a jazyková komunikace – Český jazyk a literatura

Český jazyk a literatura
Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace Vzdělávací obor (předmět): Český jazyk a literatura
Charakteristika učiva: Vyučovací předmět je tvořen třemi složkami: Komunikační a slohová výchova, Jazyková výchova a Literární výchova, které se ve výuce vzájemně prolínají. V komunikační a slohové výchově žák získává komunikační dovednosti, učí se pracovat s textem a rozvíjí vlastní tvořivost. V Jazykové výchově se žák učí spisovně a srozumitelně vyjadřovat. V Literární výchově žák získávají a rozvíjí čtenářské návyky a dovednosti, které mohou ovlivnit jeho postoje. Vyučovací předmět má časovou dotaci 16 hodin týdně na 2. stupni, vyučuje se ve všech ročnících, 4 hodiny týdně v každém ročníku, z toho 2 hodiny tvoří český jazyk a 2 hodiny literaturu. Na druhém stupni jsme posílili časovou dotaci pro vyučovací předmět z disponibilní časové dotace o 1 hodinu. Výuka probíhá většinou ve třídách, někdy v počítačové učebně a v terénu (př. v knihovně).
Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu: <i>Kompetence k učení</i> – vede žáka k uplatňování a vzájemnému propojování naučených pravopisných pravidel; ke srozumitelné komunikaci a formulaci myšlenek a postojů; ke čtení textu s porozuměním a vyhledávání informací; využívá vhodné učebnice a učební texty, motivuje žáka. <i>Kompetence k řešení problémů</i> – vede žáka k vyhledávání a odstraňování pravopisných chyb v textu; učí ho kriticky zhodnotit obsah textu svého i spolužáka; pomáhá hledat řešení. <i>Kompetence komunikativní</i> – vede žáka k výstižnému a souvislému ústnímu i písemnému projevu; k vyjádření vlastního názoru; naslouchání ostatním; vhodné reakce a zapojení se do diskuse. <i>Kompetence sociální a personální</i> – vede žáka ke spolupráci ve skupině; k vytváření a dodržování úmluv a pravidel; k obhájení názoru a respektování názorů spolužáků; vede žáka ke slušnému chování; k poskytnutí rady a pomoci; k požádání o pomoc. <i>Kompetence občanské</i> – vede žáka ke správnému užívání českého jazyka; k uvědomění si vlivu cizích jazyků (slova přejatá). <i>Kompetence pracovní</i> – vede žáka k plánování činnosti; k vedení sešitu a plnění zadaných úkolů. <i>Kompetence digitální</i> – dáváme žákům prostor ke čtení elektronických textů s hlubším porozuměním, včetně porozumění významu obrazných symbolů (piktogramů); vedeme žáky ke zjištění, které čtenářské strategie jsou vhodné i pro digitální čtení, a k využívání grafických organizérů pro třídění a uspořádání informací; učíme žáky využívání navigace v různých prostředích obrazovky (např. šipky, mapy stránek, nelineární navigace), klademe důraz na hodnocení důvěryhodnosti digitálních informací, které žáci vyhledávají, a na ověřování informací z více zdrojů, podporujeme žáky v získání dovedností a návyků spojených s psaním na dotykovém displeji a v orientaci v rozložení jednotlivých znaků, velkých a malých písmen, číslic a symbolů na klávesnici vedeme žáky k dodržování základních hygienických návyků při práci s digitálními technologiemi, učíme žáky vybírat vhodné technologie s ohledem na zvolený formát sdělení (SMS, e-mail, chat) a pro sdílení výsledků samostatné nebo společné práce; motivujeme žáky k tvorbě příběhů prostřednictvím digitálního storytellingu, umožňujeme žákům využívání online slovníků (slovník spisovné češtiny, slovník cizích slov), vedeme žáky k odlišení vlastního a cizího obsahu, k vnímání problematiky autorství.

Vzdělávací oblast:		Jazyk a jazyková komunikace		6. ročník
Vyučovací předmět:		Český jazyk a literatura		
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Jazyková výchova				
ČJL-9-2-08	rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	Žák: - definuje pojem jazyk, vysvětlí vznik jazyka - rozliší jazyk spisovný a nespisovný, definuje pojmy obecná čeština, nářečí - používá různé útvary národního jazyka v komunikačních situacích	Obecná poučení o jazyce rozvrstvení národního jazyka, spisovná a nespisovná čeština, obecná, nářečí	OSV, MKV Z, Inf.
ČJL-9-2-03	samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné, češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	Žák: seznámí se s jazykovými příručkami, orientuje se v nich a umí s nimi samostatně pracovat	Jazykové příručky - Pravidla českého pravopisu - Slovník spisovné češtiny (tištěná a online podoba)	
ČJL-9-2-01	spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	Žák: - rozdělí hlásky do skupin, správně je vyslovuje - aplikuje pravidla spisovné výslovnosti. - člení slova na slabiky a hlásky - vyslovuje spisovně česká a běžně užívaná cizí slova. - v mluvených projevech, správně používá přízvuk,	Zvuková stránka jazyka - Hláskosloví – Zvuková stránka slova – hláska, slabika, slovo, slovní přízvuk - Spisovná a nespisovná výslovnost ztráta znělosti, spodobá znělosti - Zvuková stránka věty – větná melodie, důraz, tempo a pauzy	
ČJL-9-2-05	využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace			OSV, Hv

		tempo, pauzu, důraz, melodii		
ČJL-9-2-04	– správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	Žák: – vyjmenuje slovní druhy, rozdělí je na ohebné a neohebné, určí je v textu – rozlišuje druhy podstatných jmen – ovládá nepravidelnosti ve skloňování podstatných jmen – určí mluvnické kategorie – vyhledá přídavná jména – určí u nich mluvnické kategorie – skloňuje a stupňuje přídavná jména – ovládá pravopis přídavných jmen – určí mluvnické kategorie přídavných jmen – rozlišuje a tvoří jmenné tvary – vyjmenuje druhy zájmen – vyhledá v textu zájmena – určí jejich druh, skloňuje zájmena – zvládá jejich pravopis – rozliší druhy číslovek, vyhledá je v textu, správně přiřadí, skloňuje je – vyhledá v textu slovesa a určí osobu, číslo, čas a	Tvarosloví – slovní druhy Podstatná jména – obecná, vlastní; konkrétní, abstraktní, pomnožná, látková, hromadná – Nepravidelnosti ve skloňování Přídavná jména – druhy přídavných jmen – skloňování a stupňování přídavných jmen, pravopis – jmenné tvary přídavných jmen Zájmena – druhy zájmen – skloňování vybraných zájmen Číslovky – druhy číslovek – skloňování vybraných číslovek Slovesa – mluvnické kategorie – podmiňovací způsob	
ČJL-9-2-07	– v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovoslovný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí			OSV, Aj

		způsob – užívá slovesné tvary ve všech slovesných způsobech		
ČJL-9-2-06	– rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	Žák: – vyhledá ve větě podmět a přísudek, rozliší druhy přísudku a podmětu – vysvětlí pravidla shody přísudku s podmětem (i několikanásobným) a dokáže je použít. – pozná větný člen holý, rozvitý a několikanásobný – seznámí se s rozvíjejícími větnými členy – ve větě vyhledá a blíže určí přívlastek, předmět, příslovečné určení – řeší jednoduché větné rozbory – rozliší větu jednoduchou a souvětí – používá vhodné spojovací výrazy – ovládá základní pravidla interpunkce	Skladba Základní větné členy – podmět – vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný – přísudek – slovesný, jmenný se sponou – shoda přísudku s podmětem Rozvíjející větné členy – holé, rozvité, několikanásobné Rozvíjející větné členy – jednotlivě – přívlastek – přívlastek shodný, neshodný, – předmět – příslovečné určení – místa, času, způsobu Věta jednoduchá a souvětí – spojovací výrazy – interpunkce	OSV, Aj

Komunikační a slohová práce				
ČJL-9-1-08	– využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	Žák: – popíše, k čemu jednotlivé tiskopisy slouží a dokáže je vyplnit – charakterizuje jednoduché komunikační žánry, rozezná zprávu a oznámení, osobní a úřední dopis – napíše vzkaz, zprávu, oznámení, objednávku, inzerát, osobní dopis, e-mail – vyjmenuje druhy popisu, popíše předmět, postavu, místnost, budovu krajinu, pracovní postup – užívá vhodné jazykové prostředky vhodné pro popis – pracuje s odborným textem, vyhledá důležité údaje – uvede rozdíl mezi výpisky a výtahem – odlišuje podstatné informace, subjektivní a objektivní sdělení – formuluje hlavní myšlenky uvádí zdroje a prameny – rozliší mezi popisem děje a vypravováním	Jednoduché tiskopisy – poštovní poukázky, podací lístek Jednoduché komunikační žánry – vzkaz, SMS, – zpráva a oznámení – objednávka, inzerát – dopis (osobní a úřední) – e-mail Popis a jeho funkce – popis předmětu/postavy – popis budovy/místnosti – popis krajiny – popis pracovního postupu Výtah a výpisky Popis děje a vypravování	OSV, MDV P, F, Z, D MEV
ČJL-9-1-04	– dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci			
ČJL-9-1-05	– odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru			
ČJL-9-1-09	– uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování			

		- vypravuje jedinečné události, reprodukuje přečtený příběh - sestaví osnovu vypravování - vytvoří vlastní vypravování, dbá na soudržnost textu, užívá přímou řeč a vhodné jazykové prostředky		
Literární výchova				
ČJL-9-3-01	- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Žák: - seznámí se s pojmem literatura - pohovoří o její funkci - vede si deník nebo čtenářské karty s vlastní četbou a doporučenou mimočítankovou četbou - sdělí své čtenářské zkušenosti a preference, - posiluje kladný vztah k četbě, jako prostředku vzdělávání a rozvíjení - - emocionálního a estetického vnímání - - prostřednictvím recitace si osvojuje vystupování před ostatními	Literatura – výsledek lidské činnosti Čtenářský deník a vlastní četba, recitace	
ČJL-9-3-03	- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo			
ČJL-9-3-09	- vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích			

		čtenářské karty s vlastní četbou a doporučenou mimočítankovou četbou – sdělí své čtenářské zkušenosti a preference – posiluje kladný vztah k četbě jako prostředku vzdělávání a rozvíjení – emocionálního a estetického vnímání – prostřednictvím recitace si osvojuje vystupování před ostatními		
ČJL-9-3-01	– uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Žák: – posiluje kladný přístup k zemi a ke kraji, ve kterém žije – rozlišuje ústní a psané formy literatury – rozliší jednotlivé útvary lidové slovesnosti – zná jejich typické znaky	Lidová slovesnost – jazykolamy, říkadla, hádanky, přísloví, pranostiky, rčení, lidové písně	OSV Z, D, Hv, Vv OSV, EGS, MKV
ČJL-9-3-01	– uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Žák: – definuje bajku, uvede známé autory bajek – v textu vyhledá typické znaky bajky a formuluje ponaučení	Epika Bajka – výběr z textů známých autorů	
ČJL-9-3-06	– rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele			
ČJL-9-3-01	– uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla	Žák: – definuje mýtus, uvede	Báje a mýty – výběr textů známých autorů, mýty	

	a vlastními slovy interpretuje smysl díla	známá díla – v textu vyhledá typické znaky bájí a mýtů	různých národů	
ČJL-9-3-06	– rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitel			
ČJL-9-3-01	– uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Žák: – definuje pověst, uvede známá díla a zejména autory český pověstí – v textu vyhledá typické znaky pověstí	Pověsti – výběr z textů známých autorů, zejména českých	
ČJL-9-3-06	– rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitel			
ČJL -9-3-01	– uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Žák: – vyvodí rozdíl mezi pohádkou lidovou a autorskou – uvede známá díla, sběratele a autory český pohádek – v textu vyhledá typické znaky lidové pohádky	Pohádky lidové a autorské – výběr z textů známých autorů, zejména českých – srovnání nadnárodních pohádek	OSV, MKV Z, D
ČJL-9-3-06	– rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitel		Dobrodružné příběhy – výběr z textů českých i světových autorů	
ČJL -9-3-01	– uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Žák: – charakterizuje hlavní postavy – dokáže vyhledat dobrodružné prvky a popsat znaky dobrodružné literatury		
ČJL-9-3-06	– rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitel –			

ČJL -9-3-01	- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Žák: - vyhledá v textu humorné prvky, charakterizuje hlavní postavy, formuluje hlavní myšlenku	Humoristická literatura - výběr z textů českých i světových autorů	OSV
ČJL-9-3-06	- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele			
ČJL -9-3-01	- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Žák: - rozlišuje lyrický a epický text - rozpozná prvky lyriky	Lyrika - výběr z textů českých i světových autorů - přírodní lyrika - osobní/milostná lyrika	OSV, EV
ČJL-9-3-06	- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci			
ČJL -9-3-01	- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Žák: - definuje drama, rozlišuje dialog, monolog - definuje pojmy komedie, tragédie	Drama - výběr z ukázek dramatu - seznámení s formou - seznámení s pojmy – komedie, tragédie, monolog, dialog	
ČJL-9-3-06	- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci			

Vzdělávací oblast:		Jazyk a jazyková komunikace		7. ročník
Vyučovací předmět:		Český jazyk a literatura		
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Jazyková výchova				
ČJL-9-2-02	- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, - rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	Žák: - rozlišuje mluvnický a věcný význam slova - rozpoznává přenesená pojmenování, sousloví, synonyma, homonyma, slova citově zabarvená a termíny - samostatně pracuje s příručkami (SSČ, SCS)	Nauka o slově - význam slova Slova jednoznačná a mnohoznačná - slovo, sousloví, rčení, synonyma, homonyma, slova citově zabarvená, termíny, neologismy, historismy, archaismy	
ČJL-9-2-02	rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	Žák: - v textu odliší, jakým způsobem byla obohacena slovní zásoba - ovládá základní principy odvozování, skládání a zkracování.	Způsoby obohacování - slovní zásoby – tvoření, přejímání, přenos významu, sousloví Slovotvorba - odvozování, skládání, zkracování	
ČJL-9-2-04	správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	Žák: - třídí slovní druhy a určuje známé mluvnické kategorie - rozlišuje druhy podstatných jmen - rozlišuje druhy přídavných jmen, stupňuje přídavná jména a ovládá pravopis jejich koncovek	Tvarosloví – ohebné slovní druhy - podstatná jména - přídavná jména - zájmena (skloňování a užívání vztažných zájmen) - číslovky Slovesa – opakování mluvnických kategorií, slovesný rod Neohebné slovní druhy	

		- rozlišuje druhy zájmen, správně užívá jejich tvary a ovládá jejich pravopis - rozlišuje druhy číslovek, ovládá jejich skloňování a pravopis - definuje a v textu identifikuje rod činný a trpný, vytvoří vlastní příklady - rozliší a určí neohebné slovní druhy - určí druhy příslovčí, stupňuje příslovce i nepravidelné tvary, - správně používá příslovečné spřežky - rozlišuje předložky a ostatní neohebné slovní druhy	- Příslovce – druhy a stupňování - příslovčí, příslovečné spřežky - předložky, spojky, částice a citoslovce	OSV
ČJL-9-2-03	- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	Žák: - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický	Pravopis - vyjmenovaná slova - psaní koncovek podstatných jmen - psaní koncovek přídavných jmen - shoda přísudku s podmětem	
ČJL-9-2-07	- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí			
ČJL-9-2-06	- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	Žák: - vyjmenuje základní a rozvíjející větné členy - zná jejich zkratky - ví jak se na větné členy ptáme a na čem závisí	Skladba - Základní a rozvíjející větné členy – opakování - přísudek a podmět - předmět - přívlastek – druhy	

		- ve větě vyhledá a určí základní i rozvíjející větné členy	- přístavek - příslovečné určení – druhy - doplněk	
ČJL-9-2-06	- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	Žák: - tvoří vlastní příklady druhů vět dle postoje mluvčího - vyvodí rozdíl mezi větou jednočlennou a dvojčlennou, tvoří větné ekvivalenty - vyvodí základní pravidla určování vedlejších vět dle znalosti větných členů - nahrazuje větný člen vedlejší větou a naopak - vyhledává spojovací výrazy - zvládá syntaktický pravopis	Skladba - druhy vět podle postoje mluvčího (oznamovací, tázací – zjišťovací i doplňovací, rozkazovací, přací a zvolací - věty dvojčlenné a jednočlenné, větné ekvivalenty - seznámení s druhy vedlejších vět	
Komunikační a slohová práce				
ČJL-9-1-09	- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	Žák: - vyjadřuje se kultivovaně, výstižně jazykovými prostředky vhodnými pro danou situaci - pracuje s přímou řečí, dodržuje formu, zpracuje osnovu - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky a věcně správnému vlastnímu písemnému projevu - rozezná prvky	Vypravování - jazykové prostředky - osnova - časová posloupnost, větná návaznost - prvky retrospektivy	
ČJL-9-1-10	- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k lastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů			OSV

		retrospektivy		
ČJL-9-1-10		Žák: – zvládá popisný postup, rozliší popis statický a dynamický, užívá vhodné jazykové prostředky – rozliší odborné termíny, používá je, popíše něco, co sám dělal – na obrazu vyhledá ústřední motiv a vedlejší motivy, promyslí stavbu popisu, vypracuje osnovu, napíše popis obrazu	Popis – popis výrobku – popis pracovního postupu – popis uměleckého díla	MKV, OSV Pč, Vv,
ČJL-9-1-02	– rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	Žák: – rozumí pojmu líčení – obohacuje slovní zásobu, užívá slova citově zabarvená – tvoří subjektivně zabarvený popis – používá typické jazykové prostředky pro daný slohový útvar	Líčení krajiny – popis krajiny x subjektivně zabarvený popis – jazykové prostředky – osnova	OSV, EV P
ČJL-9-1-10	– využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k lastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	Žák: – rozlišuje charakteristiku vnější a vnitřní, přímou a nepřímou – používá rozmanité jazykové prostředky	Charakteristika – přímá a nepřímá, vnitřní a vnější	OSV, Vo, Vk
ČJL-9-1-09	– uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním	Žák: – charakterizuje životopis – rozlišuje typy životopisů	Životopis – umělecký – strukturovaný	OSV, Vo

	pravidel mezivětného navazování	na základě formální i obsahové stránky – shromáždí patřičné údaje, pracuje s nimi – tvoří vlastní strukturovaný životopis		
ČJL-9-1-09	– uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	Žák: – formuluje žádost ústně i písemně – užívá vhodných jazykových prostředků – vytvoří koherentní text –	Žádost – ústní, písemná žádost – pravidla slušné mezilidské komunikace – vhodné jazykové prostředky	OSV
ČJL-9-1-08	– využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	Žák: – pracuje s textem – podle osnovy dokáže shrnout obsah úryvku – odlišuje fakta od názorů a hodnocení – ověřuje fakta, pracuje se zdroji	Výtah – pravidla pro tvorbu výtahu – práce s odborným textem, se zdroji	MKV
ČJL-9-1-09	– uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	Žák: – vyjadřuje se kultivovaně, výstižně jazykovými prostředky vhodnými pro danou situaci – pracuje s přímou řečí, dodržuje formu, zpracuje osnovu – využívá poznatků o jazyce – a stylu ke gramaticky a věcně správnému vlastnímu písemnému	Vypravování – jazykové prostředky – osnova – časová posloupnost, větná návaznost – prvky retrospektivy	OSV
ČJL-9-1-10	– využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k lastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů			

		projevu – rozezná prvky retrospektivy		
ČJL-9-1-02	– rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	Žák: – rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení – komunikační záměr partnera v hovoru – rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích	Mediální komunikace – mediální sdělení – subjektivní a objektivní sdělení – analýza textu	MEV
ČJL-9-1-03	– rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj			
Literární výchova				
ČJL-9-3-09	– vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	Žák: – popíše vznik knihy – orientuje se v knihovně – vyhledá knihu v katalozích	Jak se dělá kniha – proces vzniku knihy – knihovna	OSV,MKV
ČJL-9-3-06	– rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	Žák: – zná a rozpoznává základní literární druhy a žánry – pozná text lyrický a epický – rozliší prózu, poezii, drama	Základní literární druhy a žánry – próza, poezie – lyrika, epika, drama	OSV
ČJL-9-3-01	– uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními – slovy interpretuje smysl díla	Žák: – má osvojené elementární poznatky o nejstarších dílech světové literatury – vyjádří, co je kronika, legenda – pojmenuje jejich hlavní znaky – představí Bibli	Literární památky – legendy a kroniky, Bible – - Bible: Starý a Nový zákon, Biblické příběhy	MKV

ČJL-9-3-01	– uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Žák: – rozlišuje báje a mýty – pojmenuje jejich hlavní znaky	Mýty, báje – výběr z textů známých autorů	
ČJL-9-3-03	– formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo			
ČJL-9-3-01	– uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Žák: – charakterizuje žánr fantasy – pojmenuje jeho hlavní znaky	Fantasy – výběr z textů známých autorů	OSV
ČJL-9-3-01	– uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Žák: – charakterizuje cestopis – pojmenuje jeho hlavní znaky – vyjmenujte hlavní autory	Cestopis – výběr z textů známých autorů, zejména českých	EGS, OSV, MKV Z
ČJL-9-3-02	– rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora			
ČJL-9-3-03	– formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo			
ČJL-9-3-01	– uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Žák: – charakterizuje povídku – pojmenuje hlavní znaky – uvede hlavní autory	Povídka – výběr z textů známých autorů	
ČJL-9-3-02	– rozpoznává základní rysy			

	výrazného individuálního stylu autora			OSV
ČJL-9-3-03	– formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo			
ČJL-9-3-01	– uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Žák: – pozná lyrický text, orientuje se v termínech verš, sloka, rým – ovládá druhy rýmů v praxi	Lyrika – písně – básně verš, sloka, rým, druhy rýmů	
ČJL-9-3-06	– rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele			

Vzdělávací oblast:		Jazyk a jazyková komunikace		8. ročník
Vyučovací předmět:		Český jazyk a literatura		
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Jazyková výchova				
ČJL-9-2-05	– využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	Žák: – rozliší druhy slovanských jazyků – vyjmenuje slovanské jazyky západní – pracuje s ukázkami textů – rozliší spisovnou a nespisovnou češtinu, uvede příklady, pracuje s textem	Obecné výklady o českém jazyce – Slovanské jazyky – Útvary českého jazyka a jazyková kultura	EGS MKV Z, D
ČJL-9-2-08	– rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití			
ČJL-9-2-01	– spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	Žák: – vyvodí, jak se do češtiny dostávají nová slova – ve slovnících vyhledá významy různých slov – vyhledá v textu cizí slova, vysvětlí jejich význam, užívá je v textu – pozná, jak se liší ve výslovnosti a v pravopisu od slov domácích, píše je pravopisně správně	Obohacování slovní zásoby – Slovní zásoba a tvoření slov – Slova přejatá a jejich pravopis	
ČJL-9-2-02	– rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh			
ČJL-9-2-03	– samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami			
ČJL-9-2-04	– správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	Žák: – vyhledá v textu obecná jména přejatá, náležitě je skloňuje – vyhledá v textu cizí	Tvarosloví – Skloňování obecných jmen přejatých – Skloňování cizích vlastních jmen Slovesný vid	

		vlastní jména a vyvodí, podle jakých vzorů se budou skloňovat - pracuje s příručkami - vysvětlí pojem slovesný vid - rozliší slovesa dokonavá a nedokonavá. - tvoří vidové dvojice.	-	OSV
ČJL-9-2-07	- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	Žák: - chápe správně stavbu slova v návaznosti na pravopis - zdůvodní pravopis souhláskových skupin, předpon a předložek - píše je pravopisně správně - píše bezchybně vyjmenovaná a příbuzná slova	Pravopis - Zdvojené souhlásky - Skupiny bě-bje, pě, vě-vje, mě-mně - Předpony s-/se-, z-/ze-, z-/vze- - Předložky s, z - i-y po obojetných souhláskách	
ČJL-9-2-06	- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	Žák: - ovládá a aplikuje veškeré dosavadní poznatky o větě jednoduché - určuje všechny větné členy - rozliší větu jednoduchou a souvětí	Skladba - věta jednoduchá - Větné členy – opakování učiva nižších ročníků - Věta jednoduchá a souvětí	
ČJL-9-2-07	- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí			
ČJL-9-2-06	- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	Žák: - vyvodí pojem souvětí souřadné a podřadné, vyhledá je v textu - rozlišuje hlavní a vedlejší	Souvětí souřadné a podřadné Vedlejší věty - podmětná, přísudková, přívlastková, předmětná,	

		větu – určuje druhy vedlejších vět – vyjmenuje významové poměry mezi větami hlavními – vyjmenuje nejčastější spojovací výrazy – správně používá interpunkci – formou jazykového rozboru rozlišuje věty hlavní a vedlejší – určuje druhy vedlejších vět – mezi souřadně spojenými větami určuje významový poměr	přísluvečná, doplňková Významové poměry mezi souřadně spojenými hlavními větami – spojky souřadící – významové poměry: slučovací, stupňovací, odporovací, vylučovací, příčinný a důsledkový Jazykové rozbory	OSV, MDV
Komunikační a slohová práce				
ČJL-9-1-02	– rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	Žák: – rozlišuje komunikaci verbální neverbální – dodržuje zásady mezilidské komunikace – rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru – vyjadřuje se kultivovaně a s taktem v dané situaci	Jazykové styly – komunikace psaná a mluvená	OSV, MDV
ČJL-9-1-04	– dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci			
ČJL-9-1-05	– odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru			
ČJL-9-1-06	– v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních,			

	nonverbálních i paralingválních prostředků řeči			
ČJL-9-1-09	– uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování			
ČJL-9-1-10	– využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů			
ČJL-9-1-04	– dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	Žák: – na základě svého zájmu vyhledá a uspořádá informace o tématu – podstatné informace ověří pomocí práce se zdroji, které cituje – vytvoří koherentní body – mluvním cvičení prezentuje dané téma	Odborný text – výklad, výtah a výpisky – důležité znaky – práce se zdroji – kritické čtení – prezentace odborného textu	
ČJL-9-1-05	– odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru			
ČJL-9-1-06	– v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči			
ČJL-9-1-08	– využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně			

	připraví a s oporou o text přednese referát			
ČJL-9-1-09	– uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	Žák: – vyhledá v krásné literatuře ukázkou charakteristiky literární postavy – vyhledá jazykové prostředky typické pro charakteristiku vnější i vnitřní, přímou a nepřímou – na základě vlastní četby napíše charakteristiku literární postavy – používá vhodné jazykové prostředky	Charakteristika literární postavy – vhodné jazykové prostředky – osnova	OSV
ČJL-9-1-10	– využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k lastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů			
ČJL-9-1-09	– uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	Žák: – na základě ukázek subjektivně zabarveného popisu vyhledá jazykové prostředky typické pro tento slohový útvar – vyhledá básnické obrazy – napíše subjektivně zabarvený popis	Subjektivně zabarvený popis – líčení – jazykové prostředky – osnova – básnické prostředky	EV, P
ČJL-9-1-10	– využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů			
ČJL-9-1-02	– rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	Žák: – vyhledá znaky typické pro úvahu – analyzuje téma, klade si	Úvaha – jazykové prostředky – osnova	
ČJL-9-1-03	– rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích			

	a zaujímá k ní kritický postoj	otázky, vyhodnocuje postoje a argumenty, vyjadřuje svůj názor, tvoří úvahu – k tématu zaujímá vlastní postoj, který kultivovaně verbalizuje a dokáže obhájit		OSV
ČJL-9-1-09	– uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování			
ČJL-9-1-10	– využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k lastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů			
ČJL-9-1-10	– využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k lastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	Žák: – vyjmenuje základní styly podle funkce (prostě sdělovací, odborný, publicistický a umělecký) – pracuje s příklady v literárních ukázkách – rozpozná základní slohové postupy a útvary, pracuje s nimi	Shrnutí o slohu – funkční styly – slohové postupy	
Literární výchova				
ČJL-9-3-01	– uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Žák: – charakterizuje období – zařadí literární dílo do historického období – vyjmenuje charakteristické rysy jednotlivých období – vyjmenuje některé představitele daných	Starší česká a světová literatura – výběr ukázek autorů jednotlivých období – Bible (Starý a Nový zákon) – lidová a pololidová tvorba – středověká literatura – renesanční a humanistická tvorba – barokní tvorba – klasicismus, osvícenství	
ČJL-9-3-03	– formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo			

ČJL-9-3-06	- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	období - seznámí se s ukázkami z děl některých autorů - rozlišuje jednotlivé fáze daného období - vyjmenuje základní představitele a jejich díla - zhodnotí přínos pro vývoj českého jazyka a společnosti - definuje dané období - určí typické znaky na základě ukázky - vyjmenuje představitele	- preromantismus a romantismus	OSV, MKV, EGS
ČJL-9-3-07	- uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře		Národní obrození - historický kontext - fáze - představitelé a jejich tvorba	
ČJL-9-3-09	- vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích		Realismus - ve světové literatuře	

Vzdělávací oblast:		Jazyk a jazyková komunikace		9. ročník
Vyučovací předmět:		Český jazyk a literatura		
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Jazyková výchova				
ČJL-9-2-04	– správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	Žák: – rozliší slovanské jazyky – definuje jednotlivé vrstvy národního jazyka – využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace – vyjadřuje se kultivovaně – rozliší jazyk spisovný a nespisovný a elementární poznatky o vývoji češtiny	Obecné výklady o českém jazyce – slovanské jazyky – vývoj českého jazyka – útvary českého jazyka – projev mluvený, psaný, řeč, jazyk – jazyková kultura	OSV Z
ČJL-9-2-08	– rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití			
ČJL-9-2-01	– spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	Žák: – rozlišuje hlásky – používá správně přízvuk, tempo, melodii v mluvených projevech – používá spisovný, kultivovaný projev – názvy domácí i cizí	Zvuková stránka jazyka – opakování – souhlásky a samohlásky – podobnost znělosti a spisovná výslovnost – přízvuk, tempo, melodie	OSV Hv
ČJL-9-2-02	– rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve	Žák: – definuje jádro slovní zásoby – rozumí pojmům – rozpozná slova	Slovní zásoba a význam slova – jádro slovní zásoby, rozvoj slovní zásoby, odborné názvy, slova mezinárodní – slovo a sousloví	

	frazémech	jednoznačná a mnohoznačná – rozezná synonyma, antonyma a homonyma, archaismy, historismy – uvede příklady sousloví – vyhledá v textu odborné	– význam slova (synonyma, homonyma, antonyma, archaismy, historismy, neologismy, slova hanlivá, lichotivá)	OSV Všechny předměty
ČJL-9-2-03	– samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	Žák: – používá správně pravopisná pravidla – pracuje s příručkami – vyhledává v online příručkách – píše správně velká a malá písmena v názvech	Pravopis – lexikální, tvaroslovný, skladební – Vlastní jména – vybraná pravidla k psaní velkých písmen	
ČJL-9-2-07	– v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí			
ČJL-9-2-04	– správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	Žák: – ovládá základní poznatky o veškerých slovních druzích – vyhledá je v textu, určí mluvnické kategorie, správně píše jejich tvary – seznámí se s přechodníky, jejich dělením, vyhledá je v textu – rozliší další mluvnické kategorie sloves – třídy a vzory – dle algoritmu slovesa zařadí – rozliší přechodník přítomný a minulý – rozlišuje neohebné slovní druhy	Tvarosloví Ohebné slovní druhy – podstatná jména – přídavná jména – zájmena – číslovky – slovesa – přechodníky, třídy a vzory Neohebné slovní druhy – příslovce – předložky – spojky – částice – citoslovce	OSV Aj, Nj

		– ovládá pravopis spřežek – dělí předložky na vlastní a nevlastní – rozlišuje spojky podřadící a souřadící		
ČJL-9-2-05	– využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	Žák: – určuje věty podle postoje mluvčího – rozlišuje věty jednočlenné, dvojčlenné, větné ekvivalenty – rozlišuje větu jednoduchou a souvětí – určuje základní a rozvíjející větné členy – rozlišuje větu hlavní a vedlejší – používá správně spojovací výrazy – píše správně interpunkci – určuje druhy vedlejších vět	Skladba Věta – věta podle postoje mluvčího – věty dvojčlenné, jednočlenné, větný ekvivalent – věta jednoduchá skladební dvojice – větné členy – souvětí – věta hlavní a vedlejší – druhy vedlejších vět	Aj, Nj OSV,MVD
ČJL-9-2-06	– rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí			
ČJL-9-2-05	– využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	Žák: – rozlišuje souvětí souřadné a podřadné – vyjmenuje významové poměry mezi větami – určuje poměry mezi větami v souvětí	Souvětí – podřadné a souřadné, složité – významové poměry mezi větami	Aj, Nj OSV,MVD
ČJL-9-2-06	– rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí			
ČJL-9-2-05	– využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	Žák: – rozlišuje v textu přímou a nepřímou řeč	Řeč přímá a nepřímá	

ČJL-9-2-06	– rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	– umí správně zapsat přímou a nepřímou řeč pomocí uvozovek		MVD
ČJL-9-2-05	– využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	Žák: – vysvětlí jednotlivé pojmy – vyhledá je v textu, správně určit – používá správně interpunkci	Samostatný větný člen, oslovení, vsuvka, neúplná věta	
Komunikační a slohová výchova				
ČJL-9-1-04	– dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	Žák: – vyjmenuje jednotlivé funkční styly – definuje jejich charakteristické znaky – ví, jaké konkrétní slohové útvary do nich patří	Funkční styly – prostěsdělovací – odborný – administrativní – publicistický – umělecký	MDV, OSV Všechny předměty
ČJL-9-1-08	– využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát			
ČJL-9-1-04	– dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	Žák: – definuje slohový útvar – pracuje se zdroji – vyhledá v textu části výkladové a popisné – sleduje výstavbu textu	Výklad – struktura textu – zdroje	
ČJL-9-1-05	– odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru			

ČJL-9-1-01	– odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	Žák: – rozliší popis statický a dynamický – použije vhodné jazykové prostředky pro popis – je dobrým pozorovatelem	Popis uměleckého díla	D, Inf., Hv, Vv
ČJL-9-1-10	– využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů			
ČJL-9-1-10	– využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k lastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	Žák: – definuje slohový útvar – sestaví osnovu slohového útvaru – je vnímavým pozorovatelem – charakterizuje blízkou osobu, svůj vzor – umí charakterizovat nejen jednotlivce, ale i skupinu	Charakteristika – vnější, vnitřní – přímá, nepřímá – osnova – vhodné jazykové prostředky	OSV Vk, Vo
ČJL-9-1-09	– uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	Žák: – definuje slohový útvar – používá jazykové prostředky vhodné po vypravování – používá přímou řeč, píše ji správně – nepřímou řeč změní v přímou – odstraní opakující se slova a nevhodná	Vypravování – osnova – jazykové prostředky – návaznost, retrospektiva	OSV
ČJL-9-1-10	– využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k lastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a			

	osobních zájmů	vyjádření – pokusí se o retrospektivu, umí vysvětlit její princip		
ČJL-9-1-09	– uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	Žák: – vyhledá důležité myšlenky, hodnotící prostředky, subjektivní postoje autora	Úvaha – jazykové prostředky – osnova	OSV P, D
ČJL-9-1-10	– využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k lastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	– pojmenuje různé problémy, do kterých se člověk může dostat, zvažuje možná řešení – pomocí vhodných jazykových prostředků napíše úvahu na různá témata		
ČJL-9-1-04	– dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	Žák: – používá spisovný jazyk bez parazitických slov – uvede charakteristické znaky proslovu, při jakých příležitostech se pronáší, z jakých částí se skládá	Proslov, diskuze – pravidla verbální a neverbální mezilidské komunikace – spisovný projev – technika řeči – práce s dechem, pauzy, melodie, intonace – příprava proslovu, diskuze – témata a stěžejní body	OSV Vo,P,D
ČJL-9-1-05	– odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	– seznámí se se zásadami verbální a neverbální komunikace		
ČJL-9-1-06	– v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, neverbálních i paralingválních prostředků řeči	– připraví si krátký proslov, dbá na zřetelnou výslovnost, přízvuky, tempo a melodii, na vystupování, držení těla, oční kontakt		
ČJL-9-1-07	– zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	– vyjmenuje		

		charakteristické znaky diskuze - vybere si téma ke společné diskuzi a diskutuje - učí se řídit diskuzi, trénuje sebekontrolu		
Literární výchova				
ČJL-9-3-06	- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	Žák: - vyjmenuje a definuje probrané literární druhy a žánry - uvede představitele a díla	Literární druhy a žánry - průřez literárními druhy a žánry -	OSV, VGS D
ČJL-9-3-05	- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	Žák: - rozliší znaky hodnotné a konzumní literatury	Literatura kolem nás - přístup k literární produkci	
ČJL-9-3-06	- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	Žák: - definuje pojem - uvede hlavní znaky, témata a představitele - formuluje hlavní myšlenku	Literární moderna - výběr ze světové a české moderny - pojem literární moderna – časové zařazení - hlavní znaky - představitelé	
ČJL-9-3-01	- uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Žák: - vymezí časově dané období - uvede literární směry - definuje jejich hlavní znaky - formuluje hlavní myšlenku textu - uvede stěžejní představitele	Světová a česká literatura 1. pol. 20. století - vymezení období - literární směry - představitelé	
ČJL-9-3-02	- rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora			
ČJL-9-3-06	- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné			

	představitele			OSV, EGS D
ČJL-9-3-07	– uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře			
ČJL-9-3-01	– uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Žák: – vymezí časově dané období – uvede literární směry – definuje jejich hlavní znaky – formuluje hlavní myšlenku textu – uvede stěžejní představitele	Česká literatura po 2. světové válce, exilová a samizdatová literatura – úryvky vybraných autorů prózy a poezie	
ČJL-9-3-02	– rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora			
ČJL-9-3-07	– uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře			
ČJL-9-3-01	– uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Žák: – vymezí časově dané období – uvede literární směry – definuje jejich hlavní znaky – formuluje hlavní myšlenku textu – uvede stěžejní představitele	Současná česká a světová literatura – vybraní autoři – úryvky vybraných autorů prózy a poezie	

8.2 Jazyk a jazyková komunikace – Anglický jazyk

Anglický jazyk	
Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	
Vzdělávací obor (předmět): Anglický jazyk	
Charakteristika učiva:	
Ve vyučovacím předmětu klademe důraz na utváření komunikačních dovedností žáka zaměřených především na schopnost domluvit se anglickým jazykem v běžných situacích, rozumět přiměřeně obtížnému mluvenému a psanému projevu. Vyučovací předmět má časovou dotaci 12 hodin týdně na 2. stupni. Výuka probíhá většinou ve třídách, žáci jsou rozděleni do skupin podle ročníků.	
Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu:	
<i>Kompetence k učení</i> - vede žáka k pochopení, že je důležité ovládat základní komunikaci v cizím jazyce (uplatnění na trhu práce); zapojuje do výuky pro žáka zajímavé formy činností a zajímavá témata; ponechá žáku dostatek času na osvojení učiva. <i>Kompetence k řešení problémů</i> - vede žáka k osvojení si řešení jednoduchých problémových situací v cizím jazyce; k vyhledávání výrazů ve slovnících; opsání výrazu; slovem stejného nebo podobného významu snaží se o motivující prostředí, aby se žák nebál používat cizí jazyk. <i>Kompetence komunikativní</i> - vede žáka k porozumění jednoduchému sdělení v cizím jazyce; užívání cizího jazyka při výuce; ke spolupráci ve dvojicích při nácviku komunikace. <i>Kompetence sociální a personální</i> - vede žáka k poskytnutí pomoci a rady; k podpoře spolužáků. <i>Kompetence občanské</i> - umožní žáku vytvořit si představu o způsobu života a zvycích v cizojazyčných zemích <i>Kompetence pracovní</i> - vede žáka k osvojení si dovednosti orientovat se a účelně používat slovníky; k vedení zápisů v sešitech, k vedení slovníčku. <i>Kompetence digitální</i> - vede žáky k využívání online programů, aplikací a webových stránek pro osvojení slovní zásoby a správné výslovnosti; vede žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s online aplikacemi a zásad ochrany osobních údajů; klade důraz na osvojení cizího jazyka při současném využívání digitálních technologií, učí žáky vyhledávat informace v daném cizím jazyce a tyto informace vyhodnocovat a dále zpracovávat.	

Vzdělávací oblast:	Cizí jazyk			6. - 7. ročník
Vyučovací předmět:	Anglický jazyk			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Poslech s porozuměním				
CJ-9-1-01	– rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	Žák: – rozumí tématu a obsahu jednoduchého a zřetelně pronášeného projevu, vyprávění či rozhovoru, které se týkají osvojovaných témat – v pomalu a zřetelně pronášeném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, zachytí konkrétní informace, případně konkrétní číselné informace	Introduction Slovní zásoba (opakování pokyny, příkazy, sporty a sportovní aktivit, každodenní anglické výrazy) Gramatika (popis obrázku, sloveso BE a sloveso CAN v oznamovací větě, otázce a záporu, krátké odpovědi a tvoření otázek) My life Slovní zásoba (měsíce v roce, data, povinnosti v domácnosti, svátky a oslavy, rodina) Gramatika (přítomný čas prostý - kladné věty, otázky a zápor,krátké odpovědi, řadové číslovky)	
CJ-9-1-02	– rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat			
Mluvení				
CJ-9-2-01	– zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	Žák: – zeptá se na základní informace týkající se činností, míst, osob, času a jiných osvojovaných témat a na podobné otázky adekvátně odpoví	The Future Slovní zásoba (vesmír, pojmenování předmětů ve vesmíru) Gramatika (sloveso WILL pro vyjádření budoucnosti a rozhodnutí, sloveso GOING TO pro vyjádření záměru či úmyslu)	

CJ-9-2-02	– mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	Žák: – mluví o své rodině, kamarádech, zájmech a volnočasových aktivitách, aktuálních činnostech a dalších osvojovaných tématech	Animals Slovní zásoba (domácí a divoká zvířata) Gramatika (přítomný čas průběhový – kladné věty, otázky a zápor, krátké odpovědi, rozdíly mezi přítomným časem prostým a průběhovým, sloveso MUST, zájmena) Times and places Slovní zásoba (přírodní katastrofy, popis domu, místností a vybavení) Gramatika (minulý čas průběhový – kladné věty, zápor, otázky, krátké odpovědi, minulý čas prostý X průběhový) Cities Slovní zásoba (popis města, místa ve městě, směry) Gramatika (člen určitý a neurčitý, místní předložky, SOMEBODY/ANYBODY) Experiences Slovní zásoba (třídění odpadu, odpadky, materiály) Gramatika (předpřítomný čas – kladné věty, otázka, zápor, krátké odpovědi) What's up! Slovní zásoba (frázová slovesa, zdravotní problémy)	M Čj Př Z D Inf OSV – Mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice. EV – Enviromentální výchova EGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
CJ-9-2-03	– vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	Žák: – jednoduše a v krátkých větách popíše osoby, zvířata, místa, věci každodenního života a další osvojovaná témata		
Čtení s porozuměním				
CJ-9-3-01	– vyhledá požadované informace – v jednoduchých každodenních autentických materiálech	Žák: – rozumí krátkým a jednoduchým textům z běžného života, které se vztahují k osvojovaným tématům – v textu (např. příběhu či vyprávění), který se vztahuje k osvojovaným tématům, vyhledá konkrétní informace, příp. konkrétní číselné informace		
CJ-9-3-02	– rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace			
Psaní				

CJ-9-4-01	– vyplní ve formuláři základní údaje	Žák: – vyplní ve formuláři základní údaje	Holidays Slovní zásoba (dovolená, prázdniny, problémy během cestování) Gramatika (fráze s předložkami AT, IN a ON , minulý čas slovesa BE, minulý čas pravidelných sloves - kladné věty, otázky a zápor, krátké odpovědi, nepravidelná slovesa)	MV – Mediální výchova
CJ-9-4-02	– napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Žák: – zapíše informace, slovní spojení nebo jednoduché věty týkající se osvojovaných témat – napíše krátký jednoduchý popis osob týkající se osvojovaných témat	Food Slovní zásoba (jídlo a pití) Gramatika (počitatelná a nepočitatelná podstatná jména, SOME, ANY, otázka HOW MUCH/HOW MANY, A LITTLE/ A FEW, členy)	
CJ-9-4-03	– reaguje na jednoduché písemné sdělení	Žák: – reaguje na jednoduché písemné sdělení týkající se osvojovaných témat	The world Slovní zásoba (místa v krajině, počasí) Gramatika (přídavná jména a jejich stupňování, otázky začínající HOW) Entertainment Slovní zásoba (televizní programy, filmy) Gramatika (vazba BE GOING TO, přídavná jména a příslovce, sloveso HAVE TO, vyjádření návrhů)	

Vzdělávací oblast:	Cizí jazyk			8. - 9. ročník
Vyučovací předmět:	Anglický jazyk			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Poslech s porozuměním				
CJ-9-1-01	– rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	Žák: – rozumí tématu a obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy, vyprávění, popisu či konverzace, které se týkají osvojovaných témat, – v pomalu a zřetelně vyslovovaném projevu, jenž se vztahuje k výše uvedeným tématům, vyhledá konkrétní informace	Introduction Slovní zásoba (každodenní činnosti, volnočasové aktivity, charitativní činnost, volba povolání, pocity) Gramatika (přítomné časy, stavová slovesa) Problems Slovní zásoba (popis osob (vzhled, charakter), řešení problémů) Gramatika (minulé časy, předpřítomný čas, členy) Past and present Slovní zásoba (oblečení, móda, nákupy, materiály, škola, složená podstatná jména) Gramatika (minulý čas prostý x průběhový, vazba USED TO, too, enough, COULD/COULDN'T, DIDN'T HAVE TO, HAD TO) The future Slovní zásoba (zaměstnání, čas, časové předložky) Gramatika (vyjádření budoucnosti, budoucích záměrů, časové výrazy, první	
CJ-9-1-02	– rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat			
Mluvení				
CJ-9-2-01	– se zeptá na základní informace týkající se činností, osob, míst, času a výše uvedených osvojovaných témat a na podobné otázky adekvátně odpoví	Žák: – zeptá se na základní informace týkající se činností, míst, osob, času a jiných osvojovaných témat a na podobné otázky adekvátně odpoví – adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích a zapojí se do rozhovorů		

CJ-9-2-02	- mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	Žák: - mluví o své rodině, přátelích, zájmech, aktivitách, škole a dalších osvojovaných tématech	kondicionál) Risks Slovní zásoba (části těla, výstražné piktogramy, vyjádření rady a varování) Gramatika (druhý kondicionál, would, so....that, myself, yourself) Fame and fortune Slovní zásoba (film, filmování, práce kaskadérů, život celebrit, práce s počítačem, slovesa a předložky, tvoření slov) Gramatika (Předpřítomný čas prostý – kladné věty, otázky, zápor, krátké odpovědi; Předpřítomný čas prostý – minulý čas prostý, FOR/SINCE, tázací dovětky) Can I ask...? Slovní zásoba (médiá, přídavná jména popisující charakterové vlastnosti, vyjadřování žádosti) Gramatika (tvoření otázek, gerundium, frázová slovesa) Health and safety Slovní zásoba (části lidského těla, zdraví, zdravý životní styl, nemoci, návštěva lékaře, vyjádření rady, souhlasu a nesouhlasu) Gramatika (vztažná zájmena, vztažné věty vedlejší, should, might so do I, neither do I)	Čj Př Z D Inf OSV – Mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice. EV – Enviromentální výchova EGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech MV – Mediální výchova
CJ-9-2-03	- vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	Žák: - vypráví jednoduchý příběh související s osvojovanými tématy - popíše místa, osoby, předměty, činnosti a situace na obrázku		
Čtení s porozuměním				
CJ-9-3-01	- vyhledá požadované informace - v jednoduchých každodenních autentických materiálech	Žák: - rozumí krátkým a jednoduchým textům z běžného života, které se vztahují k osvojovaným tématům - v textu (např. příběhu, vyprávění, článku nebo na internetu) vyhledá požadované informace		
CJ-9-3-02	- rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	Žák: - rozumí popisu osoby, místa, předmětu či události - rozumí radám, varování, časovým údajům, běžným označením a nápisům na veřejných místech - odvodí z kontextu význam neznámých slov		

Psaní			
CJ-9-4-01	– vyplní ve formuláři základní údaje	Žák: – vyplní ve formuláři základní údaje	Heroes Slovní zásoba (přídavná jména končící na – ing, -ed, pocity a nálady, objednání jídla v restauraci, zdvořilá žádost) Gramatika (sloveso + ing/ed) Our environment Slovní zásoba (životní prostředí, ochrana životního prostředí, vyjádření obav) Gramatika (trpný rod) Relationships Slovní zásoba (frázová slovesa, slovesa a podstatná jména, vyjádření účelu) Gramatika (první kondicionál, časové věty vedlejší) Buying and selling Slovní zásoba (cestování, peníze, dopravní prostředky, nakupování) Gramatika (trpný rod, předložky) Protest Slovní zásoba (vyjádření protestu, místa a věci, zdvořilé otázky) Gramatika (nepřímá řeč, say/tell, nepřímá otázka)
CJ-9-4-02	– napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Žák: – zapíše informace, slovní spojení nebo jednoduché věty týkající se osvojovaných témat – napíše krátký jednoduchý popis osob týkající se osvojovaných témat	
CJ-9-4-03	– reaguje na jednoduché písemné sdělení	Žák: – reaguje na jednoduché písemné sdělení týkající se osvojovaných témat	

8.3 Jazyk a jazyková komunikace – Německý jazyk

Německý jazyk	
Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	
Vzdělávací obor (předmět): Další cizí jazyk – Německý jazyk	
Charakteristika učiva:	
Ve vyučovacím předmětu klademe důraz na seznámení žáka s německým jazykem a na utváření komunikačních dovedností žáka zaměřených především na schopnosti domluvit se na základní úrovni v běžných situacích a porozumět přiměřeně obtížnému mluvenému. Jeho časová dotace je 6 hodin týdně v 6. a 7. ročníku jedna hodina týdně, 8. a 9. ročníku dvě hodiny týdně. Výuka probíhá většinou ve třídě, v případě většího zájmu jsou žáci rozděleni do skupin.	
Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu:	
Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí. Důraz je kladen na ústní komunikaci a vytváření základu pro další osvojování jazyka. Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Německý jazyk směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že: <i>Kompetence k učení</i> - vedeme žáky k pochopení důležitosti schopnosti komunikovat německy pro další studium i praktický život, umožňujeme propojování probraných témat a jazykových jevů, vedeme žáky k samostatnému vyhledávání nástrojů k odstraňování problémů při komunikaci v němčině, hodnotíme především individuální pokrok v učení jednotlivých žáků - informujeme žáky o možnostech účastnit se soutěží (konverzačních soutěží apod.), zaměřujeme se na čtení s porozuměním (práce s textem...). <i>Kompetence komunikativní</i> - umožňujeme porozumění jednoduchému sdělení v německém jazyce, vedeme žáky k formulování jednoduchých myšlenek německy, umožňujeme žákovi porozumět promluvě i přiměřenému textu v německém jazyce, nabízíme využívání dovedností osvojených v německém jazyce k navázání kontaktu či vztahu, učíme žáky zásadám běžné komunikace, učíme žáky vyslechnout, nechat domluvit, požádat o zopakování při nepochopení, umožňujeme žákům předvádět rozhovory v rolích, modelových situacích, učíme žáky číst a poslouchat krátké texty, usilujeme o podporu komunikativních dovedností žáků prostřednictvím různých digitálních technologií, vedeme žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti; motivujeme žáky k aktivnímu vyjádření jejich názoru a komentáře, popřípadě reakci na názory jiných v modelových situacích na sociálních sítích prostřednictvím digitálních technologií. <i>Kompetence k řešení problémů</i> - nabízíme žákům řešení jednoduchých problémových situací v cizojazyčném prostředí, odstraňujeme obavy z komunikace s cizinci, chybí-li slovní zásoba, využíváme opisů k vyjádření obsahu myšlenky, vedeme žáky k nalézání jiné možnosti překladu, neznají-li určitá slovíčka, vedeme žáky k tomu, aby reagovali na situace z praktického života na základě modelových situací. <i>Kompetence sociální a personální</i> - umožňujeme žákům v jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc, radu, vedeme žáky k dodržování zásad slušného chování v německy mluvícím prostředí, nabízíme spolupráci na jednoduchém úkolu v německy hovořící skupině, vedeme žáky ke spolupráci ve dvojicích nebo ve skupinách, seznamujeme žáky s kulturními tradicemi německy mluvících zemí. <i>Kompetence občanské</i> - zprostředkujeme žákům získání představ o zvycích v německy mluvících zemích a jejich porovnávání s našimi zvyky, respektujeme individuální rozdíly mezi žáky, vedeme žáky k respektování názorů ostatních, vedeme žáky k zodpovědnému rozhodování podle dané situace. <i>Kompetence pracovní</i> - vedeme žáky k samostatné práci s dvojazyčným a výkladovým slovníkem, vedeme žáky k využívání německého jazyka k získávání informací z různých oblastí, učíme žáky pracovat podle předem stanovených kritérií, dodržovat zadání a termíny, vyžadujeme po žácích efektivní organizaci vlastní práce, dodržování zadání a termínů.	

Kompetence digitální - učíme žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, vedeme žáky k využívání technologií při učení i při zapojení do společnosti, učíme žáky rozhodovat, kterou technologii pro danou činnost, výuku, problém mohou využít, vedeme žáky k získávání informací, vyhledávání podkladů v cizím jazyce, podporujeme žáky, aby si využitím technologií ulehčovali, zrychlovali a zefektivňovali proces učení a vypracovávání zadaných úloh, aby využívali online slovníky, vysvětlení gramatiky na jazykových portálech, youtube, zhlédli krátká videa s rodilými mluvčími, poslouchali písně a videa, četli články týkající se reálií německy mluvících zemí, ..., umožňujeme žákům vyjádřit se v rámci projektů, zadaných úkolů za pomoci digitálních prostředků, vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, sdílet data a informace, volit způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu, vedeme žáky k etickému chování v digitálním světě, ke komunikaci a sdílení informací, k vytváření bezpečného prostoru v online světě klademe důraz na osvojení cizího jazyka při současném využívání digitálních technologií, učíme žáky vyhledávat informace v daném cizím jazyce a tyto informace vyhodnocovat a dále zpracovávat.

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace			6. - 7. ročník
Vyučovací předmět:	Německý jazyk			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Poslech s porozuměním				
DCJ-9-1-01	– rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	Žák: – vnímá sdělovaný obsah a porozumí mu	Slovní zásoba Zvuková a grafická podoba jazyka, fonetické znaky, základní výslovnostní návyky	Čj OSV
DCJ-9-1-02	– rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	Žák: – vnímá a reprodukuje jednoduché sdělení	Barvy Čísla Rodina Domov Volný čas	
DCJ-9-1-03	– rozumí základním informacím – v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	Žák: – identifikuje požadované informace v krátkém poslechovém textu	Škola Reálie zemí příslušných jazykových oblastí	Čj MKV
Mluvení				
DCJ-9-2-01	– zapojí se do jednoduchých rozhovorů	Žák: – konverzuje pomocí jednoduchých vět	Barvy Čísla	M OSV

DCJ-9-2-02	– sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Žák: – sdělí základní informace o sobě a okolí	Rodina Domov Volný čas Škola	Rv OSV
DCJ-9-2-03	– odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	Žák: – adekvátně reaguje na položené otázky pomocí jednoduchých odpovědí.		
Čtení s porozuměním				
DCJ-9-3-01	– rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	Žák: – vnímá pokyny učitele a snaží se jim porozumět	Barvy Čísla Rodina Domov Volný čas Škola Reálie zemí příslušných jazykových oblastí Práce se slovníkem	V OSV
DCJ-9-3-02	– rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	Žák: – porozumí obsahu jednoduchých vět a slov		
DCJ-9-3-03	– rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	Žák: – s pomocí vizuální podpory je schopen identifikovat v textu požadovanou informaci		
Psaní				
DCJ-9-4-01	– vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	Žák: – zaznamená údaje do jednoduchého formuláře	Barvy Čísla Rodina Domov Volný čas Škola	Z, OV VME

			Realie zemí příslušných jazykových oblastí	
DCJ-9-4-02	– napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Žák: – snaží se psát o své rodině, svých zájmech, způsobu trávení volného času a dalších osvojovaných tématech	Základní gramatické struktury a typy vět Podstatná jména Přídavná jména Zájmena Číslovky Slovesa Přítomný čas	OSV
DCJ-9-4-03	– stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	Žák: – pomocí jednoduchých vět a slov stručně reaguje na písemné sdělení.	Barvy Čísla Rodina Domov Volný čas Škola	

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace			8. ročník
Vyučovací předmět:	Německý jazyk			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Poslech s porozuměním				
DCJ-9-1-01	– rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	Žák: – rozumí obsahu sdělovaného a jednoduchým způsobem reaguje	Slovní zásoba Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	ČJ OSV
DCJ-9-1-02	– rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	Žák: – rozumí a reaguje na jednoduché sdělení	Domov Rodina Škola Zvířata Volný čas	
DCJ-9-1-03	– rozumí základním informacím – v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	Žák: – identifikuje základní informace v krátkém poslechovém textu a zaznamená je	Kalendářní rok Čas	
Mluvení				
DCJ-9-2-01	– zapojí se do jednoduchých rozhovorů	Žák: – konverzuje pomocí jednoduchých vět, adekvátně reaguje a pokládá doplňující otázky	Domov Rodina Škola Zvířata	Vv OSV
DCJ-9-2-02	– sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Žák: – adekvátně reaguje na otázky týkající se jeho samotného,	Volný čas Kalendářní rok	RV OSV

		rodiny, školy a volného času	Čas	
DCJ-9-2-03	– odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	Žák: – pomocí osvojené slovní zásoby odpovídá na jednoduché otázky, tvoří podobné otázky a vhodně je aplikuje v komunikaci		
Čtení s porozuměním				
DCJ-9-3-01	– rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	Žák: – rozumí pokynům učitele, adekvátně na ně reaguje	Domov Rodina Škola Zvířata Volný čas Kalendářní rok Čas Práce se slovníkem	OV Př OSV
DCJ-9-3-02	– rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	Žák: – rozumí obsahu jednoduchých vět, pomocí jednoduchých vět reaguje		
DCJ-9-3-03	– rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	Žák: – s pomocí vizuální podpory je schopen vyhledat v textu požadovanou informaci, kterou dále ústně, či písemně reprodukuje		
Psaní				
DCJ-9-4-01	– vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	Žák: – vytvoří jednoduchý formulář	Domov Rodina Škola Zvířata Volný čas	Z VME MKV

			Kalendářní rok Čas Reálie zemí příslušných jazykových oblastí	
DCJ-9-4-02	– napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Žák: – při tvorbě souvislého textu na dané téma samostatně používá cizojazyčný slovník	Domov Rodina Škola Zvířata Volný čas Kalendářní rok Čas Práce se slovníkem	M OSV OSV
DCJ-9-4-03	– stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	Žák: – je schopen adekvátně pomocí jednoduchých vět reagovat na písemné sdělení vhodnou formou	Základní gram. struktury a typy vět Přítomný čas Slovesa Podstatná jména Přídavná jména Zájmena, Číslovky Předložky Množné číslo	

Vzdělávací oblast:	Jazyk a jazyková komunikace			9. ročník
Vyučovací předmět:	Německý jazyk			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Poslech s porozuměním				
DCJ-9-1-01	– rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	Žák: – rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě, adekvátně reaguje	Slovní zásoba	ČJ OSV RV – školní prostředí RV – zdraví OSV
DCJ-9-1-02	– rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	Žák: – rozumí a tematicky vhodně aplikuje jednotlivá sdělení	Rodina Škola Jídlo Nákupy Lidské tělo	
DCJ-9-1-03	– rozumí základním informacím – v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	Žák: – porozumí základním informacím v krátkém poslechovém textu a roztřídí je dle požadovaných kritérií	Zdraví Obec Dopravní prostředky Počasí Oblékání	
Mluvení				
DCJ-9-2-01	– zapojí se do jednoduchých rozhovorů	Žák: – je schopen aktivně vést rozhovor na dané téma	Rodina Škola	

DCJ-9-2-02	– sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Žák: – využívá známou slovní zásobu – ke sdělení informací k již osvojeným tématům	Jídlo Nákupy Lidské tělo Zdraví	RV OSV Př – lidské tělo
DCJ-9-2-03	– odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	Žák: – aktivně s ohledem na kontext reaguje na položené otázky a samostatně podobné otázky pokládá	Obec Dopravní prostředky Počasí Oblékání	
Čtení s porozuměním				
DCJ-9-3-01	– rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	Žák: – rozumí a respektuje informační nápisy a pokyny	Rodina Škola Jídlo	RV OSV Z OV
DCJ-9-3-02	– rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	Žák: – rozumí obsahu jednoduchých vět a slovům – dokáže v jednoduchých větách pohovořit o běžných tématech	Nákupy Lidské tělo Zdraví Obec	
DCJ-9-3-03	– rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	Žák: – s pomocí vizuální podpory vyhledá požadovanou informaci v textu, je schopen dále s informací pracovat	Dopravní prostředky Počasí Oblékání	
Psaní				

DCJ-9-4-01	- vyplní základní údaje o sobě - ve formuláři	- v ústní i písemné podobě pracuje s informacemi z formuláře	Rodina Škola Jídlo Nákupy Lidské tělo Zdraví Obec Dopravní prostředky Počasí Oblékání Reálie zemí příslušných jazykových oblastí	Z MKV,MEGS
DCJ-9-4-02	- napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	- při tvorbě souvislého textu pomocí cizojazyčného slovníku posoudí vhodnost nalezeného výrazu s ohledem na smysl a kontext vyjádření	Rodina Škola Jídlo Nákupy Lidské tělo Zdraví Obec Dopravní prostředky Počasí Oblékání	RV OSV

DCJ-9-4-03	- stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	- je schopen adekvátně reagovat na jednoduché písemné sdělení, vhodnou formou, přičemž sdělení doplní o vlastní intenci	Základní gramatické struktury a typy vět Souvětí Rozkazovací způsob Přítomný čas Minulý čas Slovesa Zájmena Předložky Množné číslo Přídavná jména Příslovce	MV
------------	---	---	--	----

8.4 Matematika a její aplikace

Matematika
Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace Vzdělávací obor (předmět): Matematika
Charakteristika učiva: Vyučovací předmět je tvořen čtyřmi tematickými okruhy: Čísla a početní operace (Číslo a proměnná), Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a v prostoru a Nestandardní aplikační úlohy a problémy. Cílem vyučovacího předmětu je poskytnout žákům vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě. V okruhu Číslo a proměnná (2. stupeň) si žáci osvojují dovednost provádět operace, propojit je s reálným životem a porozumí, proč jsou operace prováděny určitým postupem. V okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty si žáci uvědomí změny a závislosti známých jevů, učí se pracovat s tabulkami a grafy. V okruhu Geometrie v rovině a v prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary a učí se řešit problémy vycházející z běžných situací. Okruh Nestandardní aplikační úlohy a problémy prolíná všemi ostatními okruhy, posiluje logické myšlení žáka a jeho schopnost řešit problémové situace běžného života. Vyučovací předmět má časovou dotaci 16 hodin včetně jedné disponibilní hodiny. Výuka probíhá většinou ve třídách, někdy v počítačové učebně.
Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu: <i>Kompetence komunikativní</i> - umožňujeme porozumění jednoduchému sdělení v německém jazyce, vedeme žáky k formulování jednoduchých myšlenek německy, umožňujeme žákovi porozumět promluvě i přiměřenému textu v německém jazyce, nabízíme využívání dovedností osvojených v německém jazyce k navázání kontaktu či vztahu, učíme žáky zásadám běžné komunikace, učíme žáky vyslechnout, nechat domluvit, požádat o zopakování při nepochopení, umožňujeme žákům předvádět rozhovory v rolích, modelových situacích, učíme žáky číst a poslouchat krátké texty, usilujeme o podporu komunikativních dovedností žáků prostřednictvím různých digitálních technologií, vedeme žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti, motivujeme žáky k aktivnímu vyjádření jejich názoru a komentáře, popřípadě reakci na názory jiných v modelových situacích na sociálních sítích prostřednictvím digitálních technologií. <i>Kompetence k řešení problémů</i> - nabízíme žákům řešení jednoduchých problémových situací v cizojazyčném prostředí, odstraňujeme obavy z komunikace s cizinci, chybí-li slovní zásoba, využíváme opis k vyjádření obsahu myšlenky, vedeme žáky k nalézání jiné možnosti překladu, neznají-li určitá slovíčka, vedeme žáky k tomu, aby reagovali na situace z praktického života na základě modelových situací. <i>Kompetence sociální a personální</i> - umožňujeme žákům v jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc, radu, vedeme žáky k dodržování zásad slušného chování v německy mluvícím prostředí, nabízíme spolupráci na jednoduchém úkolu v německy hovořící skupině, vedeme žáky ke spolupráci ve dvojicích nebo ve skupinách, seznamujeme žáky s kulturními tradicemi německy mluvících zemí. <i>Kompetence občanské</i> - zprostředkujeme žákům získání představ o zvycích v německy mluvících zemích a jejich porovnávání s našimi zvyky, respektujeme individuální rozdíly mezi žáky, vedeme žáky k respektování názorů ostatních, vedeme žáky k zodpovědnému rozhodování podle dané situace. <i>Kompetence pracovní</i> - vedeme žáky k samostatné práci s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem, vedeme žáky k využívání německého jazyka k získávání informací z různých oblastí, učíme žáky pracovat podle předem stanovených kritérií, dodržovat zadání a termíny, vyžadujeme po žácích efektivní organizaci vlastní práce, dodržování zadání a termínů. <i>Kompetence digitální</i> - učíme žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, vedeme žáky k

využívání technologií při učení i při zapojení do společnosti, učíme žáky rozhodovat, kterou technologii pro danou činnost, výuku, problém mohou využít, vedeme žáky k získávání informací, vyhledávání podkladů v cizím jazyce, podporujeme žáky, aby si využitím technologií ulehčovali, zrychlovali a zefektivňovali proces učení a vypracovávání zadaných úloh, aby využívali online slovníky, vysvětlení gramatiky na jazykových portálech, youtube, zhlédli krátká videa s rodilými mluvčími, poslouchali písně a videa, četli články týkající se reálií německy mluvících zemí, ..., umožňujeme žákům vyjádřit se v rámci projektů, zadaných úkolů za pomoci digitálních prostředků, vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, sdílet data a informace, volit způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu, vedeme žáky k etickému chování v digitálním světě, ke komunikaci a sdílení informací, k vytváření bezpečného prostoru v online světě
klademe důraz na osvojení cizího jazyka při současném využívání digitálních technologií, učíme žáky vyhledávat informace v daném cizím jazyce a tyto informace vyhodnocovat a dále zpracovávat.

Vzdělávací oblast:	Matematika a její aplikace			6. ročník
Vyučovací předmět:	Matematika			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
M-9-1-01 M-9-1-02 M-9-3-04 M-9-3-02 M-9-3-06 M-9-3-01 M-9-4-02	– provádí početní operace v oboru přirozených čísel, – zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, – odhaduje a vypočítá obvod základních rovinných útvarů, – charakterizuje a třídí základní rovinné útvary, – načrtne a sestrojí rovinné útvary, – využívá potřebnou matematickou symboliku, – aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických oblastí	Žák: – využívá při řešení úloh poznatky a dovednosti z různých oblastí matematiky	Opakování a shrnutí učiva 1. stupně Přirozená čísla – čtení a zápis čísla v desítkové – soustavě – zobrazení na číselné ose – porovnávání – zaokrouhlování – početní operace Zlomky a desetinná čísla Geometrie – rovina, bod, úsečka, přímka, polopřímka, – kružnice, kruh – převody jednotek – obvody čtverce, obdélníku, trojúhelníku	F OSV
Číslo a proměnná				
M-9-1-01 M-9-1-02 M-9-1-09	– provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, – zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor, – analyzuje a řeší jednoduché	Žák: – čte, zapisuje a porovnává desetinná čísla – správně zaokrouhlí desetinná čísla – zobrazí číslo na číselné ose – provádí početní operace	Desetinná čísla – zobrazení na číselné ose – porovnávání – zaokrouhlování – početní operace – sčítání, odčítání, násobení a dělení 10, 100, 1000, násobení, dělení	F OSV

	- problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	- s desetinnými čísly z paměti i písemně - převádí jednotky délky, obsahu a hmotnosti - řeší slovní úlohy	- převody jednotek délky, hmotnosti, obsahu	
M-9-1-03 M-9-1-09	- modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel, - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	Žák: - rozumí pojmům násobek a dělitel - určí prvočíslo a číslo složené - používá znaky dělitelnosti v příkladech - určí z paměti nebo písemně - nejmenší společný násobek a největší společný dělitel dvou a více čísel - řeší slovní úlohy	Dělitelnost přirozených čísel - násobek, dělitel - znaky dělitelnosti - prvočíslo, číslo složené - společný násobek, společný dělitel - slovní úlohy	D MEGS
Závislosti, vztahy a práce s daty				
M-9-2-01 M-9-2-02	- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data, - porovnává soubory dat	Žák: - získává data z tabulek a grafů - seřadí data obsahující desetinná čísla podle zadaných kritérií - třídí data podle důležitosti	Desetinná čísla – porovnávání - Tabulky, orientace v tabulce	
Geometrie v rovině a prostoru				
M-9-3-01 M-9-3-06	- zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a	Žák: - vysvětlí pojem úhel - narýsuje úhel dané velikosti	Úhel - pojem, rýsování a přenášení úhlu - osa úhlu	Z OSV

M-9-3-03	jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku, – načrtne a sestrojí rovinné útvary, určuje velikost úhlu měřením a výpočtem,	– odhadne velikost úhlu – změří a zapíše velikost úhlu – převádí jednotky velikosti úhlu – sestrojí osu úhlu – sčítá a odčítá úhly graficky i početně – pojmenuje úhly podle velikosti – řeší úlohy s využitím vlastností dvojic úhlů	– velikosti úhlu a měření velikosti úhlu – ostrý, tupý, pravý a přímý úhel – sčítání a odčítání úhlů – vrcholové a vedlejší úhly – souhlasné a střídavé úhly	
M-9-3-08	– načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti, určí osově souměrný útvar	Žák: – sestrojí obraz útvaru v osově souměrnosti – vysvětlí pojem osově souměrný útvar a určí jeho osu souměrnosti	Osová souměrnost – shodné útvary – zobrazení útvaru v osově souměrnosti – osově souměrné útvary – osa úsečky, osa úhlu	VV OSV
M-9-3-01 M-9-3-06 M-9-3-02	– zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku – načrtne a sestrojí rovinné útvary, – charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	Žák: – užívá správnou symboliku – rozdělí a pojmenuje trojúhelníky podle vlastností – vysvětlí pojem těžnice, výška střední příčka – provádí jednoduché konstrukce	Trojúhelník – základní pojmy – trojúhelníková nerovnost – vnitřní a vnější úhly trojúhelníku – rozdělení trojúhelníků podle velikosti vnitřních úhlů – součet vnitřních úhlů trojúhelníku – těžnice, střední příčky, výšky – kružnice opsaná, vepsaná – rovnoramenný a rovnostranný trojúhelník	F OSV

Vzdělávací oblast:	Matematika a její aplikace			7. ročník
Vyučovací předmět:	Matematika			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Číslo a proměnná				
M-9-1-01 M-9-1-09	– provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, – analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nich využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	Žák: – zobrazí na číselné ose celá čísla – určí číslo opačné k zadanému číslu – určí absolutní hodnotu celého čísla – rozlišuje čísla kladná a záporná – porovnává celá čísla podle velikosti, seřadí řadu čísel vzestupně, sestupně – sčítá a odčítá celá čísla – násobí a dělí celá čísla	Celá čísla – čtení a zápis čísla – zobrazení na číselné ose – porovnávání – opačné číslo – absolutní hodnota – početní operace	F OSV
M-9-1-09	– provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel	Žák: – provádí početní operace s racionálními čísly	Racionální čísla – porovnávání – početní operace s racionálními čísly	
M-9-1-06 M-9-1-04	– řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) – užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu	Žák: – chápe pojem 1% – užívá základní pojmy procentového počtu – vyjádří část celku pomocí	Procenta – pojem – základ, procentová část, počet procent – promile	CH, F, OSV

	celek – část – přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem	procent – řeší slovní úlohy – chápe pojem 1‰ – provádí odhady – řeší úlohy na procenta	– slovní úlohy, jednoduché úrokování – procenta na diagramech	
M-9-1-04 M-9-1-05	– užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část – přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem, – řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, pracuje s měřítky map a plánů	Žák: – vyjádří poměr mezi danými hodnotami – zvětšuje a zmenšuje veličiny v daném poměru – dělí celek na části v daném poměru – pracuje s měřítky map a plánů	Poměr, přímá a nepřímá úměrnost – pojem, úprava poměru – zvětšení a zmenšení v daném poměru – rozdělení dané hodnoty v daném poměru – měřítko	Z OSV
Závislosti, vztahy a práce s daty				
M-9-2-02 M-9-2-01 M-9-2-03 M-9-2-04 M-9-2-05	– porovnává soubory dat, – vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data, – určuje vztah přímé nebo nepřímé úměrnosti, – vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem. – matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	Žák: – rozhodne o závislosti dvou veličin, zda se jedná o přímou nebo nepřímou úměrnost – zapíše vztah úměrnosti tabulkou, rovnicí – určí vztah přímé a nepřímé úměrnosti – využívá trojčlenku k řešení slovních úloh – uvádí příklady přímé a nepřímé úměrnosti – čte různé grafy, ve kterých	Pravoúhlá soustava souřadnic – přímá a nepřímá úměrnost – rovnice přímé a nepřímé úměrnosti – graf přímé a nepřímé úměrnosti – trojčlenka, úměra – příklady závislostí z praktického života jejich vlastnosti – slovní úlohy – sestavování a čtení různých grafů, ve kterých jsou jednotlivé položky zapsány procenty	VV OSV

		jsou jednotlivé položky vyjádřeny v procentech		
Geometrie v rovině a prostoru				
M-9-3-07 M-9-3-01 M-9-3-06	– užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků, – zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá – potřebnou matematickou symboliku – načrtne a sestrojí rovinné útvary	Žák: – pozná shodné útvary – užívá věty o shodnosti trojúhelníků – umí sestrojit trojúhelník z daných prvků – dbá na kvalitu a přesnost rýsování – používá matematickou symboliku	Shodnost – shodnost rovinných útvarů – shodnost trojúhelníků – trojúhelníková nerovnost – konstrukce trojúhelníků – věta sss, sus, usu	
M-9-3-08	– načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti, určí středově souměrný útvar	Žák: – načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti – vysvětlí pojem středově souměrný útvar a pozná jej	Středová souměrnost – sestrojení obrazu obrazce ve středové souměrnosti – středově souměrné útvary – pravidelné mnohoúhelníky	VV OSV
M-9-3-02 M-9-3-01 M-9-3-04	– charakterizuje a třídí základní rovinné útvary, – zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, – odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	Žák: – charakterizuje pojem rovnoběžník – rozlišuje různé druhy rovnoběžníků – sestrojí rovnoběžník – vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku – vypočítá obsah trojúhelníku	Čtyřúhelníky Rovnoběžníky – pojem – vlastnosti – rozdělení – konstrukce – obvod a obsah – obsah trojúhelníku	

		- rozpozná a pojmenuje lichoběžník - sestrojí lichoběžník - vypočítá obvod a obsah lichoběžníku	Lichoběžník - pojem - konstrukce	
M-9-3-09 M-9-3-11 M-9-3-12 M-9-3-10 M-9-3-13	- určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti, - načrtne a sestrojí síť základních těles, - načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině, - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	Žák: - rozezná a pojmenuje hranol - načrtne a narýsuje obraz tělesa v rovině - načrtne a sestrojí síť hranolu - vyrobí model hranolu - odhaduje a vypočítá povrch a objem hranolu - aplikuje znalosti o povrchu a objemu při řešení slovních úloh	Povrch a objem hranolů - pojem hranol - povrch a objem hranolu - slovní úlohy	F OSV
Nestandardní aplikační úlohy a problémy				
M-9-4-01 M-9-4-02	- užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací, - řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých - tematických a vzdělávacích oblastí	Žák: - používá poznatky z různých oblastí matematiky při řešení aplikačních úloh a problémů	Shrnutí a opakování učiva Rozšiřující úlohy	OSV

Vzdělávací oblast:	Matematika a její aplikace			8. ročník
Vyučovací předmět:	Matematika			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Číslo a proměnná				
M-9-1-01 M-9-1-02	– provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu – zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	Žák: – určí z paměti i písemně, pomocí tabulek i na kalkulačce druhou mocninu i odmocninu	Druhá mocnina a odmocnina – pojem – čtení a zápis druhých mocnin a odmocnin – určení druhých mocnin a odmocnin – výrazy s druhou mocninou a odmocninou	OSV
M-9-1-01 M-9-1-02 M-9-1-07 M-9-3-13	– provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu – zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor, – matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných – analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	Žák: – vysvětlí a využívá matematický vztah mezi stranami pravoúhlého trojúhelníku – aplikuje znalosti o vztazích mezi stranami pravoúhlého trojúhelníku při řešení slovních úloh	Pythagorova věta – pojem – výpočet délek stran pravoúhlého trojúhelníku – užití Pythagorovy věty praxi	D OSV

M-9-1-01 M 9-1-02	– provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, – zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	Žák: – provádí početní operace s mocninami – aplikuje při výpočtech pravidla – pro počítání s mocninami – zapíše číslo pomocí mocnin deseti	Mocniny s přirozeným mocnitelem – mocniny s přirozeným mocnitelem – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě – odhadne výsledek – vypočítá druhou a třetí mocninu a odmocninu pomocí tabulek a kalkulátoru.	F OSV
M-9-1-07	– matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	Žák: – určí hodnotu číselného výrazu – zná pravidla předností matematických operací – dosadí do výrazu s proměnnou a určí jeho hodnotu – uvede příklad jednočlenu, dvojčlenu atd. – ovládá sčítání a odčítání mnohočlenů – dokáže roznásobit mnohočleny „každý s každým“ – vytkne před závorku – umocní dvojčlen podle vzorce $(a + b)^2$, $(a - b)^2$ – upraví výraz použitím vzorce pro rozdíl čtverců $a^2 - b^2$	Výrazy – číselný výraz a jeho hodnota – proměnná, výrazy s proměnnými – mnohočleny – sčítání a odčítání mnohočlenů – vytýkání mnohočlenů před závorku pomocí dělení – roznásobení závorky – druhá mocnina dvojčlenu – rozdíl čtverců	

M-9-1-08 M-9-1-09	– formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav, – analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát – v oboru celých a racionálních čísel	Žák: – rozhodne o rovnosti výrazů – řeší pomocí ekvivalentních úprav lineární rovnice o jedné neznámé, provádí zkoušku – vyjádří neznámou ze vzorce – řeší slovní úlohy pomocí rovnic	Lineární rovnice – rovnost – lineární rovnice – ekvivalentní úpravy rovnic – slovní úlohy – výpočet neznámé ze vzorce – lineární nerovnice	F OSV
Geometrie v rovině a prostoru				
M-9-3-01 M-9-3-04 M-9-3-13	– zdůvodňuje a užívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku, – odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů – analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	Žák: – rozhodne o vzájemné poloze bodu, přímky a kružnice vzhledem k jiné kružnici – vypočítá obvod a obsah kruhu – aplikuje znalosti o kruhu a kružnici při řešení slovních úloh	Kruh, kružnice – základní pojmy – vzájemná poloha přímky a kružnice – vzájemná poloha dvou kružnic – délka kružnice – obsah kruhu – Thaletova věta	D OSV
M-9-3-09 M-9-3-10 M-9-3-11 M-9-3-12	– určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti, – odhaduje a vypočítá objem a povrch těles, – načrtne a sestrojí síť základních těles,	Žák: – pozná a popíše válec – vypočítá objem a povrch válce – načrtne válec a sestrojí jeho síť – řeší slovní úlohy s využitím	Válec – pojem – síť válce – povrch válce – objem válce	

M-9-3-13	– načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině – analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	znalostí o kružnici, kruhu, válci		
M-9-3-05	– využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	Žák: – provádí konstrukce s využitím znalostí vlastností trojúhelníků a čtyřúhelníků a množin bodů dané vlastnosti – sestrojí mnohoúhelníky a tečnu z bodu ke kružnici	Konstrukční úlohy – jednoduché konstrukce – množiny bodů dané vlastnosti – konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků – další konstrukční úlohy	
Závislosti, vztahy a práce s daty				
M-9-2-01 M-9-2-02	– vyhledá, vyhodnocuje a zpracovává data, – porovnává soubory dat	Žák: – provádí statistická šetření – vysvětlí pojem aritmetický průměr – vyhledává a třídí informace	Statistika – statistické šetření, četnost – aritmetický průměr – diagramy, grafy, tabulky	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy				
M-9-4-02 M-9-4-01	– řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí, – užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	Žák: – nalézá různá řešení – předkládaných nebo zkoumaných situací	Opakování učiva 8. ročníku Aplikační úlohy	OSV

Vzdělávací oblast:	Matematika a její aplikace			9. ročník
Vyučovací předmět:	Matematika			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Číslo proměnná				
M-9-1-07	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	Žák: - aplikuje znalosti řešení zlomků na řešení lomených výrazů - užívá vzorce $(a + b)^2$, $(a - b)^2$, $a^2 - b^2$	Výrazy - úpravy výrazů - rozklad výrazů na součin - pojem lomený výraz - jednoduché početní operace s lomenými výrazy	F OSV
M-9-1-07 M-9-1-08	- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním, - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav,	Žák: - aplikuje znalosti řešení lineárních rovnic, zlomků a lomených výrazů - sestaví a řeší slovní úlohy	Rovnice s neznámou ve jmenovateli - rovnice - rovnice s neznámou ve jmenovateli - slovní úlohy o společné práci - nerovnice	F OSV
M-9-1-07 M-9-1-08	- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	Žák: - aplikuje znalosti řešení rovnic - na řešení soustav rovnic - sestaví a řeší slovní úlohy s využitím znalosti řešení soustavy dvou rovnic - o dvou neznámých - řeší slovní úlohy o pohybu, - o společné práci, o směsích	Soustavy rovnic - základní pojmy a metody řešení - slovní úlohy řešené pomocí soustav lineárních rovnic	

Závislosti, vztahy a práce s daty				
M-9-2-04 M-9-2-05 M-9-2-01	– vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem, – matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů, – vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	Žák: – rozezná a definuje lineární funkci – načrtne a sestrojí graf lineární funkce – načrtne a sestrojí graf nepřímé úměrnosti – řeší graficky soustavy rovnic	Funkce – pravoúhlá soustava souřadnic – pojem funkce – lineární funkce – graf lineární funkce – nepřímá úměrnost	F OSV
M-9-2-05	– matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	Žák: – rozezná goniometrickou funkci – využívá goniometrických funkcí při řešení jednoduchých početních úloh	Goniometrické funkce – poměry délek stran pravoúhlého trojúhelníku – funkce $y = \sin x$ – funkce $y = \cos x$ – funkce $y = \operatorname{tg} x$ – řešení pravoúhlého trojúhelníku – slovní úlohy	OSV
Geometrie v rovině a prostoru				
M-9-3-07	– užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	Žák: – vysvětlí pojem podobnost a poměr podobnosti – využívá podobnosti při řešení početních i konstrukčních úloh	Podobnost – podobnost geometrických útvarů – podobnost trojúhelníků	VV OSV
M-9-3-09 M-9-3-10 M-9-3-11 M-9-3-12	– určuje a charakterizuje základní prostorové útvary a analyzuje jejich vlastnosti, – odhaduje a vypočítá povrch a objem těles, – načrtne a sestrojí síť základních těles v rovině,	Žák: – pozná a popíše jehlan, kužel, kouli – odhaduje a vypočítá povrch a objem jehlanu, kužele, koule – načrtne jehlan a kužel a	Tělesa – jehlan – kužel – koule – povrch a objem těles	

M-9-3-13	– načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině, – analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	sestrojí jejich síť – řeší slovní úlohy s využitím znalosti jehlanu, kužele a koule		
Nestandardní aplikační úlohy a problémy				
M-9-4-01 M-9-4-02	– užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací, – řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	Žák: – aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí – užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh – nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	Shrnutí a opakování učiva 9. roč. – různé komplexní úlohy – dovednostní a vědomostní testy	OSV

8.5 Informatika

Informatika	
Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie	
Vzdělávací obor (předmět): Informatika	
Charakteristika učiva:	
Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou. Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší. Vyučovací předmět má časovou dotaci 8 hodin týdně včetně 4 disponibilních hodin Na 2. stupni se vyučuje ve všech ročnících po dvou hodinách týdně. Výuka probíhá v počítačové učebně.	
Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu:	
<i>Kompetence k učení</i> - zadávanými úkoly vedeme žáky k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání žáci využívají zkušeností s jiným SW, spoluprací s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod., vedeme žáky k využívání svých poznámek při praktických úkolech, tím se učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou. <i>Kompetence k řešení problémů</i> - vedeme žáky zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení; tím se učí chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více, vedeme žáky nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce. <i>Kompetence komunikativní</i> - učíme žáky využívat pro komunikaci na dálku vhodné technologie – některé práce žáci odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty při komunikaci učíme žáky dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.). <i>Kompetence sociální a personální</i> - vedeme žáky ke kolegiální radě či pomoci při práci, případně se při projektech učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod., umožňujeme žákům podílet se na hodnocení prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný. <i>Kompetence občanské</i> - seznamujeme žáky s vazbami na legislativu a obecnými morálními zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...), vedeme je k jejich dodržování, při zpracovávání informací vybízíme žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu i jinými cestami. <i>Kompetence pracovní</i> - vyžadujeme po žácích dodržování bezpečnostní a hygienických pravidla pro práci s výpočetní technikou, umožňujeme žákům využít ICT pro hledání informací důležitých pro jiné předměty a svůj intelektuální růst. <i>Kompetence digitální</i> - vedeme žáky k využití digitálních technologií při nejrůznějších činnostech a při řešení nejrůznějších problémů, zadáváme žákům úlohy, při jejichž řešení musí vyhledávat, posuzovat, spravovat a sdílet data, informace i digitální obsah, umožňujeme žákům využívat digitální technologie tak, aby si usnadnili práci, zefektivnili a zjednodušili své pracovní postupy, seznamujeme žáky s novými technologiemi, učíme je kriticky hodnotit jejich přínosy a uvědomit si rizika jejich využívání, vedeme žáky k bezpečnému využívání zařízení, ochraně dat a etickému jednání při komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí.	

Vzdělávací oblast:	Informační a komunikační technologie			6. ročník
Vyučovací předmět:	Informatika			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Data, informace a modelování				
I-9-1-02	navrhne a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	Žák: - rozpozná zakódované informace kolem sebe - zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady - zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer - zakóduje v obrázku barvy více způsoby - zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů - zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu, ověří úplnost zápisu ke kódování, využívá i binární čísla	Kódování a šifrování dat a informací - Přenos informací, standardizované kódy - Znakové sady - Přenos dat, symetrická šifra - Identifikace barev, barevný model – kódování barev - Vektorová grafika – obrázky z čar - Zjednodušení zápisu, kontrolní součet – komprese a kontrola - Binární kód, logické A a NEBO - Bit, bajt, násobné jednotky	Čj OSV, MKV, MDV
Informační systémy				
I-9-1-01	získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat	Žák: - najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) - odpoví na otázky na základě dat v tabulce - popíše pravidla uspořádání	Práce s daty - Data v grafu a tabulce - Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce - Kontrola hodnot v tabulce - Filtrování, řazení a třídění dat - Porovnání dat v tabulce a grafu	M, Fy, Čj OSV MDV
I-9-3-04	sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu			

		- v existující tabulce - doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy - navrhne tabulku pro záznam dat - propojí data z více tabulek či grafů	- Řešení problémů s daty	
I-9-3-01	- vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	Žák: - popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují - pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	Informační systémy - Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace	
Algoritmizace a programování				
I-9-2-01	- po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen	Žák: - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému	Programování – opakování a vlastní bloky - Vytvoření programu – sestavení scénáře - Opakování – opakování bloků - Podprogramy – vlastní blok	M OSV
I-9-2-03	- vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému			
I-9-2-05	- v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá - opakování, větvení programu,			

	proměnné	– vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní		
I-9-2-06	– ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu			

Vzdělávací oblast:	Informační a komunikační technologie			7. ročník
Vyučovací předmět:	Informatika			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Algoritmizace a programování				
I-9-2-01	– vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní	Žák: – v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému – po přečtení programu vysvětlí, co vykoná – ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby – používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna – spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav – vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech – diskutuje různé programy pro řešení problému	Programování – podmínky, postavy a události – Opakování s podmínkou – Události, vstupy – myš a klávesnice – Objekty a komunikace mezi nimi – posílání zpráv	Čj OSV, MKV, MDV
I-9-2-03	– zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji			
I-9-2-05	– vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní		Programování – větvení, parametry a proměnné – Větvení programu, rozhodování – Grafický výstup, souřadnice – Podprogramy s parametry Proměnné	

I-9-2-06	– ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	– vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní – hotový program upraví pro řešení příbuzného problému – používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna – používá souřadnice pro programování postav – používá parametry v blocích, ve vlastních blocích – vytvoří proměnnou, změni její hodnotu, přečte a použije její hodnotu		
Data, informace a modelování				
I-9-4-02	– ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos	Žák: – vysvětlí známé modely jevů, situací, činností – v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku – pomocí ohodnocených grafů řeší problémy – pomocí orientovaných grafů řeší problémy – vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností	Modelování pomocí grafů a schémat – Standardizovaná schémata a modely – běžně užívané modely – Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu – Orientované grafy, automaty – Modely, paralelní činnost	Z, D, Pč OSV
I-9-1-03	– vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky			
Digitální technologie				
I-9-4-03	– vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do	Žák: – po přečtení programu	Opakování s podmínkou.	

	počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky	vysvětlí, co vykoná	Události, vstupy. Objekty a komunikace mezi nimi.	
I-9-4-04	– poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače			
I-9-4-05	– dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení			

Vzdělávací oblast:	Informační a komunikační technologie			8. ročník
Vyučovací předmět:	Informatika			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Algoritmizace a programování				
I-9-2-02	– rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení	Žák: – podle návodu nebo vlastní tvořivosti sestaví robota – upraví konstrukci robota tak, aby plnil modifikovaný úkol – vytvoří program pro robota a otestuje jeho funkčnost – přečte program pro robota a najde v něm případné chyby – ovládá výstupní zařízení a senzory robota – vyřeší problém tím, že sestaví a naprogramuje	Programování – podmínky, postavy a události – Opakování s podmínkou – Události, vstupy – myš a klávesnice – Objekty a komunikace mezi nimi – posílání zpráv	Čj OSV,MKV, MDV
I-9-2-03	– vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému			
I-9-2-05	– v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program vyzkouší a opraví v něm případné		Programování – větvení, parametry a proměnné – Větvení programu, rozhodování – Grafický výstup, souřadnice - Podprogramy s parametry Proměnné	

	chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	robota		
I-9-2-06	– ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu			
I-9-2-06	– ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	Žák: – sestaví program pro desku Micro:bit a otestuje jej – přečte program, najde v něm chybu a odstraní ji – používá opakování, rozhodování, proměnné – ovládá výstupní zařízení desky – používá vstupy ke spouštění a řízení běhu programu – připojí k desce další zařízení, které z desky ovládá – vyřeší problém naprogramováním desky Micro:bit	Programování hardwarové desky Micro:bit – Sestavení programu a oživení Micro:bitu – Ovládání LED displeje – Tlačítka a senzory náklonu – Připojení sluchátek, tvorba hudby – Orientace a pohyb Micro:bitu v prostoru – Propojení dvou Micro:bitů pomocí kabelu a bezdrátově – Připojení a ovládání externích zařízení z Micro:bitu	F, Pč, M, Hv OSV
I-9-2-05	– v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné			
Informační systémy				
I-9-3-03	– vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat	Žák: – při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky – používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) – řeší problémy výpočtem s daty – připiše do tabulky dat nový	Hromadné zpracování dat – Relativní a absolutní adresy buněk – Použití vzorců u různých typů dat – Funkce s číselnými vstupy – Funkce s textovými vstupy – Vkládání záznamu do databázové tabulky – Řazení dat v tabulce – Filtrování dat v tabulce – Zpracování výstupů z velkých souborů dat	Z, D, Pč, M OSV
I-9-3-02	– nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat			

		záznam – seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) – používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy – ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat		
--	--	--	--	--

Vzdělávací oblast:	Informační a komunikační technologie			9. ročník
Vyučovací předmět:	Informatika			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Algoritmizace a programování				
I-9-2-02	– rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení	Žák: – řeší problémy sestavením algoritmu – v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému – ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby – diskutuje různé programy pro řešení problému – vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr	Programovací projekty – Programovací projekt a plán jeho realizace – Popsání problému – Testování, odladění, odstranění chyb – Pohyb v souřadnicích – Ovládání myši, posílání zpráv – Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu – Nástroje zvuku, úpravy seznamu Import a editace kostýmů, podmínky – Návrh postupu, klonování. – Animace kostýmů postav, události	Čj OSV,MKV, MDV
I-9-2-03	– vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému			
I-9-2-05	– v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou			

	odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné	zdůvodní – řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků		
I-9-2-06	– ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	– hotový program upraví pro řešení příbuzného problému – zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně		
Digitální technologie				
I-9-4-01	– popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě	Žák: – pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí – vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením – diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich – na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat – popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní – na schématickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti – vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu – diskutuje o cílech a metodách hackerů – vytvoří myšlenkovou mapu	Digitální technologie Hardware a software – Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí – Operační systémy: funkce, typy, typické využití – Komprese a formáty souborů – Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) – Síť – Typy, služby a význam počítačových sítí – Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa – Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud – Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL	Z, D, Pč, M OSV, MV
I-9-4-02	– ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos			
I-9-4-03	– vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky			
I-9-4-04	– poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače			
I-9-4-05	– dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení			

		prvků zabezpečení počítače a dat – diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu		
--	--	--	--	--

8.6 Člověk a společnost – Dějepis

Dějepis	
Vzdělávací oblast: Člověk a společnost	
Vzdělávací obor (předmět): Dějepis	
Charakteristika učiva:	
Cílem vyučovacího předmětu je vést žáka k poznání, že historie není pouze uzavřenou minulostí, souborem faktů a definitivních závěrů, ale že jejím prostřednictvím mohou chápat vývoj společnosti a současné děje. Vyučovací předmět je vyučován pouze na 2. stupni (v 6. až 9. ročníku) a má časovou dotaci 4 hodiny týdně. Vyučovací předmět má v šestém, sedmém, osmém a devátém ročníku časovou dotaci hodinu týdně. Výuka probíhá ve třídách a v terénu s využitím exkurzí. Do vzdělávacího obsahu předmětu jsou s ohledem na probírané učivo začleněny okruhy průřezových témat Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova a Mediální výchova.	
Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu:	
Kompetence k učení - vede žáka k vyhledávání, třídění a vzájemnému propojování informací; podporuje u žáka zájem o historii; učí ho pohlízet na historické události v širších souvislostech. Kompetence k řešení problémů - vede žáka k vyhodnocování dějů, prostředí a jiných vlivů, které se podílejí na dané historické skutečnosti. Kompetence komunikativní - vede žáka k vyjadřování myšlenek a názorů na historické události; k naslouchání názorům ostatních. Kompetence sociální a personální - vede žáka ke spolupráci ve skupině; k vytváření vlastního postoje a vyjadřování vlastních názorů a myšlenek. Kompetence občanské - vede žáka o uvědomění si významu kulturních tradic. Kompetence pracovní - vede žáka k přehlednému vedení sešitu; ke sbírání informací; nabízí zajímavá témata; povzbuzuje žáka k vyslovení vlastního názoru. Kompetence digitální - zařazujeme do výuky běžně používaná digitální zařízení, aplikace, žák je využívá při učení i při zapojení do výuky, učíme žáka vyhledávat, kriticky posuzovat, sdílet data, informace a digitální obsah, porovnávat prameny, podklady, seznamovat se s možnostmi, které nabízí digitální technika, umožňujeme vytvářet prezentace, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků, ukazujeme, že za pomoci digitální techniky si žák může usnadnit práci, zefektivnit či zjednodušit pracovní postup, získat informace a historické podklady různého charakteru (video, zvuk, text, mapy, grafy atd.), učíme žáky etickému jednání v online světě, komunikaci a sdílení informací, poznávání nových technologií - v čem jsou bezpečné, v čem hrozí případné nebezpečí - např. vytvoření dezinformace, zkreslování historických faktů, vytváření kultu osobnosti, režimu „na objednávku“.	

Vzdělávací oblast:	Člověk a společnost			6. ročník
Vyučovací předmět:	Dějepis			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Člověk v dějinách				
D-9-1-01	– uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků	Žák: – uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných znalostí	Význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách, historické prameny	OSV, EV, MDV M, Vo, Inf.
D-9-1-02	– uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	Žák: – uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	Význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách, historické prameny	
D-9-1-03	– orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	Žák: – se orientuje na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	Historický čas a prostor	
Počátky lidské společnosti				
D-9-2-01	– charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	Žák: – charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	Člověk a lidská společnost v pravěku Doba kamenná, bronzová, železná	OSV, VDO , MKV, EV, EGS Vv, Vo, Př, Z
D-9-2-02	– objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost	Žák: – objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost		

Nejstarší civilizace, Kořeny evropské kultury				
D-9-3-01	– rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	Žák: – rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz Mezopotámie, Egypt, Indie, Čína Antické Řecko a Řím Střední Evropa a její styky s antickým Středomořím Doba bronzová, železná, Keltové	OSV, VDO, MKV, EV, EGS Vo, Vv, Čj, Z, M, F, Tv, Inf.
D-9-3-02	– uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového – kulturního dědictví	Žák: – uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví		
D-9-3-03	– demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství	Žák: – demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky a zrod křesťanství		
D-9-3-04	– porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	Žák: – porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie		

Vzdělávací oblast:	Člověk a společnost			7. ročník
Vyučovací předmět:	Dějepis			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Křesťanství a středověká Evropa				
D-9-4-01	– popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	Žák: – popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	Nový etnický obraz Evropy Utváření států ve východoevropském, západoevropském kulturním okruhu, jejich specifický vývoj	VDO, EV, EGS, MKV, OSV, Vo, Vv, Čj, Z, M,F, Tv, Inf.
D-9-4-02	– objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	Žák: – objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	Islám a islámské říše ovlivňující Evropu Raný středověk Franská říše, Byzantská říše Slované Arabové a islám Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě	
D-9-4-03	– vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí	Žák: – vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí	Křesťanství, papežství.	
D-9-4-04	– ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	Žák: – ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	Císařství, křížové výpravy. Struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev Kultura středověké společnosti (románské a gotické umění a vzdělanost). Přemyslovci	

			Vikingové Anglie, Francie, střední Evropa Stoletá válka Lucemburkové	
Objevy a dobývání, Počátky nové doby				
D-9-5-01	– Vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve	Žák: – charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	Renesance, humanismus. Husitství, reformace a jejich šíření Evropou.	
D-9-5-02	– vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	Žák: – objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost	Zámořské objevy a počátky dobývání světa. Český stát a mocnosti v 15.–16.století.	
D-9-5-03	– popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	Žák: – uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	Jan Hus, Jiří z Poděbrad. Vznik španělského království. Jagellonci.	
D-9-5-04	– objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	Žák: – demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky a zrod křesťanství	Rozkvět výroby a obchodu. Protireformace. Nástup Habsburků – Rudolfinská. Doba. Odpor proti Habsburkům.	

Vzdělávací oblast:	Člověk a společnost			8. ročník
Vyučovací předmět:	Dějepis			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Počátky nové doby				
D-9-5-05	- objasní příčiny a důsledky vzniku - třicetileté války a posoudí její důsledky	Žák: - objasní příčiny a důsledky - vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	Český stát a velmoci v 17. – 18. století Barokní kultura a osvícenství Třicetiletá válka Vývoj českých zemí po třicetileté válce Hospodářský rozvoj Anglie (Alžběta I.) Francie v době Ludvíka XIV. J. A. Komenský	OSV, VDO, EGS, MKV, EV Vo, Vv, Hv, Čj, Nj, Z, F,M, Př
D-9-5-06	rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných památek	Žák: rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných památek		
Modernizace společnosti				
D-9-6-01	vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	Žák: vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět Vláda Marie Terezie a Josefa II. Klasicismus, romantismus, empír Vznik USA	
D-9-6-02	objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě	- žák: - objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých	Industrializace a její důsledky pro společnost, sociální otázka - 1. fáze průmyslové revoluce	

		společenských struktur v Evropě	Národní hnutí velkých a malých národů, utváření novodobého českého národa. Revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů. Kolonialismus. Rok 1848. Revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů – opakování roku 1848. Politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva Svět na počátku 2. pol. 19. století Sjednocení Itálie, Německa Občanská válka v USA Habsburská monarchie ve 2. polovině 19. století – politika, kultura, průmysl, Rakousko-Uhersko Industrializace – 2. fáze průmyslové revoluce Konflikty mezi velmocemi, kolonialismus Evropa a svět na přelomu 19. a 20. století	OSV, VDO, EGS, MKV, EV, MV Vo ,Vv, Hv, Čj, Nj, Z,F,M,Př.
D-9-6-03	– porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	Žák: – porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů		
D-9-6-04	– vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	Žák: – vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií		

Vzdělávací oblast:	Člověk a společnost			9. ročník
Vyučovací předmět:	Dějepis			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Moderní doba				
D-9-7-01	– na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	Žák: – na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	První světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky	OSV, VDO, EV, EGS, MKV, MDV Vo, Vv, Čj, Z, F, CH, Čj
D-9-7-02	– rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	Žák: – rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	Nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě, vznik Československa a jeho hospodářsko politický vývoj, sociální a národnostní problémy. Životní styl.	
D-9-7-03	– charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	Žák: – charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	Mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech, totalitní systémy (komunismus, fašismus, nacismus) Důsledky pro Československo a svět Druhá světová válka (holocaust, situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj, politické, mocenské a ekonomické důsledky války)	
D-9-7-04	– na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	Žák: – na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	Ruské revoluce a Rasputin Mnichov a Protektorát	

D-9-7-05	– zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	Žák: – zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	Nástup totalitních režimů v Evropě: fašismus, nacismus, komunismus (Španělsko, Itálie, Německo, SSSR)	
Rozdělení a integrující se svět				
D-9-8-01	– vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	Žák: – vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	Studená válka (rozdělení světa do vojenských bloků bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků) Vnitřní situace v zemích východního bloku Československo od roku 1945 do r.1989, vznik České republiky Rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět Problémy současnosti Věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje, sport a zábava	OSV, VDO, EGS, MKV, EV, MDV Vo, Vv, Čj, Z, F, Ch,
D-9-8-02	– vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	Žák: – vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce		
D-9-8-03	– posoudí postavení rozvojových zemí	Žák: – posoudí postavení rozvojových zemí		
D-9-8-04	– prokáže základní orientaci v problémech současného světa	Žák: – prokáže základní orientaci v problémech současného světa		

8.7 Výchova k občanství

Výchova k občanství
Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vzdělávací obor (předmět): Výchova k občanství
Charakteristika učiva: Vyučovací předmět seznamuje žáka s rodinnými a mezilidskými vztahy, s hospodářským životem, s činností důležitých politických institucí a s možnostmi zapojení jednotlivce do občanského života, rozvíjí jeho právní vědomí. Učí žáka poznávat sebe samého a osobnost jiných lidí, respektovat a uplatňovat pravidla společenského soužití. Do předmětu je implementována Etická výchova jako doplňující vzdělávací obor. Vzhledem k podobnosti a návaznosti témat byl do Výchovy k občanství v 8. a 9. ročníku implementován tematický okruh vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví Změny v životě člověka a jejich reflexe, Zdraví způsob života a péče o zdraví, Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence. V 8. ročníku je naplňován očekávaný výstup VZ-9-1-13 (uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým). V 9. ročníku je naplňován očekávaný výstup VZ-9-1-01 (respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě), VZ-9-1-11 (respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví), VZ-9-1-12 (respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování), VZ-9-1-14 (vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresii). V rámci volby povolání jsou v 8. a 9. ročníku naplňovány očekávané výstupy ze vzdělávací oblasti Člověk a práce, tematický okruh: Svět práce. Vyučovací předmět je vyučován pouze na 2. stupni (v 6. až 9. ročníku) a má časovou dotaci 6 hodin týdně plus 2 hodiny disponibilitní. Výuka probíhá 6. - 9. ročníku 2 hodiny týdně. Výuka probíhá ve třídách a v terénu s využitím besed a exkurzí.
Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu: <i>Kompetence k učení</i> - vede žáka k vyhledávání a vyhodnocování informací; k práci s různými zdroji informací (internet, tiskoviny, letáky); rozvíjí u žáka vědomosti o světových organizacích, jejich činnost a zapojení ČR aplikuje získané znalosti v reálném životě. <i>Kompetence k řešení problémů</i> - vede žáka ke kritickému myšlení; k rozpoznání problémových situací; hledání příčin a možností řešení problémů; učí se rozhodovat, volit vhodný, efektivní způsob řešení, je schopen ho obhájit; uvědomuje si zodpovědnost za své rozhodnutí. <i>Kompetence komunikativní</i> - vede žáka k výstižnému a srozumitelnému vyjadřování; k vyjadřování vlastních názorů; vyjadřuje vlastní myšlenky a názory formou diskuse, písemného projevu, vlastní prezentace respektuje názory druhých, obhájí svůj názor, vhodně argumentuje na modelových situacích si osvojuje komunikativní dovednosti (způsoby verbální a neverbální komunikace). <i>Kompetence sociální a personální</i> - vede žáka ke spolupráci; k poskytnutí rady a pomoci; k umění požádat o pomoc; k ohleduplnosti; posiluje u žáka prosociální citění; spolupracuje ve skupině, hodnotí svoji práci i práci ostatních; diskutuje nad vznesenými dotazy; respektuje názory druhých, v případě potřeby poskytne pomoc těm, kteří o ni požádají; je si vědom možnosti řešit osobní i školní problémy s výchovnou poradkyní a metodikem prevence. <i>Kompetence občanské</i> - vede žáka k rozvíjení právního vědomí; k uvědomění si svých práv a povinností a jejich dodržování; k respektování kulturních hodnot a přesvědčení jiných lidí; k odmítání násilí; rozvíjí u žáka zájem o kulturní tradice; ekologické, sociální a hospodářské problémy světa. <i>Kompetence pracovní</i> - vede žáka k dodržování pravidel; k zodpovědnému přístupu k činnostem; vede žáky k tomu, aby přistupovali k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot, vede žáky k tomu, aby se orientovali v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápali podstatu, cíl a riziko podnikání, aby rozvíjeli své podnikatelské myšlení.

Kompetence digitální - vede žáky k zapojování se do společnosti a do občanského života prostřednictvím digitálních technologií, vede žáky k rozvíjení a uplatňování odpovědného chování a jednání v digitálním světě, podporuje utváření a rozvíjení etického a právního povědomí pro situace v digitálním prostředí. využívá běžně dostupná digitální zařízení a aplikace.

Vzdělávací oblast:	Člověk a společnost			6. ročník
Vyučovací předmět:	Výchova k občanství			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Výchova k občanství				
VO-9-1-04	– uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	Žák: – si uvědomuje význam společných pravidel a norem ve školním kolektivu – uvědomuje význam vzdělání – iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky a dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně – na příkladech doloží přínos spolupráce při řešení konkrétních úkolů a dosahování cílů ve škole	Naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život Iniciativa a tvořivost – renatalizace, nácvik tvořivosti, prosociální aspekt iniciativy a tvořivosti ve školním prostředí, psychická a fyzická pomoc, ochota ke spolupráci, přátelství	OSV, EGS, VDO, MDV, EV Z, Hv, D, Čj, Inf, Vk
EV-9-1-03	– analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu			
EV-9-1-04	– nahrazuje agresivní a pasivní chování asertivním chováním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva			
VO-9-1-04	– uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	Žák: – zdůvodní roli obecního zastupitelstva pro život v obci – vyjádří vztah k místu, kde žije – se chová šetrně ke kulturním památkám a přírodním objektům	Naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku	MKV, EGS, EV. Čj, Hv, D.

VO-9-1-01	- objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	Žák: - dokáže vysvětlit pojem vlast - diskutuje o kladných a záporných projevech vztahu k vlasti a národu - vysvětlí, kdy a proč se používají státní symboly ČR - uvědomuje si význam úcty k památným místům - umí na příkladech uvést významné osobnosti a zdůvodnit jejich přínos	Naše vlast - pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny	
VO-9-1-02	- rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu			
EV-9-1-05	- rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory		Pozitivní vzory versus pochybné idoly - senzibilace pro rozlišování vzorů, vliv reálných vzorů a vhodné literární prameny	OSV,MDV. Ov, Vk.
Člověk, stát a právo				
VO-9-4-02	- rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	Žák: - uvede příklady činnosti státní správy a samosprávy na úrovni obce - popíše základní funkce složek státní moci	Právní základy státu - státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu Státní správa a samospráva - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly	VDO Z

Vzdělávací oblast:	Člověk a společnost			7. ročník
Vyučovací předmět:	Výchova k občanství			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Člověk, stát a právo				
VO-9-1-03	– kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	Žák: – dokáže vysvětlit obsah pojmu kultura – uvede příklady kulturních institucí a kulturních akcí – rozlišuje fakta, názory a manipulativní prvky v mediálním sdělení	Kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice, kulturní instituce, masová kultura, prostředky komunikace Podpora pozitivního působení televize a médií – nabídka pozitivních zdrojů v médiích, eliminace vlivu agrese, zvládání agrese, rozlišování mezi realitou a pseudorealitou, účinná obrana proti manipulaci médií, média a volný čas	EGS, MKV, EV, MDV, OSV. Čj, Inf.
VO-9-1-05	– objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoj k menšinám.			
EV-9-1-05	– rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory			
VO-9-1-04	– uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	Žák: – popíše situace ohrožení a nouze, kdy je potřeba pomáhat druhým – popíše projevy lidské solidarity – navrhne, jak může konkrétně pomoci lidem v nouzi, v případě ohrožení nebo při obraně státu	Lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné ostavení mužů a žen, lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti Vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských	OSV, MKV. Vk

VO-9-1-05	- objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	Žák: - uplatňuje zásady společenského chování v různých životních situacích - na příkladech objasní asertivní, pasivní a agresivní chování	vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti Zásady lidského soužití - morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování	
VO-9-1-06	- rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	- navrhne, jak efektivně a nenásilně řešit neshody nebo konflikty - objasní důsledky lidské nesnášenlivosti a navrhne, jak čelit projevům lidské nesnášenlivosti - projevuje respekt ke kulturním rozmanitostem a k právům druhých - na příkladech objasní výhody spolupráce		
EV-9-1-07	- je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	Žák: - na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomoc	Iniciativa ve ztížených podmínkách - pozitivní formulace problému, pomoc anonymnímu člověku, veřejná osobní angažovanost	OSV,MKV
EV-9-1-06	- spolupracuje v obtížných sociálních situacích			
EV-9-1-01	- komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	Žák: - volí vhodný způsob komunikace	Otevřená komunikace - úroveň komunikace, zásady verbální komunikace, komunikační chyby, dialog, komunikace ve ztížených podmínkách	OSV Vk
EV-9-1-10	- aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy			

EV-9-1-04	– nahrazuje agresivní a pasivní chování asertivním chováním, neagresivním způsobem		Aktivní naslouchání – cíle, výhody, zásady, způsob a nácvik aktivního naslouchání Obrana před manipulací – asertivní techniky (manipulace, vysvětlení a nácvik jednotlivých asertivních technik).	
EV-9-1-08	– analyzuje etické aspekty různých životních situací	Žák: – rozumí pojmu hodnota a stanoví si žebříček hodnot	Etické hodnoty – zdroje techniky, osobní odpovědnost, smysl života, aplikace mravních zásad a hodnoty, ctnosti, svědomí a jeho rozvoj, profesní etika	
Člověk, stát a hospodářství				
VO-9-3-01	– rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	Žák: – na konkrétních příkladech uvede různé druhy vlastnictví – diskutuje o různých možnostech ochrany vlastnictví	Majetek, vlastnictví – formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana, hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví Hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing, rozpočet státu	OSV, MDV. M, Inf.
VO-9-3-02	– sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zvaží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti	Žák: – uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti – vysvětlí zásady hospodárnosti na jednoduchém rozpočtu domácnosti – uvede příklady příjmů a výdajů obecního a státního rozpočtu		
VO-9-3-07	– rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, – uvede příklady dávek a příspěvků			

	ze státního rozpočtu			
VO-9-3-03	– na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení	Žák: – na příkladech objasní možnosti hotovostního a bezhotovostního placení	Peníze – hotovostní, bezhotovostní platební styk	

Vzdělávací oblast:	Člověk a společnost			8. ročník
Vyučovací předmět:	Výchova k občanství			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Člověk a jedinec				
VO-9-2-01	objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	Žák: - vnímá vliv prožitých událostí na formování osobnosti - uvědomuje si význam motivace - objasní vliv svých osobních vlastností na spolupráci a vlastní práci - uvede, proč je vůle důležitá při dosahování cílů a překonávání překážek	Podobnost a odlišnost lidí projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání, osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter, vrozené předpoklady, osobní potenciál	OSV, MKV, MDV Čj, P, Inf, Vk, Ch
VO-9-2-02	posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek		Vnitřní svět člověka vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení, stereotypy v posuzování druhých lidí	
VO-9-2-03	kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání		Osobní rozvoj životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna, význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	
VO-9-2-04	popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru			

EV-9-1-02	– respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí	Žák: – ve styku s vrstevníky preferuje pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy	Já - potenciální vzor pro druhé – smysl a cíl mého života, postoje, zodpovědný život, mé schopnosti a společnost, zdravý způsob života, autonomie a konformita lidských práv, svoboda a rovnost, potenciality člověka, pozitivní hodnocení druhých v obtížných situacích, občanská zralost Jedinečnost a identita člověka – rozvoj sebevědomí, hodnotová orientace, rozvoj sebeovládání a morálního úsudku, selfmanagement, úvahy nad mravními zásadami, radost a optimismus v životě	
EV-9-1-03	– analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu			
EV-9-1-09	– se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů			
VZ-9-1-13	– uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	Žák: – vysvětlí princip vzniku závislosti látkové i nelátkové (fyzická, psychická a sociální závislost)	Auto-destruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní – situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu) – rizikové skupiny populace, vlivy na vznik závislostí, sociální dovednosti a způsoby odmítání návykových látek, návykové látky a trestná činnost, služby odborné pomoci, první pomoc při otravě alkoholem a jinými návykovými látkami)	
EV-9-1-04	– nahrazuje agresivní a pasivní chování asertivním chováním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva	Žák: – dokáže popsat znaky asertivního chování – zvládá asertivní techniky,	Asertivní chování – přijatelný kompromis, konstruktivní kritika, přijetí pochvaly, požádání o laskavost, stížnost, otázka po důvodu,	

		neagresivním způsobem obhajuje svá práva – žák v modelové situaci předvede vhodné způsoby odmítnutí nabízené návykové látky	realizace svých práv, – řešení konfliktu Obrana před manipulací – asertivní techniky – manipulace, vysvětlení a nácvik jednotlivých asertivních technik)	
EV-9-1-02	– respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí	Žák: – respektuje postoje a názory druhých	Duchovní rozměr člověka – obrana proti sektám, tolerance k lidem s jiným světovým názorem, informace o různých světových názorech	
Člověk, stát a právo				
VO-9-4-05	– přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	Žák: – uvede příklady základních lidských práv – diskutuje o ochraně základních práv a svobod	Lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech, poškozování lidských práv, šikana, diskriminace	
EV-9-1-02	– respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí	Žák: – objasní pojmy: empatie, takt	Úcta k lidské osobě – lidská práva, zdroje lidských práv, svoboda, rovnost, potenciality člověka, pozitivní hodnocení druhých v obtížných situacích, občanská zralost	
VO-9-4-08	– dodržuje právní ustanovení	Žák: – dokáže vysvětlit rozdíl mezi – právními a morálními normami – diskutuje o důsledcích porušování právních ustanovení – vyjmenuje orgány právní ochrany občanů – uvede příklad spolupráce orgánů právní ochrany	– orgány právní ochrany občanů, soustava soudů, právní norma, předpis, publikování právních předpisů)	
VO-9-4-09	– rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů			

VO-9-4-02	– rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	Žák: – vyjmenuje orgány zákonodárné moci ČR a popíše jejich činnost – vyjmenuje orgány výkonné moci ČR a popíše jejich činnost – vyjmenuje orgány soudní moci ČR a popíše jejich činnost	Právní základy státu – Ústava ČR, složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu)	VDO, MDV D, Vk,
VO-9-4-10	– rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	Žák: – vysvětlí, co je protiprávní jednání, co je přestupek a co je trestný čin	Protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání, včetně korupce, trestní postižitelnost, porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví	
VO-9-4-11	– diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání			
VO-9-4-05	– přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	Žák: – dokáže vysvětlit pojmy: právní vztah, právní odpověď – rozlišuje účastníky právních vztahů	Právo v každodenním životě – důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající, základní práva spotřebitele; styk s úřady	
VO-9-4-06	– objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství			
VO-9-4-07	– uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy osobní přeprava, koupě, zhotovení, oprava, úprava či pronájem věci			

Svět práce (implementace Člověk a svět práce)				
ČSP-9-8-02	posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	Žák: - uvědomuje si význam motivace při dosahování stanovených cílů - objasní vliv svých osobních vlastností na volbu profesní orientace - uvede, proč je vůle důležitá při dosahování cílů a překonávání překážek	Volba profesní orientace základní principy sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace	OSV Pč

Vzdělávací oblast:	Člověk a společnost			9. ročník
Vyučovací předmět:	Výchova k občanství			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Člověk ve společnosti				
VO-9-1-04	uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	Žák: navrhne, jak efektivně a nenásilně řešit neshody nebo konflikty	Vztahy mezi lidmi osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivost	
VO-9-1-06	rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá a aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti			
VZ-9-1-01	respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	Žák: - uplatňuje zásady slušného chování - uplatňuje respekt k opačnému i stejnému		

		pohlaví		
VZ-9-1-11	– respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	Žák: – uplatňuje zásady slušného chování – uplatňuje respekt k opačnému i stejnému pohlaví	Vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství	OSV, MKV Vk, P
VZ-9-1-12	– respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování			
VZ-9-1-14	– vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	Žák: – vyhodnotí možný manipulativní vliv vrstevníků – uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi – uplatňuje osvojené modely chování v situacích šikanování, týrání a sexuálního zneužívání – zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí	Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí, formy sexuálního zneužívání dětí, kriminalita mládeže, komunikace se službami odborné pomoci	
Člověk jako jedinec				
VO-9-2-01	– objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	Žák: – popíše své životní cíle a plány – uvědomí si význam motivace pro životní kroky	Osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	
VO-9-2-02	– posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních			

	i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek			
VO-9-2-03	– kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání			
VO-9-2-04	– popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru			
VZ-9-1-09	– projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	Žák: – zhodnotí hlavní faktory ovlivňující jeho zdraví a zdravý vývoj	Dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny	
VZ-9-1-08	– uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	Žák: – uvede způsoby šíření pohlavně přenosných nemocí – uplatňuje základní opatření při prevenci nákazy i šíření přenosných nemocí	Ochrana před přenosnými chorobami – cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy přenosné krví sexuálním kontaktem	
VZ-9-1-11	– respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	Žák: – uvede příklady, jak vhodně reagovat na změny v psycho-sociální oblasti v období dospívání – vyhodnotí možná rizika předčasného pohlavního styku v dospívání pro	Sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých, poruchy pohlavní identity	

VZ-9-1-12	– respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	tělesné zdraví, pro psychické zdraví, pro sociální rozměr zdraví – popíše souvislost mezi reprodukčním chováním, věrným vztahem, manželstvím, partnerstvím a možnou životní perspektivou		
EV-9-1-02	– respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí	Žák: – rozliší, které chování odpovídá a které překračuje sexuální normu (z hlediska věku, zdraví, práva, etiky, morálky, sociokulturního prostředí aj.)	Sexuální zdraví – sexuální identita, sexuální dospívání, plánované rodičovství, nezralé rodičovství, promiskuita, antikoncepce	
EV-9-1-08	– analyzuje etické aspekty různých životních situací			
EV-9-1-09	– se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů			
EV-9-1-10	– aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy			
Člověk, svět a hospodářství				
VO-9-3-07	– rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých – oblastí stát směřuje své výdaje, – uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu	Žák: – uvede příklady příjmů a výdajů státního rozpočtu – uvede příklady situací, ve kterých mohou občané žádat o dávky a příspěvky ze státního rozpočtu	Hospodaření – rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní)	
VO-9-3-03	– na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich	Žák: – na příkladech objasní možnosti hotovostního a bezhotovostního placení – diskutuje o výhodách a	Peníze – formy placení	

	omezení	rizicích různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení		OSV, EGS, EV Z, M
VO-9-3-04	– vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	Žák: – popíše funkce banky a uvede příklady jejich služeb – uvede příklady pojištění pro konkrétní rizikové situace – uvede příklady úspor, investic a spotřeby při nakládání s volnými finančními prostředky	Banky a jejich služby – aktivní pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků	
VO-9-3-05	– uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu			
VO-9-3-06	– na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	Žák: – objasní princip nabídky a poptávky – na příkladu vysvětlí, jak nabídka a poptávka ovlivňuje cenu – na příkladu vysvětlí, jak se stanovuje cena na základě nákladů a z čeho se skládá – na příkladu vysvětlí, co je inflace a jaký je její vliv na reálnou hodnotu peněz	Principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh, tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu	
EV-9-1-08	– analyzuje etické aspekty různých životních situací	Žák: – rozumí pojmu hodnota a uvažuje o rozumném nakládání s penězi	Ekonomické hodnoty – zájem o otázky národního hospodářství, vztah mezi ekonomikou a etikou, peníze jako prostředek nebo cíl, rozvíjení ekonomických ctností - šetrnost, podnikavost	
Člověk, svět a právo				
VO-9-4-01	– rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	Žák: – uvede příklad unitárního státu a federace, popíše a porovná jejich základní	Právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu, obrana státu	

		znaky - vlastními slovy vyjádří rozdíl mezi monarchií a republikou - na příkladu uvede povinnosti občana při obraně státu		OSV,VDO, MDV. D
VO-9-4-03	- objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	Žák: - uvede příklady demokratického způsobu řízení státu v každodenním životě - vlastními slovy vyjádří význam voleb do zastupitelstev - vlastními slovy objasní, proč je důležité účastnit se voleb	Principy demokracie - znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu, význam politického pluralismu, význam a formy voleb do zastupitelstev	
VO-9-4-04	- vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů			
Mezinárodní vztahy, globální svět				
VO-9-5-01	- popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	Žák: - uvede příklady svobody pohybu osob, zboží, práce, kapitálu v EU - uvede příklady situací, ve kterých může občan EU uplatňovat svá práva	Evropská integrace - podstata, význam, výhody, Evropská unie a ČR	Z, D, P EGS,EV
VO-9-5-02	- uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky	Žák: - uvede příklady projevů globalizace - diskutuje o kladech a záporech globalizace - diskutuje o hlavních příčinách a možných důsledcích globálních	Globalizace - projevy, významné globální problémy	OSV,EV
VO-9-5-03	- objasní souvislosti globálních a lokálních problémů			

		problémů – popíše, jak se některé globální problémy projevují v jeho okolí – uvede příklady mezinárodního terorismu – uvede situace, ve kterých se Armáda ČR podílí na národní a mezinárodní obraně		
EV-9-1-08	– analyzuje etické aspekty různých životních situací	Žák: – zodpovědně přistupuje k přírodě a životnímu prostředí – diskutuje o formách prosociálního chování vzhledem k zemím třetího světa – diskutuje o formách prosociálního chování v multikulturním prostředí	Ochrana přírody a životního prostředí – úcta k životu ve všech jeho formách, citový vztah člověka k přírodě, vnímání krásy a mnohotvárnosti přírody zodpovědnost za životní prostředí Uplatnění komplexní prosociálnosti – bída světa, informovanost o situaci zemí třetího světa, vztah k menšinám, využití prosociálnosti v multikulturní společnosti, pozitivní vztah k diverzitám	
Svět práce (implementace Člověk a svět práce)				
ČSP-9-8-03	– využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	Žák: – se orientuje v informačních zdrojích ohledně volby povolání – se orientuje v poradenských službách ohledně volby povolání	Volba profesní orientace – informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb	
ČSP-9-8-01	– orientuje se v pracovních činnostech vybraných profes	– žák: – se orientuje v pracovní	Trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť,	

ČSP-9-8-04	– prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	– naplní vybraných profesí – diskutuje o příležitostech na trhu práce	pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce	
ČSP-9-8-01	– orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	Žák: – se orientuje v přehledu studijních oborů	Možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby	
ČSP-9-8-03	– využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	– prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce – orientuje v nabídce pracovních míst v regionu – má přehled o službách úřadu práce – umí vyhledat informace v zákoníku práce	Zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	
ČSP-9-8-01	– orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	Žák: – vytvoří na základě předložených zásad podnikatelský záměr – se orientuje v základních formách podnikání	Podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání	

8.8 Člověk a příroda – Fyzika

Fyzika	
Vzdělávací oblast: Člověk a příroda	
Vzdělávací obor (předmět): Fyzika	
Charakteristika učiva:	
Vyučovací předmět seznamuje žáka s fyzikálními jevy, s jejich poznáváním prostřednictvím pozorování, měření a experimentování. Vede žáka k využívání fyzikálních veličin a známých vztahů při řešení praktických problémů z běžného života. Vyučovací předmět je vyučován pouze na 2. stupni (v 6. až 9. ročníku) a má časovou dotaci 7 hodin týdně. V 6., 7., a 9. ročníku po dvou hodinách týdně, v 8. ročníku 1 hodina týdně. Výuka probíhá ve třídách a v krajině s využitím poznávání a pozorování jevů.	
Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu:	
<i>Kompetence k učení</i> - vedeme žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací, zařazujeme metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci sami, žáci jsou směřováni k nalézání souvislostí a praktického využití zkoumaných jevů, ukazujeme žákům, jak mají formulovat hypotézy a jak mají ověřovat jejich pravdivost pokusem či pozorováním, vedeme žáky k používání odborných termínů, znaků a symbolů, učitel společně s žáky formuluje cíl činnosti (úkol), žáci jsou vedeni k autoevaluaci, umožňujeme žákům reflektovat (hodnotit) úspěšnost dosažení cíle, umožňujeme žákům spoluutvářet kritéria hodnocení, studijní materiály a zdroje jsou ve výuce žákům dostupné, jsou v dostatečném počtu. <i>Kompetence k řešení problémů</i> - zadáváme takové úkoly, při kterých žáci využívají základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu pro řešení, vyhodnocení získaných dat, žákům je umožněno řešit problém ve skupinách s možností konzultace, jsou zadávány úkoly, při jejichž plnění žáci spolupracují, vedeme žáky k vyhledávání potřebných informací z různých zdrojů, vedeme žáky k promýšlení různých variant řešení problému. <i>Kompetence komunikativní</i> - ve výuce je kladen důraz na porozumění různým typům textů, záznamů, obrazových materiálů, schémat a symbolů, vedeme žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému písemnému i ústnímu projevu, v němž jsou myšlenky formulovány v logickém sledu, práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, umění uvádět argumenty a obhájit vlastní názor, vybízíme žáky, aby kladli dotazy k diskutovanému tématu, zajímáme se o názory, náměty a zkušenosti žáků, důraz je kladen na adekvátní vystupování při diskuzi. <i>Kompetence sociální a personální</i> - orientujeme se na skupinovou práci, spolupráci ve třídě a vzájemnou pomoc, navozujeme situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků a pocitu zodpovědnosti, žáci jsou vedeni ke spoluvytváření pravidel práce v týmu a utváření příjemné a tvůrčí atmosféry. <i>Kompetence občanské</i> - žáci jsou vedeni k chápání základních ekologických souvislostí a k šetrnému využívání energií i k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů a upřednostňování obnovitelných zdrojů v budoucím životě, je kladen důraz na zodpovědné chování v krizových situacích a znalost poskytnutí účinné pomoci v situacích ohrožujících život a zdraví člověka reflektujeme ve výuce společenské i přírodní dění. <i>Kompetence pracovní</i> - vedeme žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s přístroji, zařízením a vybavením, vyžadujeme dokončení práce v dohodnuté kvalitě a termínech - žáci jsou vedeni k plánování úkolů a postupů, vedeme žáky k účasti na hodnocení vlastní práce, podporujeme žáky v jejich hlubším zájmu o předmět s ohledem na možné budoucí profesní zaměření. <i>Kompetence digitální</i> - vedeme žáky k využívání digitálních technologií při pozorování fyzikálních jevů, podporujeme využívání digitálních technologií při měření a zpracování naměřených dat, vedeme žáky k využívání digitálních záznamů experimentů a vizuálních simulací k popisu a vysvětlení fyzikálních jevů, učíme žáky k rutinním výpočtům efektivně využívat elektronické kalkulátory, učíme žáky řešit problémy sběrem a tříděním dat z otevřených zdrojů, vedeme žáky k tomu, aby při týmové práci, při řešení problémů a při diskuzi o výsledcích úloh používali efektivně digitální komunikační prostředky, volili k tomu vhodné nástroje (zejména při distančním vzdělávání), vedeme žáky k tomu, aby své vytvořené nebo získané výukové materiály a záznamy o použitých zdrojích ukládali do svého elektronického portfolia k dalšímu využití při vzdělávání.	

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda			6. ročník
Vyučovací předmět:	Fyzika			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Látky a tělesa				
F-9-1-01	změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	Žák: - rozlišuje látku a těleso, dovede uvést příklady látek a těles popíše rozdíl mezi látkou pevnou, kapalnou a plynnou a vlastnosti, kterými se od sebe liší - ovládá značky a jednotky základních veličin vyjádří hodnotu veličiny a přiřadí jednotku - změří délku tělesa, výsledek zapíše a vyjádří v různých jednotkách - změří hmotnost pevných a kapalných těles a výsledek zapíše ve vhodné jednotce - změří objem kapalného a pevného tělesa pomocí odměrného válce a zapíše výsledek - změří teplotu pomocí teploměru - změří časový úsek pomocí stopky a orientuje se na ciferníku hodin	Měřené veličiny délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas	

F-9-1-02	– uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	Žák: – používá pojem atom, molekula, iont má představu o tom, z čeho se skládá atom – objasní Brownův pohyb vysvětlí pojem difúze	Skupenství látek (souvinnost) Skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difúze	Ch, Př, Pč, Tv OSV
F-9-1-03	– předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	Žák: – předpoví, zda se délka či objem tělesa při změně teploty zvětší nebo zmenší – doloží změnu objemu nebo délky tělesa experimentem nebo jeho videozáznamem, uvede vlastní příklady uplatnění změn délky a objemu těles při změně teploty v praxi, své příklady doloží a doplní videozáznamy a informacemi, které najde v otevřených zdrojích	Roztažnost těles a látek. Teplotní změna délky, objemu těles	
F-9-1-04	– využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	Žák: – určí hustotu látky měřením a výpočtem – zjistí hustotu látky v tabulkách – vypočítá hmotnost tělesa z jeho objemu a hustoty	Hustota	

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda			7. ročník
Vyučovací předmět:	Fyzika			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Pohyb těles, síly				
F-9-2-01	rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	Žák: - vysvětlí na příkladech relativnost pohybu vůči různým tělesům - rozpozná na příkladech z praxe různé druhy pohybu - má představu o jednotkách rychlosti - velikost rychlosti v dané jednotce vyjádří jinou jednotkou rychlosti	Klid a pohyb tělesa pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný, pohyb přímočarý a křivočarý	M, Tv, Z OSV
F-9-2-02	využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	Žák: - vypočítá rychlost a dráhu rovnoměrného pohybu těles - ze zadaných veličin - porozumí obsahu grafu závislosti rychlosti a dráhy na čase - vypočte průměrnou rychlost pohybu z daných údajů	Rychlost rovnoměrného pohybu - dráha rovnoměrného pohybu - průměrná rychlost	
F-9-2-03	určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	Žák: určí (úvahou i měřením), jakou silou působí Země na těleso dané hmotnosti, k měření použije siloměr a	Síla, skládání sil - vzájemné působení těles - gravitační síla a gravitační pole-přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa	

		- digitální váhy - rozeznává jednotlivé druhy sil - vypočítá a graficky znázorní velikost a směr výslednice dvou sil stejných či opačných směrů - určí rovnováhu sil - experimentálně stanoví těžiště jednoduchého tělesa, tj. působíště gravitační síly	- znázornění síly - výslednice dvou sil stejných a opačných směrů - těžiště tělesa Deformační účinky síly, tření - tlaková síla, tlak-vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na níž síla působí - třecí síla-smykové tření - třecí síly v praxi	D OSV, EV
Mechanické vlastnosti tekutin				
F-9-3-01	využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	Žák: - vysvětlí funkci jednoduchého hydraulického zařízení - vypočítá velikost hydrostatického tlaku aplikuje vzorce $F = Sh \rho g$ při řešení jednoduchých úloh pomocí Pascalova zákona - vysvětlí princip plování těles určí vztlakovou sílu na těleso v atmosféře	Pascalův zákon - hydraulická zařízení - hydrostatický tlak-souvislost mezi hydraulickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny Archimédův zákon - vztlaková síla - potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách - atmosférický tlak-souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře	D OSV

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda			8. ročník
Vyučovací předmět:	Fyzika			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Energie				
F-9-4-01	využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	Žák: - rozhodne, zda se koná práce - vypočte práci, je-li dána síla a dráha, po které síla působí - určí výkon z práce a času	Práce, výkon	Tv, Z, Př, Ch OSV, EV
F-9-4-02	zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	Žák: - aplikuje zákon zachování energie při jejich vzájemných přeměnách - určí alternativní zdroje energie diskutuje o výhodách alternativních zdrojů a nevýhodách klasických zdrojů	Formy energie - pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením Přeměny skupenství - tání a tuhnutí, vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	Tv, Z, Př, Ch OSV, EV
Zvukové děje				
F-9-5-01	rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	Žák: rozliší zvukový rozruch a tón určí podmínky šíření zvuku a odrazu zvuku	Vlastnosti zvuku látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na	

		vysvětlí vznik ozvěny	překážce, ozvěna; pohlcování zvuku	Př, Hv OSV, EV – základní podmínky života
F-9-5-02	– posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	Žák: – určí práh slyšitelnosti a hranici nebezpečnosti zvuku na zdraví člověka i prostředky ochrany sluchu		

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda			9. ročník
Vyučovací předmět:	Fyzika			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Elektromagnetické a světelné děje				
F-9-6-01	– sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	Žák: – nakreslí schéma jednoduchého elektrického obvodu podle schématu – sestaví jednoduchý elektrický obvod	Elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač	Pč OSV – osobnostní rozvoj - rozvoj schopností poznávání EV – základní podmínky života
F-9-6-02	– rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	Žák: – vyjmenuje zdroje napětí – vyjmenuje zdroje stejnosměrného proudu – vysvětlí vznik střídavého proudu – ampérmetrem změří velikost proudu – voltmetrem změří velikost napětí		
F-9-6-03	– rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	Žák: – charakterizuje vodiče a izolanty elektrického	Tepelné účinky elektrického proudu	Pč EV

		proudu - analyzuje vlastnosti polovodičů, vysvětlí použití polovodičů		
F-9-6-04	- využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	Žák: - z naměřených hodnot elektrického proudu a napětí vypočítá elektrický odpor aplikuje Ohmův zákon v úlohách - vysvětlí vlastnost cívky s proudem - určí podmínky vzniku indukovaného napětí	Elektrický proud Elektrické napětí Elektrické a magnetické pole - elektrická a magnetická síla - elektrický náboj Stejnoseměrný elektromotor Transformátor Bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními	Ch, M, Z, EV
F-9-6-05	- využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh	Žák: - stanoví podmínky a vlastnosti odrazu světla - charakterizuje optická prostředí - vysvětlí a na příkladech aplikuje zákon odrazu světla	Vlastnosti světla - zdroje světla	Ch, M, Z EV
F-9-6-06	- rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	Žák: - určí podmínky lomu světla od kolmice a ke kolmici - vysvětlí vznik úplného odrazu světla - vyjmenuje druhy čoček a možnosti zobrazení jednotlivými druhy čoček	Rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích Zatmění Slunce a Měsíce - zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně) Zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně) Rozklad bílého světla hranolem	

Vesmír				
F-9-7-01	– objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	Žák: – rozliší planety zemského typu a velké planety zdůvodní pohyb planet a jejich měsíců – vysvětlí rozdíl mezi hvězdou a planetou charakterizuje měsíce	Sluneční soustava a její hlavní složky, měsíční fáze	Z OSV – morální rozvoj - řešení problémů a rozhodovací dovednosti

8.9 Člověk a příroda – Chemie

Chemie	
Vzdělávací oblast: Člověk a příroda	
Vzdělávací obor (předmět): Chemie	
Charakteristika učiva: Vyučovací předmět seznamuje žáka se základními pojmy v návaznosti na odvození jednoduchého vzorce a názvu organické a anorganické sloučeniny. Žák poznává a pojmenovává chemické procesy a děje probíhající v lidském těle a v přírodě, které ovlivňují život člověka a životní prostředí. Získané vědomosti uplatňuje při navrhování možných řešení. Vyučovací předmět je vyučován pouze na 2. stupni (v 8. a 9. ročníku) a má časovou dotaci 1 hodiny týdně. Výuka probíhá ve třídách a v terénu s využitím poznávání a pozorování jevů.	
Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu: <i>Kompetence k učení</i> - rozvíjíme u žáků schopnost plánovat, organizovat a řídit vlastní učení, učíme žáky vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívat v procesu učení a praktickém životě, učíme žáky operovat s obecně užívanými termíny, uvádět věci do souvislostí, propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytvářet komplexnější pohled na přírodní jevy, vedeme žáky ke zhodnocení výsledků svého učení, učíme je prezentovat a diskutovat o nich. <i>Kompetence k řešení problémů</i> - zadáváme úkoly, při jejichž řešení musí žáci vyhledávat informace vhodné k řešení problému, hledat nejvhodnější postupy, využívat získané vědomosti k řešení praktických úkolů, vedeme žáky k aplikaci osvědčených postupů při řešení obdobných nebo nových problémových situací. <i>Kompetence komunikativní</i> - učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu, rozvíjíme u žáků schopnost porozumět různým typům textů, záznamů, obrazových materiálů, schémat, grafů, používat chemický jazyk – značky, vzorce, rovnice, umožňujeme žákům využívat informační a komunikační prostředky pro účinnou komunikaci a pro prezentaci výsledků své práce. <i>Kompetence sociální a personální</i> - vedeme žáky k účinné spolupráci ve skupině, vyzýváme žáky k utváření příjemné, pracovní atmosféry v týmu, chápání potřeby efektivně spolupracovat s ostatními. <i>Kompetence občanské</i> - podporujeme u žáků dovednost chápat základní ekologické souvislosti, preferovat co nejefektivnější využívání přírodních zdrojů s důrazem na ochranu životního prostředí, využívání druhotných surovin a obnovitelných zdrojů energie, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí, motivujeme žáky k zapojení se do aktivit směřujících k ochraně zdraví svého i zdraví ostatních lidí. <i>Kompetence pracovní</i> - učíme žáky bezpečně používat chemikálie a pomůcky, dodržovat pravidla bezpečné práce, vedeme žáky k zohledňování hlediska ochrany zdraví i materiálních hodnot v praktických činnostech, zařazujeme do výuky aktivity nutící žáka využívat znalosti a dovednosti v zájmu své přípravy na budoucnost. <i>Kompetence digitální</i> - vedeme žáky k volbě vhodných digitálních technologií při sběru dat o zkoumaných vlastnostech látek a chemických jevech a informací v elektronických zdrojích, klademe důraz na srovnávání výhod a možností využití jednotlivých technologií, podporujeme rozvoj dovednosti žáků porovnat získané informace s dalšími zdroji a kriticky vyhodnocovat relevantní digitální data, bezpečně a přehledně uchovávat získaná data a informace ve vytvořených archivech a třídit je tak, aby je v budoucnu dokázali při dalším učení využít, vedeme žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při plánování, sestavování a provádění chemického experimentu, učíme žáky sdělovat a sdílet s ostatními žáky prostřednictvím různých digitálních technologií průběh a výsledky vlastní či pozorované experimentální činnosti a volit vhodné komunikační prostředky, zařazujeme do výuky práci s grafickými programy, aplikacemi a webovými stránkami umožňujícími pozorovat obtížně realizovatelné chemické pokusy, nabízíme žákům možnost volby vhodných programů a aplikací při řešení zadaného problému, vedeme žáky k řešení problémů pomocí vizualizací a animací chemických procesů a jevů, klademe důraz na dodržování základních pravidel bezpečnosti práce a ochrany zdraví při používání digitálních technologií při experimentální činnosti.	

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda			8. ročník
Vyučovací předmět:	Chemie			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Pozorování, pokus a bezpečnost práce				
CH-9-1-01	určí společné a rozdílné vlastnosti látek	Žák: - popíše vlastnosti látek a vyjádří je hodnotami veličin - uvede příklad chemického děje - zjišťuje vlastnosti látek pozorováním, experimentem, výpočtem	Vlastnosti látek hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek	F OSV EV
CH-9-1-02	pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	Žák: zná základní pravidla bezpečnosti při práci s chemickými látkami, chemických sklem a náradím	Zásady bezpečné práce - ve školní pracovně i v běžném životě Nebezpečné látky a přípravky - H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam	
Směsi				
CH-9-2-01	rozlišuje směsi a chemické látky	Žák: - uvede příklady směsí z běžného života - vysvětlí rozdíl mezi směsí stejnorodou a různorodou a dokáže uvést příklad	Směsi - různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; - koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; oddělování složek směsí - usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace	

CH-9-2-02	vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	- správně používá pojmy složky roztoku, rozpouštěná látka, koncentrovanější, zředěnější roztok, nasycený a nenasycený roztok - spočítá zastoupení jednotlivých složek roztoku, vypočítá hmotnostní zlomek a určí koncentraci rozpuštěné látky v roztoku	Hmotnostní zlomek, koncentrace roztoku, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok	M – procenta EV – základní podmínky života
CH-9-2-03	navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsi o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	Žák: - navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení - uvede příklady oddělování složek v praxi	Metody oddělování složek směsí	
CH-9-2-04	rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	Žák: - Koloběh vody v přírodě - vysvětlí rozdíl mezi vodou pitnou, užitkovou, odpadní a destilovanou a jmenuje příklad jejich využití - popíše úpravu pitné vody v úpravárnách vody - popíše složení vzduchu - uvede příklady, jak lze v nejbližším okolí omezovat znečišťování vody a vzduchu	Voda - destilovaná, pitná odpadní; výroba pitné vody; čistota vody Vzduch - složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva	
Částicové složení látek a chemické prvky				
CH-9-3-01	používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech	Žák: - používá pojmy atom, molekula, prvek, sloučenina ve správných souvislostech - slovně popíše složení atomu	Částicové složení látek molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony	

		a vznik iontů – používá názvy a značky nejznámějších prvků – dokáže zapsat molekuly chemickou značkou, případně vzorcem	Prvky – názvy a značky vybraných prvků Chemické sloučeniny – chemická vazba	F - složení atomu EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí
CH-9-3-02	– orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	Žák: – vyhledá v tabulkách protonové číslo prvku a vysvětlí jeho význam – rozliší periody a skupiny PSP – popíše hlavní rozdíly mezi kovy a nekovy – uvede příklady praktického použití významných kovů a nekovů	Vlastnosti a použití vybraných prvků – skupiny a periody v periodické soustavě prvků, protonové číslo	
Chemická reakce				
CH-9-4-01	– rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, zhodnotí jejich využívání	Žák: – rozliší výchozí látky a produkty – zapíše jednoduchými chemickými rovnicemi vybrané chemické reakce – využije zákona zachování hmotnosti k vyčíslení jednoduchých chemických rovnic – umí vypočítat látkové množství a molární hmotnost látek	Chemická reakce – chemická rovnice, zákon zachování hmotnosti, látkové množství, molární hmotnost	M - trojčlenka
CH-9-4-02	– aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	Žák: – aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících rychlost chemické reakce v	Faktory ovlivňující rychlost chemické reakce – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza	

		praxi		
Anorganické sloučeniny				
CH-9-5-01	– porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	Žák: – zapíše z názvů vzorce halogenidů, oxidů a naopak ze vzorců jejich názvy – popíše vlastnosti a použití vybraných dvouprvkových sloučenin a posoudí vliv těchto látek na životní prostředí – vysvětlí pojem skleníkový efekt, uvede jeho příčinu a důsledky	Oxidy – oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů Halogenidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů	Př, Z EV, OSV
CH-9-5-02	– orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	Žák: – rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů – orientuje se na stupnici pH a změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem – uvede příklady uplatnění neutralizace v praxi	Kyselost a zásaditost roztoků, neutralizace	

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda			9. ročník
Vyučovací předmět:	Chemie			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Chemické reakce				
CH-9-4-01	rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání	Žák: - definuje redoxní reakci, oxidaci a redukci - umí doplnit do rovnici redoxní reakce - definuje elektrolýzu, podmínky elektrolýzy - vyjmenuje příklady průmyslového užití elektrolýzy - popíše princip redoxních reakcí v galvanickém článku jako zdroji elektrického proudu - vysvětlí rozdíl mezi suchým článkem a akumulátorem - definuje pojem koroze - uvede způsoby ochrany povrchů kovů před korozí	Klasifikace chemických reakcí - redoxní reakce Chemie a elektřina - výroba elektrického proudu chemickou cestou Koroze	F, Pč OSV
Organické sloučeniny				
CH-9-6-01	rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	Žák: rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich vzorce, vlastnosti a použití	Uhlovodíky příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků	

CH-9-6-02	– zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	Žák: – uvede příklady průmyslového zpracování ropy a zemního plynu – uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv, popíše jejich vlastnosti a použití – posoudí vliv spalování různých paliv na životní prostředí – rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	Paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva	Př, Z EV OSV
CH-9-6-03	– rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	Žák: – orientuje se v základních derivátech uhlovodíků a umí je zařadit do systému – uvede vlastnosti a použití v praxi významných derivátů uhlovodíků	Deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin	
CH-9-6-04	– uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	Žák: – rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy a vitamíny – uvede příklady zdrojů těchto látek pro člověka – uvede význam tuků, bílkovin, sacharidů a vitamínů pro lidský organismus	Přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	
Chemie a společnost				
CH-9-7-01	– zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	Žák: – doloží na příkladech význam chemických výrob pro člověka	Chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze.	

		- na konkrétních příkladech doloží, jak dochází ke znečišťování životního prostředí		Z, Př EV
CH-9-7-02	- aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	Žák: - rozpozná označení hořlavých látek - uvede, jak postupovat při vzniku požáru	Hořlaviny, význam tříd nebezpečnosti - hašení, hasicí prostředky	
CH-9-7-03	- orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	Žák: - ví, jak bezpečně zacházet s chemickými látkami používanými v domácnosti - uvede příklady, jak člověk zneužívá některé látky - dovede vysvětlit, proč se dnešní člověk bez chemických produktů neobejde - dokáže popsat vlastnosti a využití některých plastů a syntetických vláken - dokáže vysvětlit, co jsou léčiva - jmenuje prostředky používané pro udržení čistoty v domácnosti - jmenuje chemické přípravky, které se používají v zemědělství	Tepelně zpracovávané materiály - cement, vápno, sádra, keramika - Plasty a syntetická vlákna-vlastnosti, použití, likvidace - Průmyslová hnojiva - Detergenty, pesticidy, insekticidy - Léčiva a návykové látky	

8.10 Člověk a příroda – Přírodopis

Přírodopis
Vzdělávací oblast: Člověk a příroda Vzdělávací obor (předmět): Přírodopis
Charakteristika učiva: Výuka směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny. Důraz je kladen na vytvoření ucelené představy o vztazích mezi živou a neživou přírodou, seznámení s mnohotvárnými formami života na Zemi a správné pochopení spjatosti člověka a jeho života s přírodou a jejími zákonitostmi, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Cílem vyučovacího předmětu je učit žáka orientovat se v rostlinné a živočišné říši, poznávat, charakterizovat a třídit jejich zástupce. Poznávat stavbu a funkci lidského těla, jeho vznik a vývoj. Na základě získaných vědomostí žák chápe nutnost prevence a ochrany svého zdraví. Rozpoznává vybrané horniny a nerosty, uvede teorii vzniku a vývoje života na Zemi. Získaných vědomostí a dovedností využívá při ochraně životního prostředí. Vyučovací předmět je vyučován pouze na 2. stupni (v 6. až 9. ročníku) a má časovou dotaci 7 hodin týdně. V 6. ročníku, 7. ročníku a 8. ročníku jsou vyučovány 2 hodiny týdně a v 9. ročníku 1 hodina týdně. Výuka probíhá ve třídách a v krajině s využitím poznávání a sbírání přírodnin. Žák zakládá herbář, poznává zvířata v přírodě, v ZOO (projekt), využívá sbírku nerostů. Předmět přírodopis je úzce spjat s předměty – chemie, fyzika, zeměpis a výchova ke zdraví.
Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu: <i>Kompetence k učení</i> - vede žáka k poznávání přírodních objektů; k vyhledávání, třídění a využívání informací; k poznávání podstaty přírodních jevů a podmínek života. <i>Kompetence k řešení problémů</i> - vede žáka k pochopení přírodních jevů, jejich zákonitostí; k vzájemnému propojování souvislostí a vyvozování závěrů; k používání získaných vědomostí a dovedností při řešení situací běžného života; k rozpoznání problémových situací a nacházení účinných řešení. <i>Kompetence komunikativní</i> - vede žáka k přesnému a srozumitelnému vyjadřování; k argumentaci s využitím získaných poznatků; k vyjádření a obhájení vlastního názoru a respektování názorů spolužáků. <i>Kompetence sociální a personální</i> - vede žáka k chápání a respektování lidí (odlišnosti dané kulturou, sociálním prostředím, zdravotním stavem apod.); ke spolupráci a pomoci ostatním; k vyjádření žádosti o pomoc a radu <i>Kompetence občanské</i> - vede žáka k pochopení nutnosti ochrany životního prostředí; k pochopení souvislosti mezi činností člověka a ekologickými problémy; k zodpovědnému přístupu a aktivní ochraně životního prostředí; k poznávání souvislostí a propojenosti přírodních jevů a systému a jejich vlivu na vznik a vývoj člověka. <i>Kompetence pracovní</i> - vede žáka k bezpečnému pohybu a pobytu v přírodě; k dodržování zásad bezpečnosti při práci s přírodními materiály; k dodržování pravidel a postupů. <i>Kompetence digitální</i> - vedeme žáky k respektování autorských práv, např. při využívání obrázků, fotografií, videí a informací při řešení zadaných úkolů a při práci na individuálních i společných projektech, vedeme žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvil, motivujeme žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací, dáváme žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií.

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda			6. ročník
Vyučovací předmět:	Přírodopis			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Obecná biologie a genetika				
P-9-1-01	rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	Žák: - vysvětlí základní projevy a podmínky života organismů - orientuje se ve vzniku a vývoji organismů - vysvětlí v závislosti na podmínkách života rozmanitost přírody	Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty, názory na vznik života Viry a bakterie - výskyt, význam a praktické využití	OSV. EV Z, Ch, Čj
P-9-1-02	vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	Žák: - rozlišuje pojmy – pohlavní a nepohlavní rozmnožování - uvádí konkrétní příklady k těmto způsobům rozmnožování - diskutuje na téma významu rozmnožování z hlediska dědičnosti	Dědičnost a proměnlivost organismů podstata dědičnosti, křížení	
P-9-1-04	uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	Žák: - popíše stavbu virů a bakterií - na konkrétním příkladu objasní výskyt a význam bakterií a virů v přírodě a u člověka - uvede některé typy virových a bakteriálních nemocí		

		a vysvětlí prevenci nákazy		
P-9-1-03	– uveďte příklady dědičnosti v praktickém životě	Žák: – uveďte příklady dědičnosti v praktickém životě		
Biologie hub				
P-9-2-01	– rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	Žák: – popíše (nakreslí) stavbu těla a rozmnožování hub – poznává a popíše znaky vybraných druhů hub – rozlišuje známé jedovaté houby od jedlých hub, za použití webové aplikace – pracuje s odbornou literaturou – vysvětlí poskytnutí první pomoci při otravě houbami – pozná lišejník – popíše význam lišejníků – uveďte jejich výskyt v přírodě	Houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy Houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami Lišejníky – význam a výskyt	OSV, EV Z, Čj, Ch
Biologie živočichů				
P-9-4-01	– porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	Žák: – porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování	
P-9-4-02	– rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	Žák: – je seznámen s jednotlivými taxonomickými skupinami živočichů – rozlišuje základní zástupce	Vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci,	

		– porovnává jednotlivé skupiny živočichů na základě vybraných vývojových znaků – zařazuje do taxonomických skupin vybrané druhy živočichů	ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) Projevy chování živočichů Rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společnost	
P-9-4-03	– odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, – na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	Žák: – popisuje vybrané zvláštní projevy chování živočichů – vypráví o způsobu života vybraných živočichů – na základě získaných zkušeností objasňuje přizpůsobování se živočichů danému prostředí		
P-9-4-04	– zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	Žák: – diskutuje o významu živočichů v přírodě i pro člověka – dodržuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy		
Základy ekologie				
P-9-7-01	– uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	Žák: – uvede konkrétní příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi – rozlišuje pojmy – potravní řetězec, producent, konzument, predátor, cizopasník, rozkladač, ekosystém, ekologie	Organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; – populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému	OSV, EV Z, Ch, Vo.

		- popíše z pohledu ekologie vzájemné vztahy mezi organismy		
P-9-7-02	- na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	Žák: - na příkladech objasní vztah mezi živými a neživými složkami ekosystému		
P-9-7-03	- vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	Žák: - vytváří jednoduché potravní řetězce - vysvětlí a zhodnotí význam těchto potravních řetězců		
Praktické poznávání přírody				
P-9-8-01	- aplikuje praktické metody poznávání přírody	Žák: - popíše význam používání lupy a mikroskopu v přírodopisu - popisuje stavební části mikroskopu - používá správně techniku při pozorování lupou a mikroskopem - při práci postupuje podle základních pravidel bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody - při poznávání využívá webové aplikace	Praktické metody poznávání přírody - pozorování lupou a mikroskopem, zjednodušené určovací klíče a atlasy, přírodopisné vycházky	OSV, EGS. Vo, D

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda			7. ročník
Vyučovací předmět:	Přírodopis			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Biologie rostlin				
P-9-3-01	– odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	Žák: – rozlišuje pojmy – buňka, pletivo, orgán, organismus – vysvětlí funkce základních pletiv	Anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)	OSV. EV Z, Ch, Čj
P-9-3-02	– vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	Žák: – uvede základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu a rozmnožování – vysvětlí jejich využití při pěstování rostlin	Fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování Systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů mechorostů, kaprad'orostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin – (jednoděložných a dvouděložných), jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců)	
P-9-3-03	– rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	Žák: – poznává a zařazuje vybrané zástupce podle charakteristických znaků do systematické skupiny rostlin – pracuje s literaturou, obrázky, digitální technikou a webovými aplikacemi – diskutuje o významu rostlin v přírodě i pro člověka	Význam rostlin a jejich ochrana	
Biologie živočichů				
P-9-4-01	– porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	Žák: – popíše vnější a vnitřní stavbu těla u vybraných zástupců živočichů	Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – orgány, orgánové soustavy, rozmnožování	

		– porovná stavbu těla s vývojově nižšími organismy	Vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci) Rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva. Projevy chování živočichů – etologie, areály, migrace, systém Gaia.	OSV, EV, Z, Vk, D, F
P-9-4-02	– rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	Žák: – je seznámen s jednotlivými taxonomickými skupinami živočichů, rozlišuje základní zástupce, za použití digitální techniky – porovnává jednotlivé skupiny živočichů na základě vybraných vývojových znaků – zařazuje do taxonomických skupin vybrané druhy živočichů		
P-9-4-03	– odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	Žák: – popisuje vybrané zvláštní projevy chování živočichů – vypráví o způsobu života vybraných živočichů – na základě získaných zkušeností objasňuje přizpůsobování se živočichů danému prostředí		
P-9-4-04	– zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	Žák: – diskutuje o významu živočichů v přírodě i pro člověka – dodržuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy		

Základy ekologie				
P-9-7-04	– uveďte příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí	Žák: – popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky – pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí – diskutuje o globálních problémech a navrhuje jejich řešení – udává konkrétní příklady narušení, rovnováhy v ekosystému – seznamuje se s potřebou ochrany přírody a ŽP	Ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území	OSV, EV. Z, Vo.
Praktické poznávání přírody				
P-9-8-01	– aplikuje praktické metody poznávání přírody	Žák: – dokáže rozpoznat a pojmenovat vybrané zástupce živočichů – určí základní druhy rostlin a stromů, při poznávání využívá webové aplikace – při práci postupuje podle základních pravidel bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody, – založení herbáře a sbírek	Praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem, zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek). Přírodopisné vycházky - sledování. Množení a ošetřování rostlin.	OSV, EGS. D

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda			8. ročník
Vyučovací předmět:	Přírodopis			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Biologie rostlin				
P-9-4-01	– porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	Žák: – popíše vnější a vnitřní stavbu těla u vybraných zástupců živočichů – srovná stavbu těla s vývojově nižšími organismy	Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – orgány, orgánové soustavy, rozmnožování	OSV, EV, Z,D,Čj, Vlk
P-9-4-02	– rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	Žák: – je seznámen s jednotlivými taxonomickými skupinami živočichů, využívá digitální techniky – rozlišuje základní zástupce – porovnává jednotlivé skupiny – živočichů na základě vybraných vývojových znaků – zařazuje do taxonomických skupin vybrané druhy živočichů – při poznávání používá webové aplikace	Vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – savci Rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva Projevy chování živočichů – etologie, areály, migrace, systém Gaia.	
P-9-4-03	– odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení	Žák: – popisuje vybrané zvláštní projevy chování živočichů – vypráví o způsobu života		

	danému prostředí	vybraných živočichů – na základě získaných zkušeností objasňuje přizpůsobování se živočichů danému prostředí		
P-9-4-04	– zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	Žák: – diskutuje o významu živočichů v přírodě i pro člověka – dodržuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy		
Biologie člověka				
P-9-5-01	– určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a org. soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	Žák: – určí polohu, popíše stavbu a funkci orgánových soustav lidského těla – vysvětlí provázanost jednotlivých orgánů či orgánových soustav na fungování lidského těla – vyhledává potřebné informace v literatuře, využívá digitální techniky	Anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost Fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka	OSV Vo, D, Vk, F, Tv, Ch MDV, EV, MKV, OSV, MKV Vk, F, Tv, Ch
P-9-5-02	– orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	Žák: – popíše vznik a vývin jedince (oplození, těhotenství, porod) – charakterizuje hlavní období lidského života – objasní rozdíly ve vývoji ženského a mužského pohlaví	Nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie Dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení	

P-9-5-03	- objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	Žák: - popíše vznik a vývin jedince (oplození, těhotenství, porod) - charakterizuje hlavní období lidského života - objasní rozdíly ve vývoji ženského a mužského pohlaví		
P-9-5-04	- rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	Žák: - rozlišuje vstupní brány nemocí - je seznámen s přenosem a původci nemocí - zachovává praktické zásady prevence a postupy při léčení běžných nemocí - objasňuje pojmy – imunita, alergie, infekce, epidemie, karanténa, prevence, zdravý životní styl - vysvětlí rozvoj civilizačních chorob vlivem zhoršování životních podmínek - shromažďuje údaje o problematice zdravého životního stylu - objasní pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka		
P-9-1-02	- vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování - a jeho význam z hlediska dědičnosti	Žák: - rozlišuje pojmy – pohlavní a nepohlavní rozmnožování - uvádí konkrétní příklady k těmto způsobům		

		rozmnožování – diskutuje na téma významu rozmnožování z hlediska dědičnosti		
P-9-1-02	– uveďte příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	Žák: – vysvětlí pojmy: dědičnost, gen, chromozom, DNA, znak – stručně popíše příklady dědičnosti v praktickém životě a podmínky ovlivňující znaky jedinců		
Praktické poznávání přírody				
P-9-8-01	– aplikuje praktické metody poznávání přírody	Žák: – praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy	Praktické metody poznávání přírody – zjednodušené určovací klíče a atlasy, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů Přírodopisné vycházky a exkurze.	OSV, EGS, D, Z, Vo

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda			9. ročník
Vyučovací předmět:	Přírodopis			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Neživá příroda				
P-9-6-01	– rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	Žák: – rozlišuje pojmy – nerost, hornina, magmatické, sedimentární, metamorfované horniny	Nerosty a horniny – vznik, charakteristika, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců	

		- s pomocí literatury, obrázků určí vzorky na základě charakteristických znaků - stručně popíše běžné nerosty a horniny a vysvětlí jejich původ (zejména ze svého regionu) - uvádí fyzikální a chemické vlastnosti nerostů a hornin - vyhledává informace o výskytu a praktickém využití zástupců hornin a nerostů, využívá digitální techniky		OSV, EV, Z, D, Ch, F
P-9-6-02	- rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vod	Žák: - vysvětluje příčiny vzniku vnitřních a vnějších geologických dějů - rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů - vysvětlí vznik Země a diskutuje nad názory jejího vzniku, popíše stavbu Země - popíše vývoj zemské kůry a organismů na Zemi - graficky znázorní pohyb prvků i vody v přírodě - popíše význam půdy, charakterizuje složení a vlastnosti	Vnější a vnitřní geologické procesy - příčiny a důsledky - Sopečná činnost, eroze, zvětrávání, deformace Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi - geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí Vznik a stavba Země vědy podílející se na výzkumu. Vývoj života na Zemi - přechod rostlin na souš, vývoj živočichů, teorie vzniku života. - Symbióza a parazitismus. Koloběh prvků a vody v přírodě	

Praktické poznávání přírody				
P-9-8-01	– aplikuje praktické metody poznávání přírody	Žák: – pokusí se o vytvoření vlastní teorie vzniku Země a života na Zemi – diskutuje o možnostech vzniku Země a života na Zemi – z různých zdrojů získává informace o existujících teoriích vzniku Země a života na Zemi – při práci postupuje podle základních pravidel bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	Praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem, zjednodušené určovací klíče a atlasy. Přírodopisné vycházky a exkurze.	

8.11 Člověk a příroda – Zeměpis

Zeměpis	
Vzdělávací oblast: Člověk a příroda	
Vzdělávací obor (předmět): Zeměpis	
Charakteristika učiva:	
Cílem vyučovacího předmětu je seznámit žáka s postavením Země ve vesmíru, její charakteristikou a zákonitostmi, které ji ovlivňují. Žák získá dovednost orientovat se na mapách a v atlasech, umí charakterizovat a porovnat vybrané oblasti světa, České republiky a regionu. Objasní postavení České republiky v rámci EU. V kontextu globalizačních, společenských, politických a hospodářských procesů vnímá problémy současného světa. Zeměpisné vzdělání umožňuje žákům seznámit se se souvislostmi přírodních podmínek a života lidí v blízkém okolí, v regionech, na celém území České republiky, v Evropě i ve světě. Vyučovací předmět je vyučován pouze na 2. stupni (v 6. až 9. ročníku) a má časovou dotaci 4 hodiny týdně. Zeměpis je na druhém stupni v šestém, sedmém, osmém a devátém ročníku dotován jednou hodinou týdně. Výuka probíhá ve třídách a v krajině s využitím jejího poznávání a pozorování. Součástí výuky jsou exkurze. Do vzdělávacího obsahu předmětu Zeměpis jsou začleněny vybrané okruhy z průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Environmentální výchova.	
Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu:	
<i>Kompetence k učení</i> - vede žáka ke vyhledávání, zpracovávání a vyhodnocování informací; k jejich používání při zpracovávání projektů a referátů; k orientaci v atlasech, mapách; k uvědomění si vlivu přírodních jevů na společnost a využívat získané poznatky a dovednosti v dalších vzdělávacích oblastech, nabízí široké spektrum informačních zdrojů; různé metody a formy práce. <i>Kompetence k řešení problémů</i> - vede žáka k rozpoznání a řešení problémových situací na základě osvojených vědomostí; k řešení problémů běžného života; k ověřování správnosti zvolených postupů řešení. <i>Kompetence komunikativní</i> - vede žáka k vyjadřování vlastních rozhodnutí; ke srozumitelné formulaci získaných poznatků a k jejich prezentaci; k věcné diskusi a argumentaci; k používání správného názvosloví <i>Kompetence sociální a personální</i> - vede žáka ke spolupráci; k poskytnutí rady a pomoci při řešení zadaných úkolů; k sebehodnocení a hodnocení výsledků práce spolužáků; k naslouchání názorům ostatních. <i>Kompetence občanské</i> - vede žáka k uvědomění si významu ochrany životního prostředí; k zodpovědnosti za své chování vzhledem k prostředí, ve kterém se pohybuje; k účinnému reagování při mimořádných událostech <i>Kompetence pracovní</i> - vede žáka k dodržování zásad bezpečnosti při práci; k uplatňování získaných dovedností v reálných situacích. <i>Kompetence digitální</i> - podporujeme žáky v tom, aby efektivně využívali vybrané digitální informační technologie v běžném životě pro orientaci v geografických reáliích, vedeme žáky k činnostem s digitálními technologiemi využívajícími digitální mapy, vybrané produkty dálkového průzkumu Země, satelitního a leteckého snímkování krajin pro orientaci v terénu, pozorování, zobrazování a hodnocení prostředí.	

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda			6. ročník
Vyučovací předmět:	Zeměpis			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Z-9-1-01	organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	Žák: - se orientuje v nejnovějších trendech zpracování a prezentace geografických informací - interpretuje obsah mapy - se orientuje v grafech a diagramech - se prakticky orientuje v geografických informačních zdrojích	Komunikační geografický a kartografický jazyk vybrané obecně používané geografické a topografické a kartografické pojmy, základní topografické útvary, důležité body, výrazné liniové útvary, plošné útvary a jejich kombinace, sítě, povrchy, ohniska - uzly, hlavní kartografické produkty: plán, mapa, jazyk mapy, symboly, smluvené značky, vysvětlivky, statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky, základní informační geografická média a zdroje dat	OSV Čj, M, Př, D, Inf,
Z-9-1-02	používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii			
Z-9-1-02	používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	Žák: - určuje skutečné vzdálenosti na zemském povrchu se znalostí měřítek map - dokáže pomocí poledníků a rovnoběžek vymezit zeměpisnou polohu - orientuje plány a mapy v krajině vzhledem ke světovým stranám podle buzoly	Geografická kartografie a topografie - glóbus, měřítko globusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko - a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě	

Přírodní obraz Země				
Z-9-2-01	– prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	Žák: – popíše praktické důkazy o tvaru Země – používá v praktických příkladech znalosti o pohybech Země – objasní důsledky pohybů Země pro život na Zemi	Země jako vesmírné těleso – tvar velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas	OSV, EV, Př, F, Čj, M, D
Z-9-2-02	– rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	Žák: – definuje pojem krajinná sféra a dělí ji na 2 základní složky (přírodní a socioekonomickou) – rozeznává přírodní sféry na Zemi a porozumí jejich vnitřním a vnějším vztahům a souvislostem, včetně jejich vlivu na člověka	Krajinná sféra – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry	
Z-9-2-03	– porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	Žák: – pomocí zeměpisné šířky vymezí podnebné pásy a přiřadí k nim přírodní oblasti – uvede příklady výškových stupňů	Systém přírodní sféry na planetární úrovni – geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně Systém přírodní sféry na regionální úrovni – přírodní oblasti	
Regiony světa				
Z-9-3-01	– lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	Žák: – vymezí polohu pomocí zeměpisných souřadnic – podle mapy popíše členitost pobřeží, povrch, vodstvo,	Světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria, jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby	OSV, EGS, MKV, EV Ov, Př

		podnebné pásy, přírodní krajiny – určí závislost rozmístění obyvatelstva na přírodních podmínkách – popíše základní znaky obyvatelstva – popíše základní znaky hospodářství regionu (Austrálie a Oceánie, Antarktida, Indický oceán, Tichý oceán)	a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti - Austrálie a Oceánie, Antarktida, Indický oceán, Tichý oceán	
Terénní geografická výuka, praxe a aplikace				
Z-9-7-01	– ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	Žák: – orientuje plány a mapy v krajině vzhledem ke světovým stranám podle buzoly	Cvičení a pozorování v terénu v místní krajině, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje, stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu)	OSV, EV. Př, Rv
Z-9-7-03	– uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	Žák: – pojmenuje příčiny přírodních katastrof a zná zásady, jak se v případě katastrofy zachovat	Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy, opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích, zásady první pomoci likvidace následků mimořádných událostí, vyhlášení mimořádných událostí	

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda			7. ročník
Vyučovací předmět:	Zeměpis			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Regiony světa				
Z-9-3-01	– lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	Žák: – vymezí polohu pomocí zeměpisných souřadnic – podle mapy popíše členitost pobřeží, povrch, vodstvo, podnebné pásy, přírodní krajiny – určí závislost rozmístění obyvatelstva na přírodních podmínkách – popíše základní znaky obyvatelstva – popíše základní znaky hospodářství regionu (Afrika, Amerika, Atlantský oceán, Severní ledový oceán, Asie, Evropa)	Světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria, jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti - Afrika, Amerika, Atlantský oceán, Severní ledový oceán, Asie, Evropa)	OSV. EGS, MKV, EV Ov, Př, Čj, Aj, Nj, M, F, D
Z-9-3-02	– porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států			
Z-9-3-01	– lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	Žák: – na příkladu modelových států vysvětlí hlavní fyzickogeografické a socioekonomické znaky regionu – uvede základní problémy a hledá možnosti řešení (Afrika, Amerika, Atlantský	Modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení - Afrika, Amerika, Atlantský oceán, Severní ledový oceán, Asie, Evropa	

Z-9-3-03	– zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	oceán, Severní ledový oceán, Asie, Evropa)		
Z-9-7-03	– uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	Žák: – pojmenuje příčiny přírodních katastrof a zná zásady, jak se v případě katastrofy zachovat	Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy, opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích, zásady první pomoci likvidace následků mimořádných událostí, vyhlášení mimořádných událostí	

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda			8. ročník
Vyučovací předmět:	Zeměpis			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Regiony světa				
Z-9-6-01	– vymezí a lokalizuje místní oblast – (region) podle bydliště nebo školy	Žák: – uvede na příkladech specifika místního regionu	Místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj)	
Z-9-6-02	– hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu			
Z-9-6-03	– hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	Žák: – určí geografickou polohu ČR z různých hledisek – vyhledá významná pohoří a nížiny		

Z-9-6-05	- uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	Žák: - vymezí podnebné oblasti - zařadí území ČR k úmořím - vyhledá na mapě hlavní toky a stojaté vody - orientuje se v rozmístění půdních typů, analyzuje půdní druhy - na mapě vyhledá NP a CHKO, vysvětlí význam ochrany přírody - uvede trendy demografického vývoje - podle informačních zdrojů se orientuje ve struktuře obyvatelstva podle demografických ukazatelů - charakterizuje hospodářské a politické postavení ČR v Evropě i ve světě		OSV, VDO, EGS, MKV, EV Ov, Př, Čj, M, D
Z-9-6-04	- lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	Žák: - lokalizuje na mapách jednotlivé kraje, jejich přírodní podmínky, hospodářství, kulturní zajímavosti - uvede příklady spolupráce v euroregionech a pohraničních oblastech	Regiony České republiky - územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech	

Vzdělávací oblast:	Člověk a příroda			9. ročník
Vyučovací předmět:	Zeměpis			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Společenské a hospodářské prostředí				
Z-9-4-01	posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace	Žák: - vysvětlí pojem přirozený přírůstek a objasní příčiny rozdílů ve světě - popíše hlavní důvody migrace a hlavní migrační proudy - vymezí znaky národa - charakterizuje znaky světových náboženství - na mapě ukáže rozšíření světových náboženství	Obyvatelstvo světa základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické hospodářské a kulturní charakteristiky	OSV, EGS, MKV, EV Ov. Př, Čj, Rv, Ch, M, D
Z-9-4-02	posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	Žák: - popíše důvody nerovnoměrného osídlení Země - charakterizuje rozdíly mezi městským a venkovským osídlením	Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace	
Z-9-4-03	zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	Žák: - dělí hospodářství do sektorů - uveče kritéria pro porovnání hospodářské vyspělosti zemí	Světové hospodářství sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně	

Z-9-4-04	– zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	Žák: – dělí hospodářství do sektorů – uvede kritéria pro porovnání hospodářské vyspělosti zem		
Z-9-4-04	– porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	Žák: – objasní pojem stát a vyjmenuje základní znaky – zhodnotí význam mezinárodních organizací – pojmenuje a na mapě světa ukáže ohniska konfliktů	Regionální společenské, politické a hospodářské útvary – porovnávací kritéria, národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace, hlavní a periferní hospodářské oblasti světa, politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení států, geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska	
Z-9-4-05	– porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků			
Z-9-4-06	– lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické zájmy v konkrétních světových regionech			
Životní prostředí				
Z-9-5-01	– porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín	Žák: – vysvětlí pojem krajinná sféra – vyjmenuje složky a popíše vzájemné vztahy	Krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajín	EV Př, D, Ov
Z-9-5-02	– uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	Žák: – vysvětlí pojem krajinná sféra – vyjmenuje složky a popíše vzájemné vztahy		
Z-9-5-03	– uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	Žák: – popíše příčiny a podstatu globálních změn prostředí – vysvětlí pojem udržitelný rozvoj	Vztah přírody a společnosti – udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva	

Terénní geografická výuka, praxe a aplikace				
Z-9-7-02	– aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	Žák: – zobrazí pozorované objekty do jednoduchého náčrtu a orientuje se dle světových stran	Cvičení a pozorování v terénu v místní krajině, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje, stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu, jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů	OSV, EV Př, M
Regiony světa				
Z-9-3-01	– lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	Žák: – vymezí polohu pomocí zeměpisných souřadnic – podle mapy popíše členitost pobřeží, povrch, vodstvo, podnebné pásy, přírodní krajiny – určí závislost rozmístění obyvatelstva na přírodních podmínkách – popíše základní znaky obyvatelstva – popíše základní znaky hospodářství regionu	Evropa – fyzickogeografická sféra (rozlišení Evropy a Eurasie na mapě světa, určení polohy Evropy na mapě světa, členitost pobřeží, povrch, podnebí, vodstvo, přírodní krajiny rozdělení světadílu Evropy do základních oblastí) a socioekonomická sféra, základní znaky hospodářství, zdroje nerostných surovin Evropy přírodní i sociální propojenost evropských regionů Obyvatelstvo Evropy – základní znaky, závislost rozmístění obyvatelstva na přírodních podmínkách Evropy Charakteristika vybraných států	OSV, EGS, MKV, EV. Čj, Př, D, Ov, Aj, Nj, Hv
Z-9-3-02	– porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) stát			

8.12 Umění a kultura – Hudební výchova

Hudební výchova
Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vzdělávací obor (předmět): Hudební výchova
Charakteristika učiva: Vyučovací předmět vede žáka k porozumění hudebnímu umění, aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a k rozvoji jeho hudebních schopností dle individuálního zájmu a zaměření. Při práci s hlasem žák kultivuje svůj pěvecký i mluvní projev, rozpoznává a určuje hudební nástroje, hudební styly a vybrané interprety. Výuka probíhá ve třídách bez rozlišení ročníků se zaměřením na individuální schopnosti a dovednosti jednotlivých žáků. Vyučovací předmět je vyučován pouze na 2. stupni a má časovou dotaci 8 hodin týdně, 2 hodiny v každém ročníku.. Při výuce se využívá audiovizuální technika a drobné hudební nástroje.
Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu: <i>Kompetence k učení</i> - vede žáka k porozumění a správnému užívání běžných hudebních termínů a symbolů; k aktivnímu rozvoji hudební tvořivosti a hudebních technik; k rozeznávání různých hudebních stylů a žánrů, hudebních nástrojů a autorů. <i>Kompetence k řešení problémů</i> - vede žáka k tvořivému přístupu při řešení zadaných úkolů, Kompetence komunikativní, vede žáka k hudebnímu a pohybovému vyjádření svých nálad, pocitů a představ; k prezentaci vlastní tvorby. <i>Kompetence sociální a personální</i> - vede žáka k sebehodnocení a k hodnocení spolužáků; k respektování rozmanitosti projevů jednotlivých žáků; ke vhodnému chování při účasti na kulturní akci, posiluje sebevědomí žáka <i>Kompetence občanské</i> - vede žáka k respektování odlišných kulturních tradic; k uvědomění si smyslu a významu hudby; k zájmu o kulturní dění. <i>Kompetence pracovní</i> - vede žáka k aktivním hudebním činnostem (zpěv, hra na hudební nástroj, zpracování referátu); ke správnému zacházení s hudebními nástroji. <i>Kompetence digitální</i> - seznamujeme žáky s návody a postupy a možnostmi užívání digitálních technologií v hudbě i dílčích hudebních činnostech, vedeme žáky k respektování autorství a autorských práv u vytvořených digitálních hudebních i zvukových projektů, využíváme digitální technologie jako nástroje zprostředkování hudby.

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura			6. – 7. ročník
Vyučovací předmět:	Hudební výchova			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
HV-9-1-01	– využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	Žák: – nasadí tón, správně dýchá – odhadne správnou hlasitost zpěvu – omezí hlasový projev při nachlazení – zpívá dle individuálních dispozic v jednohlase, lidovém dvojhlasu	VOKÁLNÍ ČINNOSTI: Pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách Intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem Hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu Orientace v notovém záznamu vokální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů a melodií, zachycování rytmu, popřípadě i	
HV-9-1-02	– uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	Žák: – dbá na správné držení těla při zpěvu – využívá své schopnosti při intonačních cvičeních v durových tóninách – zazpívá dvojhlas, kánon		
HV-9-1-03	– reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	Žák: – předvede doprovod jednoduché písně na Orffovy nástroje – zopakuje rytmicky předvedený motiv – dokáže tleskáním, dupáním doprovodit píseň – pozná hudební nástroje, rozdělí je do nadřazených skupin – umí povyprávět o		

		základních hudebních nástrojích	melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu	Čj Př Tv Z D
HV-9-1-04	rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	Žák: - pohybem vyjadřuje pochodový, polkový, valčíkový a mazurkový rytmus - pohybově vyjádří kontrast, dynamiku, tempo a gradaci skladby nebo písně - vyjadřuje pohybem obsah písně -žák zaznamená hudební aktivitu spolužáků – tanec, zpěv - orientuje se v prostoru	Reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti) INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI Hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní, hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy) Záznam hudby – noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby	OSV – Mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice. EGS – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět. EV – Vztah člověka k prostředí. MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení.
HV-9-1-05	orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	Žák: - rozumí krátkým a jednoduchým textům z běžného života, které se vztahují k osvojovaným tématům - v textu (např. příběhu či vyprávění), který se vztahuje k osvojovaným tématům, vyhledá konkrétní informace, příp. konkrétní číselné informace	Vyjadřování hudebních i nehupebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje Tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy	
HV-9-1-06	zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období			
HV-9-1-07	vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění		HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI Pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění Pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace	

			Pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické Orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách POSLECHOVÉ ČINNOSTI Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užitě ve skladbě (zvukomalba, dušermalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla Hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost) Hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům Interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastních soudů a preferencí	
--	--	--	--	--

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura			8. – 9. ročník
Vyučovací předmět:	Hudební výchova			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
HV-9-1-01	využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	Žák: - nasadí tón, správně dýchá - odhadne správnou hlasitost zpěvu - omezí hlasový projev při nachlazení - zpívá dle individuálních dispozic v jednohlase, lidovém dvojhlasu	VOKÁLNÍ ČINNOSTI: Pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách Intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem Hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu Orientace v notovém záznamu vokální skladby – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti – reprodukce tónů a	
HV-9-1-02	uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase	Žák: - dbá na správné držení těla při zpěvu - využívá své schopnosti při intonačních cvičeních v durových tóninách - zazpívá dvojhlas, kánon		
HV-9-1-03	reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	Žák: - předvede doprovod jednoduché písně na Orffovy nástroje. - zopakuje rytmicky předvedený motiv - dokáže tleskáním, dupáním doprovodit píseň - pozná hudební nástroje, rozdělí je do nadřazených skupin - umí povyprávět o		

		základních hudebních nástrojích	melodií, zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané (hrané) písni pomocí grafického (notového) záznamu	
HV-9-1-04	– rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	Žák: – pohybem vyjadřuje pochodový, polkový, valčíkový a mazurkový rytmus – pohybově vyjádří kontrast, dynamiku, tempo a gradaci skladby nebo písni – vyjadřuje pohybem obsah písni – zaznamená hudební aktivitu spolužáků – tanec, zpěv – orientuje se v prostoru	Reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti) INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI Hra na hudební nástroje – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písni, hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy) Záznam hudby – noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby Vyjadřování hudebních i nehupebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje Tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI Pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění Pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace	Čj Př Tv Z D OSV – Mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice. EGS – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět. EV – Vztah člověka k prostředí. MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení.
HV-9-1-05	– orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	Žák: – rozumí krátkým a jednoduchým textům z běžného života, které se vztahují k osvojovaným tématům – v textu (např. příběhu či vyprávění), který se vztahuje k osvojovaným tématům, vyhledá konkrétní informace, příp. konkrétní číselné informace		
HV-9-1-06	– zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období			
HV-9-1-07	– vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění			

			Pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické Orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách POSLECHOVÉ ČINNOSTI Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užití ve skladbě (zvukomalba, dušermalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla Hudební dílo a jeho autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost) Hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům Interpretace znějící hudby – slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastních soudů a preferencí	
--	--	--	--	--

8.13 Umění a kultura – Výtvarná výchova

Výtvarná výchova	
Vzdělávací oblast: Umění a kultura	
Vzdělávací obor (předmět): Výtvarná výchova	
Charakteristika učiva: Vyučovací předmět vede žáka k tvořivému přístupu k práci, vnímání okolního světa, sama sebe, k vlastní interpretaci. Při tvoření žák uplatňuje svou představivost, fantazii, zkušenost, schopnost komunikace a obrazného vyjádření. Vytváří vlastní dílo a také jej prezentuje. Vyučovací předmět má časovou dotaci 6 hodin týdně na 2. stupni. Výuka probíhá ve třídách a ve výtvarné dílně bez rozlišení se zaměřením na individuální schopnosti a dovednosti jednotlivých žáků. Při výuce se využívají různé pomůcky, součástí výuky je exkurze (výstava, galerie).	
Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu: <i>Kompetence k učení</i> - vede žáka k rozvoji tvořivosti a fantazie; k aktivnímu zapojení do činností; k rozvoji motorických dovedností; ke vhodné kombinaci materiálů a technik; ke vnímání a porovnávání uměleckých děl <i>Kompetence k řešení problémů</i> - vede žáka k plánování a rozvržení činností; k volbě vhodných postupů, které povedou ke splnění úkolu. <i>Kompetence komunikativní</i> - vede žáka ke sdělování svých nálad, myšlenek, postojů a představ výtvarným projevem, pro který volí různé výtvarné techniky; k zapojování do diskuse nad výtvarnými díly, nad díly svými a spolužáků. <i>Kompetence sociální a personální</i> - vede žáka k účinné spolupráci, posiluje sebevědomí žáka. <i>Kompetence občanské</i> - vede žáka k uvědomění si významu umění, jeho působení na člověka; k respektování kulturních tradic; k zájmu o kulturní dění. <i>Kompetence pracovní</i> - vede žáka k osvojení si výtvarných technik; k bezpečnému používání pomůcek a nástrojů. <i>Kompetence digitální</i> - poskytuje žákům prostor ke sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace, vede žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům.	

Vzdělávací oblast:	Umění a kultura			6. – 9. ročník
Vyučovací předmět:	Hudební výchova			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
VV-9-1-01	– vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	Žák: – dokáže rozpoznat základní tvary, linie, a struktury – rozpozná realistické zobrazení předmětu, krajiny a postavy od výtvarné stylizace a nadsázky – rozpozná díla malířská, sochařská a architektonická – uvede znaky ilustrace – rozpozná znaky lidového umění a současné užité tvorby – variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků – ověřuje základní kompoziční principy ve vlastní tvorbě i při interpretaci vizuálně obrazných vyjádření vlastních i uměleckých	ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostí a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostí, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření Reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimo vizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba,	
VV-9-1-02	– zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	Žák: – uplatní vlastní představy – uplatní získané zkušenosti a zaznamená podněty z představ a fantazií – manipuluje s objekty a		

		umístí je v prostoru, zachytí pohyb těla	fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	Čj Př M D OSV – Osobnostní a sociální výchova VDO – Výchova demokratického občana EV – Vztah člověka k prostředí. MDV – Stavba mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení.
VV-9-1-03	– zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	Žák: – pojmenuje základní názvosloví – druhy malby, techniky aj. – vysvětlí základní odborné termíny – uplatní vlastní představy – uplatní získané zkušenosti a zaznamená podněty z představ a fantazií – manipuluje s objekty a umístí je v prostoru, zachytí pohyb těla	UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace Typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry	
VV-9-1-04	– vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	Žák: – zvládá a používá vybrané techniky pro vyjádření svých myšlenek a představ – přenáší a přetváří smyslové zážitky a potřeby do vlastní tvorby – využívá výrazových možností barev, vytváří další odstíny a kombinace – odlišuje základní techniky malby, uplatňuje kombinaci technik a poznává jejich další možnosti	Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech	
VV-9-1-05	– rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	Žák: – chápe odlišnosti uměleckého vyjádření skutečnosti od přesné podoby světa – využívá počítačovou grafiku	OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ Osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných	

		k vyjádření některých svých myšlenek	vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování	
VV-9-1-06	– interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	Žák: – vytváří si svůj názor na jednotlivá období a umělecké směry	Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace	
VV-9-1-07	– ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	Žák: – využívá dekorativní postupy – seznamuje se s technikami grafiky, pojmenuje je, využije je ve vlastní tvorbě – vytváří prostorové instalace a na nich si ověřuje vztahy mezi objekty	Proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti	

8.14 Člověk a zdraví – Výchova ke zdraví

Výchova ke zdraví	
Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví	
Vzdělávací obor (předmět): Výchova ke zdraví	
Charakteristika učiva: Vyučovací hodiny jsou různého typu – frontální vyučování, skupinová práce, partnerská práce, samostatná práce. Výuka probíhá v kmenových třídách s možností použití dataprojektoru, videa, třídách výpočetní techniky. Vyučovací předmět má časovou dotaci 1 hodinu týdně na 2. stupni, vyučuje se ve všech ročnících. Na druhém stupni jsme posílili časovou dotaci pro vyučovací předmět z disponibilní časové dotace o 2 hodiny. Tematický okruh Změny v životě člověka a jejich reflexe je vzhledem k podobnosti a návaznosti témat implementován v 8. a 9. ročníku v rámci Výchovy k občanství. V 8. ročníku je naplňován očekávaný výstup VZ-9-1-13 (uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým). V 9. ročníku je naplňován očekávaný výstup VZ-9-1-12 (respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování).	
Vzdělávání je zaměřeno na : – poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty – jednání v souladu se zdravím – pochopení zdraví jako stavu tělesné, duševní a sociální pohody a k usilování o vyrovnanost těchto složek v každodenním životě – získávání orientace v základních názorech na zdraví a v činnostech preventivně podporujících zdraví i k jejich postupnému aktivnímu uplatňování v každodenním životě – rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví (nemoc, úraz, osobní ohrožení, návykové látky) a k osvojování dovedností jim předcházet nebo je řešit – upevňování způsobů jednání, která neohrožují zdraví vlastní, ani zdraví jiných lidí – poznávání zdrojů informací o zdraví i sportu a osvojování způsobů, jak informace získávat, hodnotit a využívat – poznávání dostupných míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví a jejich využívání – pochopení tělesných, fyziologických a psychických změn spojených s dospíváním – a ke zvládání vlastních aktuálních problémů (odpovědné chování, zvládání proměnlivých emocionálních stavů atd.) – spoluvytváření vhodných vztahů v rodině a v širším společenství (škola, vrstevníci) – utváření a upevňování základů odpovědného chování a rozhodování v otázkách partnerství – a rodičovství, získávání orientace v základní péči o děti, handicapované a nemocné – získávání orientace v základní otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování v souvislosti s ochranou zdraví, etikou, morálkou a vírou – poznávání zdravotních a psychosociálních rizik návykových látek a osvojování způsobů jejich odmítání – osvojení a procvičení způsobů bezpečného chování v různých, i krizových, situacích a při komunikaci s neznámými lidmi – pochopení významu životního a pracovního prostředí v souvislosti s ochranou zdraví, získání dovednosti aktivně je utvářet – získání návyků chování při mimořádných situacích – upevnění návyků poskytovat základní první pomoc	
Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu: <i>Kompetence k učení</i> - žáky vedeme k efektivnímu učení, k vyhledávání a třídění informací a jejich využívání v procesu učení, k vytváření komplexnějšího pohledu na přírodní a společenské jevy, k plánování organizování a řízení vlastního učení.	

Kompetence k řešení problémů - žáky učíme vnímat nejrůznější problémové situace – mimořádné situace, krizové situace a plánovat způsob řešení problémů, vyhledávat informace vhodné k řešení problémů, kriticky myslet, schopnosti obhájit svá rozhodnutí.

Kompetence komunikativní - žáky vedeme ke komunikaci na odpovídající úrovni, k osvojení si kultivovaného ústního projevu, k účinnému zapojení se do diskuse, k uplatnění bezpečného a odpovědného sexuálního chování s ohledem na zdraví a etické partnerské vztahy.

Kompetence sociální a personální - žáky vedeme k spolupráci ve skupině, k podílu na utváření příjemné atmosféry v týmu, k poskytnutí pomoci v případě potřeby nebo o její požádání, k tomu, aby brali ohled na druhé, k dodržování pravidel slušného chování.

Kompetence občanské - žáky učíme respektovat názory ostatních, formovat svoje volní a charakterové rysy, zodpovědně se rozhodovat podle dané situace, chápat základní ekologické souvislosti, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví, ohledu na druhé, aby na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky.

Kompetence pracovní - žáky vedeme k zdokonalování svého grafického projevu, k efektivitě při organizování vlastní práce, k využití ICT pro hledání informací, k využívání znalostí v běžné praxi, k ovládnutí základních postupů první pomoci, k práci s odbornou literaturou, encyklopediemi, k dodržování obecných pravidel bezpečnosti.

Kompetence digitální - učíme žáky předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních, vedeme žáky k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí, chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu

Vzdělávací oblast:	Člověk a zdraví			6. – 7. ročník
Vyučovací předmět:	Výchova ke zdraví			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Vztahy mezi lidmi a formy soužití				
VZ-9-1-01	– respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	Žák: – zdůvodní, proč je nutné stanovovat pravidla ve společnosti – se podílí se na tvorbě pravidel soužití ve třídě	Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek; funkce rodiny, náhradní rodinná péče, výchovné styly, mezigenerační konflikty, rodinné prostředí, bydlení) Rodina – poznání vlastní rodiny a jejich pravidel, práva a povinnosti v rodině, role v rodině, formulace nevyslovených pravidel a očekávání, hodnota rodiny, zlepšení atmosféry v rodině, komunikace v rodině, úcta k členům rodiny, úcta ke stáří) Pozitivní vzory versus pochybné idoly – vzory ve vlastní rodině, smysl autority, vztah k autoritě Iniciativa a tvořivost – renatalizace, nácvik tvořivosti, prosociální aspekt iniciativy a	OSV, VDO, EGS,MDV. Čj, P, Vo
VZ-9-1-02	– vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví			
EV-9-1-03	– analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu			
EV-9-1-06	– spolupracuje i v obtížných sociálních situacích			

			tvořivosti v rodině, psychická a fyzická pomoc, ochota ke spolupráci	
VZ-9-1-14	– vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt, uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi svá práva	Žák: – dokáže rozlišit pojmy přátelství, láska, partnerství – uvede možná rizika manipulace	Vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství Obrana před manipulací - asertivní techniky	
EV-9-1-04	– nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhájuje			
Změny v životě člověka a jejich reflexe				
VZ-9-1-11	– respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje, kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	Žák: – si uvědomuje vývojové změny fyzické, psychické a sociální	Dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny	OSV, Vo, P
VZ-9-1-09	– projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce			
Zdravý způsob života a péče o zdraví				
VZ-9-1-04	– posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdrav	Žák: – uplatňuje zásady zdravého denního režimu	Denní režim – vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, pohybový režim	
VZ-9-1-05	– usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	Žák: – uvede možná rizika manipulace	Podpora pozitivního působení televize a médií – účinná obrana proti manipulaci médií,	

			média a voľný čas	OSV, EV, MDV, P,Tv,Čj, Inf.
VZ-9-1-15	– projevuje zodpovedné správanie v rizikových situáciách silničnej a železničnej dopravy, aktívne predchádza situáciám ohroženia zdravia a osobnej bezpečnosti, v prípade potreby poskytne adekvátnu prvú pomoc	Žák: – v modelových situáciách demonštruje postup poskytnutia prvej pomoci pri úrazových a neúrazových poruchách zdravia	Ochrana pred úrazmi – zodpovedné správanie v situáciách úrazu a života ohrožujúcich stavov (úrazy v domácnosti, pri športe, na pracovisku, v doprave), základy prvej pomoci	
Rizika ohrožujúce zdravie a ich prevencia				
VZ-9-1-14	– vyhodnotí na základe svojich vedomostí a skúseností možný manipulatívny vplyv vrstevníkov, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikačnej obrany proti manipulácii a agresii	Žák: – si uvedomuje klady i zápory elektronických médií	Bezpečné správanie a komunikácia – komunikácia s vrstevníkmi a neznámymi ľuďmi, bezpečný pohyb v rizikovom prostredí, nebezpečie komunikácie prostredníctvom elektronických médií, sebaochrana a vzájomná pomoc v rizikových situáciách a v situáciách ohroženia)	OSV, MVD Tv, Vo, Čj, Inf.,P, Z
VZ-9-1-15	– projevuje zodpovedné správanie v rizikových situáciách silničnej a železničnej dopravy; aktívne predchádza situáciám ohroženia zdravia a osobnej bezpečnosti; v prípade potreby poskytne adekvátnu prvú pomoc – pomoc	Žák: – analyzuje konkrétne situácie v silničnom prevaze a železničnej doprave a uvedie nebezpečie (pre seba i druhé) plynúce z nevhodného správania v roli chodcu, cyklisty, cestujúceho v dopravných prostriedkoch	Dodržiavanie pravidiel bezpečnosti a ochrana zdravia – bezpečné prostredie vo škole, ochrana zdravia pri rôznych činnostiach, bezpečnosť v doprave, rizika silničnej a železničnej dopravy, vzťahy medzi účastníkmi silničného – prevazu vrátane zvládania agresivity, postup v prípade dopravnej nehody (tísňové volanie, zajištie bezpečnosti)	
VZ-9-1-16	– uplatňuje adekvátnu spôsoby správania a ochrany v modelových situáciách ohroženia, nebezpečia i mimořádných udalostí	Žák: – si charakterizuje možná nebezpečia vyplývajúce z mimořádných udalostí	Ochrana človeka za mimořádných udalostí – klasifikácia mimořádných udalostí, varovný signál a iné spôsoby varovania,	

		- volí v modelových situacích ohrožení vhodné způsoby jednání a chování, které vedou k bezpečí a ochraně jeho zdraví i ostatních - vysvětlí význam Integrovaného záchranného systému a jeho složek při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích	základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí)	
Osobnost a sociální rozvoj				
VZ-9-1-04	- posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	Žák: - pozná sám sebe a potřeby druhých - hledá kompromis ve vztazích a učí se řešit vztahové konflikty - nevnímá odlišnost lidí jako důvod k nepřátelství - vytváří si kladný vztah k sobě i k ostatním lidem - učí se zvládat stresové situace a zamýšlí se nad způsoby řešení - vštěpuje si správné formy komunikace	Sebepoznání a sebepojetí - vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity	OSV. Inf.
EV-9-1-01	- komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci		Seberegulace a sebeorganizace činností a chování - cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování	
EV-9-1-02	- respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí		- psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání	
EV-9-1-03	- analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu			
EV-9-1-04	- nahrazuje agresivní a pasivní chování asertivním chováním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva			
EV-9-1-07	- je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení			

EV-9-1-08	– analyzuje etické aspekty různých životních situací		Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace	
EV-9-1-09	– se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů		– respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování	

Vzdělávací oblast:	Člověk a zdraví			8. – 9. ročník
Vyučovací předmět:	Výchova ke zdraví			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Vztahy mezi lidmi a formy soužití				
VZ-9-1-08	– uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěřá se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	Žák: – vysvětlí pojem nemoc a možné příčiny jejího vzniku – uvede procesy šíření infekčních chorob a preventivní opatření před jejich nákazou – uplatňuje základní hygienická opatření při prevenci nákazy i šíření přenosných nemoc	Ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty	OSV Vo, P, Tv
VZ-9-1-04	– posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve	Žák: – analyzuje příčiny vzniku civilizačních chorob a dokáže vysvětlit význam	Ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění,	

	prospěch aktivní podpory zdraví	prevence	preventivní a léčebná péče	
VZ-9-1-03	- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	Žák: - interpretuje zdraví jako stav úplné tělesné, psychické a sociální pohody - uplatňuje návyky osobní a intimní hygieny s ohledem na zdraví a ohleduplné mezilidské vztahy	Tělesná a duševní hygiena, denní režim - zásady osobní, intimní, a duševní hygieny, otužování, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim	
EV-9-1-08	- analyzuje etické aspekty různých životních situací	Žák: - dodržuje zásady fair play	Fair play - zdravá soutěživost, dodržování pravidel hry, asertivita a prosociálnost v soutěživých situacích, prosociálnost a sport	OSV, Tv
EV-9-1-10	- aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy			
VZ-9-1-06	- vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	Žák: - si uvědomuje vliv vnějšího i vnitřního prostředí na zdraví a zaujímá pozitivní postoj ke kvalitě prostředí	Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví - kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota	EV
VZ-9-1-07	- dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	Žák: - si uvědomuje význam zdravé výživy pro tělesný i duševní vývoj - uvede zdravotní rizika spojená s poruchami příjmu potravy a zodpovědně se rozhoduje ve prospěch zdravých stravovacích návyků	Výživa a zdraví - zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy, výživa vybraných skupin obyvatelstva, současné směry ve výživě, alternativní výživa	P, Tv
EV-9-1-05	- rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory	Žák: - si uvědomuje rizika manipulace	Podpora pozitivního působení televize a médií - nabídka pozitivních zdrojů, kritický přístup k působení médií, rozlišování mezi realitou a pseudorealitou, účinná obrana proti manipulaci médií	MDV

Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence				
VZ-9-1-10	– samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	Žák: – si uvědomuje význam relaxace a volí vhodnou formu	Stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti	OSV, MDV Hv, Čj, Inf., Vo
VZ-9-1-14	– vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	Žák: – uvede možná rizika manipulace	Manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt	
EV-9-1-05	– rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory		Podpora pozitivního působení televize a médií – nabídka pozitivních zdrojů, kritický přístup k působení médií, rozlišování mezi realitou a pseudorealitou, účinná obrana proti manipulaci médií	
Hodnota a podpora zdraví				
VZ-9-1-03	– vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	Žák: – interpretuje zdraví jako stav úplné tělesné, psychické a sociální pohody – uvede příklady vlivu neuspokojených základních lidských potřeb na fyzické, psychické a sociální zdraví	Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie	
VZ-9-1-04	– posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve	Žák: – uvede příklady celospolečenské odpovědnosti za zdraví na	Podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví,	

	prospěch aktivní podpory zdraví	úrovni státu, kraje, obce (např. ochrana kvality vody, ovzduší, optimální hlukové a světelné pohody) - vysvětlí význam aktivního přístupu ke zdraví - určí oblasti životního stylu, ve kterých může aktivně podporovat své zdraví	podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdrav	OSV, EV
VZ-9-1-05	- usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví			Vo, Tv, Z, P
VZ-9-1-06	- vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí			
VZ-9-1-09	- projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na - programech podpory zdraví v rámci školy a obce			
Osobnost a sociální rozvoj				
VZ-9-1-04	- posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdrav	Žák: - pozná sám sebe a potřeby druhých - hledá kompromis ve vztazích a učí se řešit vztahové konflikty - nevnímá odlišnost lidí jako důvod k nepřátelství - vytváří si kladný vztah k sobě i k ostatním lidem - učí se zvládat stresové situace a zamýšlí se nad způsoby řešení - vštěpuje si správné formy komunikace	Sebepoznání a sebepojetí - vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity Seberegulace a sebeorganizace činností a chování - cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání	OSV
EV-9-1-01	- komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci			
EV-9-1-02	- respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí			
EV-9-1-03	- analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu			
EV-9-1-04	- nahrazuje agresivní a pasivní chování asertivním chováním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva			

EV-9-1-07	– je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení		Psychohygiena – v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování	
EV-9-1-08	– analyzuje etické aspekty různých životních situací			
EV-9-1-09	– se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů			

8.15 Člověk a zdraví – Tělesná výchova

Tělesná výchova	
Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví	
Vzdělávací obor (předmět): Tělesná výchova	
Charakteristika učiva:	
Ve vyučovacím předmětu žák poznává vlastní pohybové možnosti a zájmy, účinky pohybových činností na tělesnou zdatnost a psychickou pohodu. Získáním příjemné zkušenosti z pohybu si upevňuje pohybové návyky a rozvíjí své pohybové nadání. Preventivně jsou do vyučovacího předmětu zařazovány prvky zdravotní tělesné výchovy pro všechny žáky Vyučovací předmět má časovou dotaci 8 hodin týdně na 2. stupni, vyučuje se ve všech ročnících. Výuka probíhá v přilehlé tělocvičně nebo v terénu (hřiště, příroda, řeka) bez rozlišení ročníků se zaměřením na individuální schopnosti a dovednosti jednotlivých žáků. Při výuce se využívají různé pomůcky, nářadí, náčiní.	
Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu:	
<i>Kompetence k učení</i> - vede žáka k vytváření pozitivního vztahu ke sportu; k poznávání různých sportovních aktivit a her; k pochopení významu pohybových aktivit pro zdravý duševní a fyzický rozvoj, nabízí široký výběr pohybových aktivit. <i>Kompetence k řešení problémů</i> - vede žáka k uvědomění si překážek při provádění pohybových aktivit a hledat cesty k jejich odstraňování a ke zdokonalování svého výkonu. <i>Kompetence komunikativní</i> - vede žáka k účinné spolupráci při kolektivních sportech; k utváření a dodržování domluvených pravidel; k respektování pokynů k přijímání rolí při sportovních hrách. <i>Kompetence sociální a personální</i> - vede žáka k posuzování vlastních schopností a možností; k upevnění sebedůvěry; k rozvoji pohybových dovedností; k poskytnutí pomoci a požádání o radu a pomoc. <i>Kompetence občanské</i> - vede žáka k zodpovědnému chování při pohybových aktivitách a situacích ohrožujících život a zdraví člověka; k poskytnutí účinné pomoci při úrazu, motivuje žáka k účasti na reprezentačních akcích. <i>Kompetence pracovní</i> - vede žáka k dodržování pravidel bezpečnosti při pohybových aktivitách. <i>Kompetence digitální</i> - motivujeme žáky k získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště, klademe důraz na provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologií, seznamujeme žáky s různými možnostmi získávání poznatků (v digitálním i fyzickém prostředí) a s tím, jaký význam pro zdraví má intenzita pohybového zatížení a doba trvání pohybových aktivit.	

Vzdělávací oblast:	Člověk a zdraví			6. – 9. ročník
Vyučovací předmět:	Tělesná výchova			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Činnosti ovlivňující zdraví				
TV-9-1-01	– aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	Žák: – zvládá organizaci svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně	Význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport Zdravotně – orientovaná zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením	Z Př Inf M D OSV – Osobnostní a sociální výchova MEGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech MV – Multikulturní výchova EV – Enviromentální výchova
TV-9-1-02	– usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	Žák: – se snaží o zlepšení své tělesné kondice	Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení	
TV-9-1-03	– samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	Žák: – se dokáže sám připravit před pohybovou činností a ukončit ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	Prevence škodlivého vlivu o návykových látkách Hygiena a bezpečnost při tělesné výchově a sportovní činnosti – v neznámém prostředí, zásady první pomoci v TV	
TV-9-1-04	– odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	Žák: – umí rozpoznat nebezpečí dopingů, drog a jiných škodlivin neslučitelných se sportovní etikou a zdravím – sportovní aktivitu upravuje vzhledem k údajům o znečištění ovzduší a předpovědi počasí		
TV-9-1-05	– uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody,	Žák: – uplatňuje vhodné a bezpečné chování ve		

	silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	sportovním prostředí, přírodě, silničním provozu – -předvídá možné nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svoji činnost		
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností				
TV-9-2-01	Žák: – zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	Žák: – zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži a rekreačních činnostech Gymnastika – zdokonaluje kotoul vpřed a vzad, nacvičuje kotoul letmo – provádí jednoduché sestavy na základě napojených kotoulů vpřed a vzad – vládne roznožku, zdokonaluje skrčku přes kozu našíp odrazem z můstku – nacvičuje stoj na rukou – dokáže rychlostně silová cvičení (po dobu 30-40 s, intervaly odpočinku asi 2 min) Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – zvládá vyjádřit rytmus	Pohybové hry s různým materiálem a zaměřením Pohybové hry – různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity Gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na náradí Kondiční formy – cvičení pro daný věk Úpoly – základy sebeobrany, hry Atletika – rychlost, vytrvalost, skok vysoký, skok daleký z místa, štafetový běh Sportovní hry – volejbal, basketbal, fotbal, florbal, házená, pravidla her, herní činnosti jednotlivce, herní kombinace Netradiční sportovní hry – kontaktní, síťové, pálkovací; pravidla her, herní činnosti jednotlivce, herní	

		- zvládá tance založené na kroku poskočném, přísunném, přeměnném - zvládá cvičení s náčiním (míč, švihadlo) - dbá na správné držení těla (estetické při různých činnostech i provádění cviků - ovládá cvičení na lavičce, žebřinách Atletika - zvládá průpravná cvičení - zná a zvládá atletickou abecedu - trénuje vytrvalost v terénu dle možností - zdokonaluje polovysoký, nízký a start na povel - zvládá skok z místa - nacvičuje skok vysoký stylem nůžky, flop - ovládá a rozvíjí odrazová cvičení - zvládá předání štafety a zdokonaluje spolupráci Úpoly - provádí přetahy a přetlaky - zvládá správnou techniku pádu vpřed a vzad - nacvičuje základy sebeobrany	kombinace Cvičení s hudbou	Z Př Inf M D OSV – Osobnostní a sociální výchova MEGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech MV – Multikulturní výchova EV – Enviromentální výchova
--	--	---	---	--

		Turistika - zjistí, že turistika a pobyt v přírodě patří k nejzdravějším pohybovým aktivitám - pohybuje se v mírně náročném terénu (i se zátěží) - nacvičuje orientaci dle mapy - chová se ohleduplně k přírodě - vhodně se chová v dopravních prostředcích - spojuje turistiku s další pohybovou činností Míčové sporty: - manipuluje s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti (na místě a v pohybu, rukou i nohou) Basketbal - zvládá přihrávky jednoruč, obouruč - zvládá chytat obouruč - ovládá střelbu na koš z místa, z pohybu - zkouší nácvik dvojtaktu z odrazové nohy - dokáže vést míč driblinkem Kopaná - zvládá tlumit míč vnitřní		
--	--	--	--	--

		stranou nohy - dokáže vést míč oběma nohama - střílí na branku nohou vnitřním nártem Volejbal - nacvičuje odbití spodem, vrchem - nacvičuje a zdokonaluje podání spodem - nacvičuje herní kombinace a průpravnou hru - procvičuje individuální činnosti jednotlivce - dodržuje základní pravidla her - pozná a označí přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje - je schopen dodržovat fair play - procvičuje základní herní kombinace - účastní se školních soutěží Netradiční sporty - je seznámen s netradičními sporty - je schopen soutěžit v družstvu - uvědomuje si následky pro sebe i družstvo při porušení pravidel		
--	--	---	--	--

TV-9-2-02	- posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	Žák: - zvládá techniku nové atletické disciplíny - při cvičení uplatňuje svůj fyzický fond - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v neznámém prostředí (příroda, silniční provoz apod.) - zvládá i dlouhodobější pobyt v přírodě a přesun s mírnou zátěží - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - umí poskytnout základy první pomoci - posuzuje provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny		
Činnosti podporující pohybové učení				
TV-9-3-01	- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	Žák: - aktivně interpretuje osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	Komunikace v TV - tělocvičné názvosloví, smluvené povely, signály, gesta, značky, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojování pohybových činností	

TV-9-3-02	– naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	Žák: – aplikuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestnost, pomoc slabším, handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochrana přírody při sportu	Organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách Sportovní výzbroj a výstroj – výběr, ošetřování, oprava, pořizovací cena	Z Př Inf M D OSV – Osobnostní a sociální výchova MEGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech MV – Multikulturní výchova EV – Enviromentální výchova
TV-9-3-03	– dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	Žák: – se dokáže dohodnout na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	Historie a současnost – významné soutěže a sportovci, olympijská charta	
TV-9-3-04	– rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	Žák: – specifikuje a vykonává práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	Pravidla osvojovaných pohybových činností – sportů, her, závodů, soutěží	
TV-9-3-05	– sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	Žák: – analyzuje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých sportovních činnostech	
TV-9-3-06	– zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	Žák: – uspořádá samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, sportovní a turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje hry a soutěže	Měření výkonů a posuzování výsledků – měření, evidence, vyhodnocení a porovnávání výkonnosti	
TV-9-3-07	– zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách	Žák: – vyhodnocuje naměřená data		

	a podílí se na jejich prezentaci	a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci		
--	----------------------------------	--	--	--

8.16 Člověk a svět práce – Pracovní činnosti

Pracovní činnosti	
Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce	
Vzdělávací obor (předmět): Pracovní činnosti	
Charakteristika učiva:	
Žáci získávají vědomosti, znalosti, dovednosti a praktické návyky v široké škále pracovních činností a technologií. Žáci se učí organizaci, bezpečnosti a hygieně práce. Seznamují se s různými pracovními postupy, návody a učí se podle nich pracovat. Žáci používají různé nástroje a materiály. Žáci se učí spolupracovat, organizovat svou práci i práci spolužáků. Praktické činnosti často využívají mezipředmětových vztahů. Žáci získávají základní uživatelské dovednosti při práci s jednoduchými nástroji a přístroji. Žáci jsou seznámeni s pracovními profesemi ve společnosti. Obsah učiva a tematické celky jsou určeny všem žákům, proto není nutné pro výuku dělit třídu na chlapce a dívky. Při vhodných příležitostech je možno pracovat ve skupinách. Žáci jsou děleni na skupiny podle počtu. Předmět pracovní činnosti se vyučuje 6. až 9. ročníku s časovou dotací jedna hodina týdně. Předmět je členěn tematickými okruhy: – provoz a údržba domácnosti, – příprava pokrmů, – člověk a svět práce. Vyučovací předmět má časovou dotaci 1 hodiny týdně ve všech ročnících. Vzdelávací obsah je určen všem žákům školy. Výuka probíhá v kmenových třídách, v učebně odborného výcviku kuchyňský provoz, na pozemku výchovného ústavu a obce, učebně odborného výcviku šití a opravy prádla, keramické dílně v terénu, a i mimo školu. Při výuce si žáci osvojují základní pracovní dovednosti a návyky a učí pracovat s různými materiály. Je kladen důraz na jejich tvořivost a manuální zručnost. Jsou vedeni k tomu, aby svou nebo skupinovou pracovní činnost naplánovali, organizovali, provedli a zhodnotili. Soustavně jsou vedeni k dodržování zásad hygieny práce a bezpečnosti práce, k dodržování společenských a etických pravidel, ke komunikaci a ke spolupráci. Tímto sledujeme doplnění a rozšíření kompetencí pro vlastní vývoj každého žáka. V předmětu Praktické činnosti se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují části vzdělávacích obsahů průřezových témat, která vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků a pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postoje a hodnot a přispívají ke komplexnosti vzdělávání: OSV – rozvoj schopností poznávání, seberegulace, sebeorganizace, kreativity, hodnoty, postoje, praktická etika EV – vztah člověka k prostředí, MDV – práce v realizačním týmu Při vyučování předmětu pracovní činnosti se používají všechny pedagogické metody. Snad nejvíce je zastoupena instruktáž. Při výuce se metody volí podle potřeb učiva.	
Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu:	
Kompetence k učení - vedeme žáky k praktickému osvojování práce podle návodu a instruktáže, vedeme žáky k plánování činností při přípravě pokrmů a při práci ve skleníku a na pozemku, předkládáme žákům dostatečné množství příkladů pro pochopení technické dokumentace jednoduchých zařízení, učíme žáky poznávat výhody při pořizování náčrtu v souvislosti s nejrůznějšími činnostmi, učíme žáky poznávat vlastností materiálů a surovin a jejich použitelnosti, umožňujeme žákům ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podporujeme sebedůvěru žáků ve vlastní schopnosti, vedeme žáky k dobrému zvládnutí činností a vymezení přiměřeného časového prostoru, podporujeme tvořivé činnosti žáků, vedeme žáky k vytrvalosti při plnění úkolů učíme žáky poznávat vlastností rostlin a jejich použitelnost. Kompetence k řešení problémů - učíme žáky postupovat od jednoduchých postupů ke složitějším, vedeme žáky k uvědomování si potřeby praktického ověřování řešení problémů, učíme žáky aplikovat řešení při obdobných zadání a hledat nové způsoby využití dovedností při přípravě pokrmů a při práci ve skleníku a na pozemku předkládáme žákům dostatečné množství příkladů nutnosti být schopen prakticky používat osvojené poznatky pro uplatnění na trhu práce, vedeme žáky k tomu, aby se nedali odradit případným nezdarem. Kompetence komunikativní - vedeme žáky k účinné komunikaci při práci se sadbou, rostlinami a potravinami učíme žáky odhalovat příčiny nedostatků, chyb a nevhodných postupů a stanovení nápravy, vymezujeme žákům prostor k vyjádření vlastního názoru, vedení žáků ke komunikaci se spolužáky, seznamujeme žáky s přesným	

významem pojmů se vztahem k práci při přípravě pokrmů a s biologickým materiálem.

Kompetence sociální a personální - učíme žáky spolupráci ve dvojici a v malé skupině, přiřazujeme žákům v pracovní skupině různé role a učíme je žáky prožívat, vedeme žáky ke spolupráci, vzájemné domluvě, respektu, toleranci, vhodnému oslovování mezi sebou, vedeme žáky k tomu, aby uměli požádat o pomoc a sami pomoc poskytnout, vedeme žáky k uvědomování si potřeby ohleduplnosti na pracovišti.

Kompetence občanské - vedeme žáky ke vzájemnému slušnému chování, společnému stanovování pravidel chování učíme žáky uznávat a oceňovat nápady druhých, umožňujeme žákům tvořivý přístup k plnění zadaných témat, předkládáme žákům dostatek podnětů a příležitostí pro vlastní prezentaci žáků, vedeme žáky k co nejlepšímu plnění svých povinností, vedeme žáky k postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí, otevíráme žákům prostor pro pochopení působení různých činností člověka na životní prostředí a spoluzodpovědnosti za jeho ochranu.

Kompetence pracovní - vedeme žáky k uvědomělému, správnému a bezpečnému používání všech používaných nástrojů, náradí, pomůcek a materiálů, vedeme žáky k důslednému dodržování pořádku na pracovišti, hygieny práce a pravidel bezpečnosti, vedeme žáky ke snaze o provedení práce v co nejlepší kvalitě, předkládáme žákům srovnání hospodárnosti různých postupů, které vedou k témuž cíli, učíme žáky vyhledávat možná rizika při různých činnostech a hledat cesty k jejich minimalizaci, seznamujeme žáky s konkrétními podnikatelskými aktivitami od záměrů až po jejich realizaci, vytváříme žákům prostor pro přijímání promyšlených rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesní orientaci, vedeme žáky k zodpovědnosti za vykonanou práci.

Kompetence digitální - seznamujeme žáky s výhodami využívání video návodů při tvorbě vlastních výrobků vedeme žáky k tomu, aby vyhledávali pracovní postupy a návody (příprava pokrmů, péče o rostliny, práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti) v doporučených online zdrojích, vedeme žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií v souvislosti se světem práce, pracovními činnostmi, výběrem budoucího povolání a vzdělávací dráhy, motivujeme žáky k využívání digitálních technologií a digitálních zdrojů k učení, osobnostnímu rozvoji, spolupráci a komunikaci v týmu.

Vzdělávací oblast:	Člověk a svět práce			6. – 9. ročník
Vyučovací předmět:	Pracovní činnosti			
Kódy	Očekávané výstupy (RVP)	Školní výstupy (ŠVP)	Učivo	Mezipředmětové vztahy a průřezová témata
Provoz a údržba domácnosti				
ČSP-9-4-01	provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví	Žák: - vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi - popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi	Zásady BOZP při práci Ošetření úklidových pomůcek, ukládání Úklidové prostředky, jejich použití Způsoby provádění úklidů.	Př M Tv OSV – Osobnostní a sociální výchova EV – Vztah člověka k prostředí
ČSP-9-4-02	ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů	Žák: - užívá správnou manipulaci s úklidovými prostředky - zná charakteristiky jednotlivých úklidových prostředků. - používá ochranné pomůcky. - dodržuje bezpečnostní předpisy a ochranná opatření při práci s přípravky a při jejich uskladnění. - dbá na hospodárné a ekologické využívání přípravků a jejich bezpečnou likvidaci - obsluhuje pouze stroje, na kterých byla proškolená, seznámena s jejich obsluhou. - zná význam jednotlivých symbolů na návodech	1. pomoc při úrazu. Nácvik 1. pomoci při úrazu. Práce s úklidovými a pomůckami a prostředky – požití, údržba, uložení. Praní prádla, údržba praček. Třídění prádla podle barvy, znečištění a materiálu. Skládání prádla. Žehlení prádla, BOZP žehlení. Skládání vyžehleného prádla. Údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí.	

		k použití jednotlivých úklidových prostředků, pračky, sušičky, žehličky.	Praktický úklid prostor školy. upevnění v praxi BOZP. likvidace-třídění odpadů, recyklace.	
ČSP-9-4-03	– správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu	Žák: – dodržuje postupy ošetření a uložení pomůcek	Domácí účetnictví Rozpočet rodiny (příjmy, výdaje, plánování, vyváženost).	
ČSP-9-4-04	– dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	Žák: – dodržuje hygienické zásady při manipulaci s úklidovými pomůckami, prostředky – poskytne laickou 1. pomoc	Hotovostní a bezhotovostní platební styk – osobní účty, internetové bankovníctví, bankomaty. Banky a jejich služby – úvěry (spotřebitelský, podnikatelský, hypoteční), debetní, kreditní karty, flexi kredit. Pomoc při zadlužení.	
Příprava pokrmů				
ČSP-9-5-01	– používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	Žák: – orientuje se v základním vybavení kuchyně	Zásady sestavování jídelního lístku. Skladování potravin. Orientace v recepturách, kuchyňském inventáři.	
ČSP-9-5-02	– připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	Žák: – orientuje se v receptuře, dokáže dle receptu připravit jednoduchý pokrm – skladuje potraviny v souladu s epidemiologickými a hygienickými požadavky -zná zásady správné výživy -udržuje pořádek a čistotu skladovacích prostor	Praktická příprava jednoduché snídaně, svačiny (pomazánky). Příprava jednoduchého teplého pokrmu, moučník, salát. Zásady společenského chování, nehody u stolu, obsluha. Údržba kuchyňského inventáře – dezinfekce a omývání, osobní hygiena pracovníka při přípravě pokrmů. Péče o elektrospotřebiče v kuchyni –	Př M Z D OSV – Osobnostní a sociální výchova EV – Vztah člověka k prostředí
ČSP-9-5-03	– dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	Žák: – dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování		

		-při obsluze stolu užívá společenská pravidla při komunikaci -zná jednoduchá pravidla obsluhy	mytí lednice, mrazáku, mikrovlnné trouby, sporáků (volba prostředků, praktické provádění). Obsluha kuchyňských elektrospotřebičů (ruční šlehač, mixér, mikrovlnná trouba, rychlovarná konvice, elektrický sporák, fritéza, toustovač, vaflovač...). 1. pomoc při poranění Jednoduché prostírání stolu – zásady, praktické provádění. Úklid cvičné kuchyně.	
ČSP-9-5-04	– dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	Žák: – obsluhuje elektrospotřebiče, s kterými byla seznámena, proškolen BOZP – - zná zásady 1. pomoci při poranění v kuchyni, poskytne laickou 1. pomoc při poranění v kuchyni (popálenina, zásah el. proudem, řezná rána).		
Svět práce (pro 8. a 9. ročník)				
ČSP-9-8-01	– orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	Žák: – pochopí určité základní druhy pracovišť, vlivy pracovního prostředí na práci a kontakt s lidmi, rozezná základní druhy pracovních prostředků, pozná různé druhy pracovních činností, rozlišuje stupeň dosaženého vzdělání a délku odborné praxe – -orientuje se v pracovních příležitostech v regionu	Trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce Volba profesní orientace – základní principy sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb	
ČSP-9-8-02	– posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	Žák: – konkretizuje možnosti, jak získat informace o volbě povolání		

		- posoudí možnosti vzdělávání a přípravy na povolání v našem regionu - uvědomuje si faktory charakterizující lidskou práci - vybírá si ze vzdělávací nabídky – má přehled o české vzdělávací soustavě	Možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace poradenské služby Využívání poradenských služeb, trh práce Zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	Inf Čj Ov OSV – Osobnostní a sociální výchova EV – Vztah člověka k prostředí MDV – Fungování a vliv médií ve společnosti VDO – Občanská společnost a škola
ČSP-9-8-03	- využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	Žák: - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání, orientuje se v nabídce a poptávce na trhu práce, získá informace o volbě povolání, seznámí se s možnostmi absolventa ZŠ - uvažuje, kde by se mohl úspěšně uplatnit		
ČSP-9-8-04	- prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	Žák: - orientuje se v základních vztazích vyplývajících z pracovního poměru		

8.17 Sociální dovednosti

Sociální dovednosti
Charakteristika učiva: Žáci získávají vědomosti, znalosti, dovednosti a praktické návyky pro svůj osobnostní a sociální rozvoj. Schopnost čelit sociálnímu tlaku, komunikace, řešení problémů, vytváření zdravé sítě sociálních vztahů, mediální gramotnost, odmítání návykových látek, včetně schopnosti čelit reklamě na návykové látky. Vedeme žáky k osvojení si dovednosti sebehodnocení a hodnocení spolužáků, respektovat názor a dílo druhého, požádat o pomoc a také ji poskytnout; určit si cíle a přijímat opatření, které povedou k jejich dosažení. Učíme, jak navázat a udržet vztah s druhými lidmi. Komunikativnosti, asociování, I, řešení problému, intuici, citu, celostního zaměření, umění efektivní spolupráce, umění jednat a vyjednávat s lidmi, umění vést a řídit druhé, asertivita (zdravé sebeprosazení), empatii. Osvojení si a procvičení způsobů bezpečného chování v různých, i krizových, situacích a při komunikaci s neznámými lidmi. V jazykové, komunikační a čtenářské výchově se učí pracovat s textem, porozumět mu, učí se spisovně a srozumitelně vyjadřovat, získává a rozvíjí čtenářské návyky a dovednosti vyjadřuje se kultivovaně, výstižně jazykovými prostředky vhodnými pro danou situaci. Zaměřujeme se na vzájemné vztahy mezi žáky, uplatňování pravidel společenského chování. Učení zdravým sociálním vztahům a vstupování do všech společenských vztahů, způsobu nahlížení a přístup k jedinci. Jak správně naplňovat očekávaný způsob chování. Odpovědnost člověka za své jednání, sankce za porušování společensky žádoucích modelů chování. Jak se orientovat v sobě a běžných životních situacích. Pochopení a zvládání vlastních aktuálních problémů (odpovědné chování, zvládání proměnlivých emocionálních stavů atd.) Do problematiky jsou včleněny také digitální dovednosti a finanční gramotnost. Získané dovednosti pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot a přispívají ke komplexnosti vzdělávání, jsou využívány žákem ve všech vzdělávacích oblastech.
Obsahové, časové a organizační vymezení: Předmět sociální dovednosti se vyučuje 6. až 9. ročníku s časovou dotací jedné hodiny v šestém a sedmém ročníku a osmém a devátém ročníku dvě hodiny týdně. Předmět je členěn tematickými okruhy: - Gramotnost čtenářská. - Jazyková komunikace. - Digitální dovednosti. - Finanční gramotnost. - Právní vědomí. - Komunikace. - Osobnost a sociální rozvoj. - Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence. - Vztahy mezi lidmi a formy soužití. Vzdělávací obsah je určen žákům školy, kteří nejsou vzděláváni v druhém cizím jazyce, se zaměřením na individuální schopnosti a dovednosti jednotlivých žáků. Výuka probíhá v kmenových třídách. K realizaci využíváme především prostředků využívajících práci ve skupinách, např. skupinové kruhy, projekty, dramatizace.
Průřezová témata: OSV, VDO, MDV Při vyučování předmětu pracovní činnosti se používají všechny pedagogické metody. Při výuce se metody volí podle potřeb učiva.
Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni předmětu: <i>Kompetence k učení</i>- žáky vedeme k efektivnímu učení, k plánování, organizování a řízení vlastního učení, vedeme k vyhledávání a třídění informací a jejich využívání v procesu učení, k práci s různými zdroji informací (internet, tiskoviny, letáky); vedeme k vytváření komplexnějšího pohledu společenské jevy, aplikuje získané znalosti v reálném životě. <i>Kompetence k řešení problémů</i> - učíme vnímat nejrůznější problémové situace, krizové situace a plánovat způsob řešení problémů, učíme vyhledávat informace vhodné k řešení problémů, učíme kriticky myslet; rozpoznat problémové situace; hledání příčin a možností řešení problémů, učíme schopnosti obhájit svá

rozhodnutí; žák se učí rozhodovat, volit vhodný, efektivní způsob řešení; si uvědomuje zodpovědnost za své rozhodnutí

Kompetence komunikativní – žáky vedeme ke komunikaci na odpovídající úrovni, k výstižnému a srozumitelnému vyjadřování; k vyjadřování vlastních názorů, naslouchání ostatním; vhodné reakci; k osvojení si kultivovaného ústního projevu; k účinnému zapojení se do diskuse; žák vyjadřuje vlastní myšlenky a názory formou diskuse, písemného projevu, vlastní prezentace; respektuje názory druhých, obhájí svůj názor, vhodně argumentuje; na modelových situacích si osvojuje komunikativní dovednosti (způsoby verbální a neverbální komunikace).

Kompetence sociální a personální – žáky vedeme k spolupráci ve skupině; k poskytnutí rady a pomoci; k umění požádat o pomoc; k ohleduplnosti; podílu na utváření příjemné atmosféry v týmu; k poskytnutí pomoci v případě potřeby nebo o její požádání; k tomu, aby brali ohled na druhé; k dodržování pravidel slušného chování; posiluje u žáka prosociální citění; žák spolupracuje ve skupině, hodnotí svoji práci i práci ostatních; diskutuje nad vznesenými dotazy; respektuje názory druhých, v případě potřeby poskytne pomoc těm, kteří o ni požádají; si je vědom možnosti řešit osobní i školní problémy s výchovnou poradkyní a metodikem prevence.

Kompetence občanské – žáky učíme respektovat názory ostatních; formovat svoje volní a charakterové rysy; zodpovědně se rozhodovat podle dané situace; ohledu na druhé; aby na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky; vede žáka k rozvíjení právního vědomí; k uvědomění si svých práv a povinností a jejich dodržování.

Kompetence pracovní – žáky vedeme k zdokonalování svého grafického projevu; k efektivitě při organizování vlastní práce; k využití ICT pro hledání informací; k využívání znalostí v běžné praxi.

Kompetence digitální – učíme žáky předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních, vedeme žáky k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí, žák chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání; získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu; využívá běžně dostupná digitální zařízení a aplikace; motivujeme žáky k využívání digitálních technologií a digitálních zdrojů k učení, osobnostnímu rozvoji, spolupráci a komunikaci v týmu.

Vzdělávací oblast:	Člověk a svět práce	6. – 9. ročník
Vyučovací předmět:	Sociální dovednosti	
Školní výstupy (ŠVP)		Učivo
Gramotnost čtenářská		
Žák: – porozumí psanému textu, používá psaný text a přemýšlí o něm za účelem rozvoje jeho vědomostí. – získává informace, vytváří interpretace, posuzuje obsah textu. – klade otázky k textu; vytváří smyslové představy; identifikuje nejdůležitější myšlenky a témata textu; usuzuje; předvídá; syntéza; hodnocení. – pojmenuje problém, zápletku. – převypráví čtený nebo slyšený příběh, doplní chybějící část v textu, dotvoří dle vlastní fantazie nedokončený příběh. – aktivně se účastní her na rozvoj paměti. – krátkodobě zaměří a udrží pozornost. – převypráví čtený nebo slyšený příběh, doplní chybějící část v textu, dotvoří dle vlastní fantazie nedokončený příběh. – využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví s oporou o text.		Četba textů (příběhy, poslech). Ilustrace doprovázející text. Čtení s porozuměním – vyjádření myšlenek autora. Dokončování textů. Rozbory textů: postavy, doba... Tvoření otázek k textu a tvorba textu k otázkám. Časová posloupnost. Texty (příběhy), obrázky z časopisů, popř. jiné literatury Texty (příběhy) z literatury. Hry a cvičení na rozvoj paměti. Hry a cvičení na rozvoj koncentrace pozornosti. Texty (příběhy) z literatury
Jazyková komunikace		
Žák: – přednese referát, uspořádá informace v textu. – odlišuje podstatné informace, subjektivní a objektivní sdělení.		Jednoduché tiskopisy, poštovní poukázky, podací lístek napíše vzkaz, zprávu, osobní dopis, e-mail, úřední dopis.

- pracuje s odborným textem, vyhledá důležité údaje. - jednoduché komunikační žánry. - formuluje hlavní myšlenky - uvádí zdroje a prameny - vypravuje jedinečné události, reprodukuje přečtený příběh - vytvoří vlastní vypravování, dbá na soudržnost textu.	
Digitální dovednosti	
Žák: - rozlišuje manipulační působení médií.	Dezinformační zprávy, dezinformační weby, ověřování informací z více zdrojů. Rozlišuje zavádějící informace. Jízdní řády, aktuality ze společnosti, kultury a politiky. Vyplňování on- line formulářů. Referáty. Vědomostní soutěže. Vyhledávání informací. Vytváření, posílání, ukládání mailů a příloh. Nebezpečí na sociálních sítích. Způsoby komunikace, ověřování informací. Bezpečné chování. Digitální stopa Reklama a návykové látky. Práce s internetovými vyhledávači.
Finanční gramotnost	
Žák: - sestavení jednoduchého rozpočtu – běžné náklady na život.	Hospodaření. Banky a jejich služby. Platby- bezhotovostní převody, internetové bankovníctví, QR kód Úvěry, spoření, pojištění, půjčky, investice.

Právní vědomí	
Žák: – Získává informace o opatřeních ukládaných soudem pro mladistvé – Seznamuje se s eticky problematickými situace všedního dne, diskutuje o nich.	Informační letáky z probační a mediační služby, exkurze. Texty z literatury, časopisů, novin, internetu.
Komunikace	
Žák: – Vede monolog na dané téma, používá verbální i neverbální sdělovací prostředky, umí vést dialog. – Pokouší se o různé formy a druhy komunikace, formou nácviku se učí zvládat efektivní strategie komunikace a zároveň má náhled na neefektivní strategie komunikace, které sám používá. – Klidnou a slušnou formou předá kritické připomínky svému okolí. – Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích. – Společná pravidla a normy ve společnosti. – Nahrazuje agresivní a pasivní chování asertivním chováním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva. – Volí vhodné způsoby komunikace.	Řečová cvičení. Pantomima, dramatické scénky, interview, nácvik komunikačních technik. Společenské chování. Komunikační strategie- osobní a neosobní komunikace, asertivita, dialog, kompromis. Otevřená komunikace (úrovně komunikace, zásady verbální komunikace, komunikační chyby, komunikace ve ztížených podmínkách) Aktivní naslouchání (cíle, výhody, zásady, způsob a nácvik aktivního naslouchání) Obrana před manipulací - asertivní techniky (manipulace, vysvětlení a nácvik jednotlivých asertivních technik). Navrhne, jak efektivně a nenásilně řešit neshody nebo konflikty.
Osobnost a sociální rozvoj	
Žák: – Pojmenovává základní lidské charakteristiky, vede dialog o kladných a záporných povahových vlastnostech, podává základní informace o sobě a o své rodině, diskutuje o svých povaze.	Pozitivní vzory versus pochybné idoly. Vedení dialogu - vyjadřování svých názorů a postojů.

- Umí na příkladech uvést významné osobnosti a zdůvodnit jejich přínos. - Přijímá zpětné vazby z okolí, které se vyjadřují k jeho osobě, přijímá kritiku od okolí a je schopný alespoň částečně reagovat na tuto kritiku klidně. - Sebekriticky hodnotí své základní povahové vlastnosti, pojmenovává své základní emoce a učí se různým technikám sebeovládání. - Smysl a cíl mého života, postoje, zodpovědný život, mé schopnosti.	Náhled na sebe sama, reflexe vlastního prožívání. Vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení, stereotypy v posuzování druhých lidí. Rozvoj sebevědomí, hodnotová orientace, rozvoj sebeovládání.
Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence	
Žák: - V modelové situaci předvede vhodné způsoby, odmítnutí nabízené návykové látky.	Obrana před manipulací – asertivní techniky (manipulace, vysvětlení a nácvik jednotlivých asertivních technik.
Vztahy mezi lidmi a formy soužití	
Žák: - Popíše situace ohrožení a nouze, kdy je potřeba pomáhat druhým - Popíše projevy lidské solidarity - navrhne, jak může konkrétně pomoci lidem v nouzi, v případě ohrožení. - Zná a uvede příklady sociálních rolí člověka – krátkodobé, dlouhodobé.	Solidarita Sociální skupiny Role ve společnosti